

— PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM —
— V PÍSKU —
— V ROCE 2006 —

— PÍSEK 2007 —

ISBN 978-80-86193-23-6

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA !

Dne 1. října roku 2006 jsem po odchodu dlouholetého ředitele Václava Bartoše (píšeme o něm na str. 103n) převzal řízení Prácheňského muzea v Písku. Od 18. července 1983, krátce po absolvování oboru historie na filozofické fakultě brněnské univerzity, jsem zde pracoval jako etnograf. Po dobu mého zaměstnání prošlo muzeum obrovskými změnami. V letech 1984-1993 bylo zcela stavebně zrekonstruováno, vybaveno novými moderně pojatými expozicemi, prošlo několika změnami zřizovatelů a získalo titul „Evropské muzeum roku 1996“.

Převzal jsem muzeum s vynikajícím kreditem, s výborným a dělným pracovním kolektivem, s dobrými a vstřícnými sousedy (Městským úřadem a Obchodní akademií), s laskavým a pozorným zřizovatelem (Jihočeským krajem) a nadějným výhledem do budoucnosti. Je dobrý pocit převzít organizaci takto konsolidovanou, ale zároveň je to zavazující. Zavazující vůči vlastním zaměstnancům, kraji, městu a v první řadě návštěvníkům i badatelům. A to, aby se zde dobře cítili, aby zde načerpali řadu poznání a podnětů či se potěšili uměleckými díly, je můj zájem prvotní. K tomu jim musíme nabídnout veškeré možné pohodlí. V této souvislosti uvažuji o klimatizaci v expozicích, která je v některých měsících roku skutečně nezbytná.

Naším úkolem je zajistit informační servis pro badatele a zájemce o region, do budoucna by bylo potřebné vytvořit profese botanika a především vysokoškolsky vzdělaného knihovníka a nyní - po mém odchodu na místo ředitele - i etnografa. O vlastní zaměstnance je také potřeba pečovat, vytvářet pro ně podmínky k dalšímu profesnímu růstu, zlepšovat pracovní prostředí a jednotlivá odborná oddělení průběžně dovybavovat rychle se rozvíjejícími technickými pomůckami a přístroji. Snažíme se o rekonstrukci výtahu tak, aby jím bylo možno dopravovat sbírkové předměty až do depozitářů umístěných v půdních prostorách.

V roce 2006 se podařilo stavebně dokončit dlouholetou rekonstrukci domu Adolfa Heyduka (Tyršova ul. 438), v jehož bytě by měl být v květnu 2007 opět zpřístupněn Památník, doplněný o malou muzejní expozici přibližující život a dílo básníka.

Díky pochopení města Písku se uskutečnila rekonstrukce krásného prostoru v jižní části bývalého hradu a byl v ní zřízen instalovaný depozitář středověkých a částečně i novověkých architektonických fragmentů a dalších kamenných předmětů - lapidárium. Tuto a vedlejší místnost (č. 462 a 463) město dne 1. 11. 2006 muzeu bezúplatně zapůjčilo. Naopak zastupitelé na zasedání 23. 3. 2006 rozhodli, že ve dvou prostorách právě rekonstruované sladovny, kde bylo po několik let počítáno s pokračováním expozic muzea (etnografie a příroda), umístí jiné aktivity. Ačkoliv celá

záležitost byla ze strany muzea rozpracovaná přinejmenším v námětu, rozhodlo se vedení muzea neprotestovat a od záměru zbudování expozic zde odstoupit.

Do budoucna se bude pokračovat na dokončení expozice exotické přírody v Protivíně, měla by být otevřena pro veřejnost na sezónu 2008. Pak bude třeba repasovat a upravit expozici dějin města Protivína, která je již především morálně zastaralá.

Věřím, že ve spolupráci se všemi kolegy a za pomoci našeho zřizovatele se mně podaří důstojně naplňovat vlastenecký záměr našich předků z doby před více než 120 lety - totiž, aby „*konečně někde v bezpečném místě uschovány byly ty nepatrné zbytky dávnověkosti našeho města a kraje a před další zkázkou zachovány*“. Myslím, že sledují-li naše konání, mohou být více než spokojeni.

PhDr. Jiří Prášek
ředitel Prácheňského muzea v Písku

CENTRÁLNÍ EVIDENCE SBÍREK

Mgr. Jan Adámek

Úvodní tabulka informuje o stavu sbírek k 31.12. 2006 tak, jak je veden v evidenci ministerstva kultury. Jedná se o položky, nikoliv počty kusů, kterých je několiknásobně více. V některých podsбірkách (což se týká zejména podsбірky archeologické), se pod jediným číslem chronologické evidence mohou nalézat řádově stovky až tisíce kusů. Pokud jsou počty položek v některých podsбірkách ve srovnání s předchozími léty o něco nižší, stalo se tak z důvodu odpočtu položek zrušených, tedy položek chronologické evidence, které byly zrušeny převedením v nich zapsaných předmětů do položek evidence systematické a doposud figurovaly v programu CESik. Podsбірky označené* náležejí do takzvaného konzervačního fondu - jde tedy o uzavřené celky, kde nedochází ke změnám.

podsbírka	počet položek chronologické a systematické evidence	podsbírka chronologické a systematické evidence	počet položek
<i>archeologická</i>	18 076	<i>mobiliář kostela S. Trojice*</i>	100
<i>archeologie Protivín*</i>	429	<i>numizmatická</i>	18 217
<i>etnografická</i>	6 870	<i>Památník A. Heyduka - mobiliář*</i>	296
<i>fotografie, filmy a jiná média</i>	9 101	<i>Památník A. Heyduka - obrazy*</i>	88
<i>geologická</i>	1 261	<i>umělecká grafika</i>	1 469
<i>geologická systematická</i>	532	<i>umělecká kresba</i>	631
<i>geologická, jiné předměty</i>	24	<i>umělecká plastika</i>	143
<i>historická</i>	10 975	<i>uměleckoprůmyslové práce</i>	1 156
<i>hudební nástroje</i>	55	<i>výtvarného umění</i>	2 278
<i>knihy*</i>	36 228	<i>zoologická - bezobratlí</i>	1 823
<i>knihovna A. Heyduka*</i>	3 394	<i>zoologická - bezobratlí exotičtí</i>	125
<i>knihovna I. Beneše*</i>	6 291	<i>zoologická - obratlovci</i>	63
<i>knihovna J. Malého*</i>	5 230	<i>zoologická - obratlovci exotičtí</i>	1
<i>militária</i>	502	celkem položek	125 358

Následující tabulka poskytuje přehled o periodických inventarizacích. Každá podsбірka musí být celá inventarizována v průběhu deseti let. Správce sbírky je povinen příslušnou část inventarizace provádět každoročně (zpravidla jde o 10%, minimální množství je stanoveno na 5% předmětů). Celkem bylo v průběhu roku zrevidováno 14 444 položek.

číslo příkazu	název podsбірky	rozsah revize	revize prováděna od - do
1/06	fotografie, filmy, videozáznamy	HF 4501 - HF 6000	30.6. - 6.10.
2/06	historická	K+S 4300 - K+S 5500	9.10. - 19.12.

3/06	militária	HM 153 - HM 204	11.12. - 19.12.
4/06	knihy	L 33801 - L 37800	1.2. - 30.8.
5/06	numismatická	HN 6251 - HN 8250	1.8. - 30.11.
6/06	archeologická	A 6001 - A 8000	září - listopad
7/06	další - archeologie Protivín	AP 151 - AP 200	říjen
8/06	další - knihovna J. Malého	KM B 2362 - KM B 2650	25.10. - 27.12.
9/06	další - knihovna I. Beneše	KB 38308 - KB 39360	25.10. - 27.12.
10/06	další - knihovna A. Heyduka	podle protokolu	25.10. - 27.12.
11/06	výtvarné umění	VU 901 - VU 1150	4.9. - 15.12.
12/06	další - umělecká plastika	UP 51 - UP 80	4.9. - 15.12.
13/06	další - umělecká grafika	UG 901 - UG 1050	4.9. - 15.12.
14/06	další - umělecká kresba	UK 401 - UK 465	4.9. - 15.12.
15/06	uměleckoprůmyslové práce	H 601 - H 800	4.9. - 15.12.
16/06	geologická	G 601 - G 800	10.10. - 10.11.
17/06	další - geologická systematická	podle protokolu	10.10. - 10.11.
18/06	jiná - geologická, jiné předměty	celá podsbírka	10.10. - 10.11.
19/06	další - zoologická - bezobratlí	E 1601 - E 1780	11.12. - 21.12.
20/06	další - zoologická - bezobratlí exotičtí	EE 37 - EE 48	11.12. - 21.12.
21/06	další - zoologická - obratlovci	V 21 - V 26	11.12. - 21.12.
22/06	další - zoologická - obratlovci exotičtí	VE 1	11.12. - 21.12.
23/06	další - mobiliář kostela Sv. Trojice	podle protokolu	12.12. - 15.12.
24/06	další - hudební nástroje	celá podsbírka	5.12. - 8.12.
25/06	etnografická	HE 2201 - HE 3000	10.12. - 20.12.
26/06	další - Památník A. Heyduka - obrazy	AH VU 21 - AH VU 30	6.12. - 10.12.
27/06	jiná - Památník A. Heyduka - mobiliář	AH UP 61 - AH UP 90	21.12. - 22.12.

V průběhu roku 2006 bylo pod 145 přírůstkovými položkami zapsáno do sbírek 6 858 předmětů a jejich souborů a částí. Významná část akvizicí pochází z darů - viz níže uvedený přehled. Zbývající část byla získána díky výzkumné a dokumentační činnosti pracovníků muzea. Za nákupy byla vydána částka 229 585,-Kč.

Přehled darů Prácheňskému muzeu

<i>přír. č.</i>	<i>předmět</i>	<i>dárce</i>
9/06	olejomalba od Pavla Besta „Zabílené znaky“	P. Besta, Praha 4
10/06	soubor archeologických nálezů z pole u Čapíku na Hradišti	J. Kurz, Písek
16/06	soubor keramických zlomků od orlického zámku	L. Dvořák, Mírotice
23/06	soubor rodinných fotografií	M. Čapková, Písek
26-27/06	středověká ostruha od Zátaví a zlomky středověké keramiky z Krajníčka	V. Pícha, Krajníčko
30/06	soubor pohlednic s Otakarem Ševčíkem	R. Černíková, Písek
32/06	soubor dokumentů z pozůstalosti po pplk. Václavu Maškovi	Dr. J. Čiháková, Praha

36/06	olejomalba od Josefa Krejsy	M. Blažek, Písek
37/06	lovecký šperk z dílny Karla Webera v Písku	E. Bolek, Webgold Písek
40/06	kresba Václava Bláhy „Caisův mlýn“, 1954	Akad. mal. V. Bláha, Svatá Anna
43/06	fotografie převozníka Rožánka z Písku	M. Soukup, Praha
50/06	podobizna Otakara Ševčíka, kresba tužkou a pastelem	L. Stocká, Písek
57/06	zlomky nádob ze 13. - 18. století ze Skal	B. Handschuh, Skály
59/06	foto-vizitky z rodiny G. Smilové z Protivína	PhDr. P. Břicháček, Západočeské muzeum v Plzni
66/06	kamenná eneolitická sekerka od Oslova	J. Čermák, Nová Ves u Čížové
67/06	křemen, lokalita Olbramov	J. Zikeš, Č. Budějovice
68/06	„šárecká koule“ z ražby tunelu pod Vítkovem v Praze	J. Fait, Písek
71/06	bronzový segment laténské pásové garnitury od Semic	V. Pícha, Krajníčko
72/06	soubor fotografií se vztahem k firmě „Krása“ z Písku	J. Soukup, Písek
80-82/06;	portrét dr. Kšandy - kresba uhlím od Františka	
91/06	R. Dragouna a soubor fotografií z pozůstalosti po MUDr. J. Kšandovi z Písku	J. R. Pauli, Písek
93/06	novodobé stavební obětiny z domu čp. 4 v Jamném	J. Matějka, Jamný
96-101/06	soubor šesti kusů vltavínů z lokality Protivín	V. Bartoš, Písek
102/06	enstatit, lokalita Křemže, Bohouškovice	J. Zikeš, Č. Budějovice
106-111/06	soubor šesti kusů minerálů ze Srí Lanky	ZOOGEOS Bohemia, Č. Líba
131/06	soubor nálepek s obrázky památkových objektů	Z. Jíša, Písek
133-134/06	těžítko, suvenýr ze Vsesokolského sletu v r. 1948, a řidičský průkaz S. Uhra z Písku z r. 1931	J. Kloboučník, Písek
135/06	fotografie italského legionáře Jana Vituje, 1919	S. Pokorný, Písek
136/06	odznak „Vzorný pracovník kultury“ udělený K. Peclovi	RNDr. K. Pecl, Písek
138/06	soubor pěti fotografií hokejových mužstev, Písek, 1928-36	M. Hašková, Písek
139/06	kopí z doby bronzové z řečiště Otavy u Kestřan	B. Toms, Prachatice
140/06	zlomek běhounu ze středověkého zlatorudného mlýna	S. Dostál, Protivín

Akvizice roku

Jako akvizice roku 2006 byl vybrán obraz v Písku narozeného malíře Václava Daneše. Jedná se o olej na plátně o rozměrech 135 x 156 cm, v lištovém rámu. Obraz nese název „Zelený spánek“. Vročení obrazu je z roku 1977. Dílo darovala do sbírek Prácheňského muzea malířova dcera paní Ivana Hofmannová z Ústí nad Labem u příležitosti výroční výstavy malíře v galerii Prácheňského muzea v roce 2006. Výstava se konala k nedožitým sedmdesátinám umělce. Václav Daneš se narodil 24. května 1936 v Písku a 1. února 2004 zemřel v Ústí nad Labem. Malíř, grafik, výtvarný redaktor, typograf, hudebník, vysokoškolský pedagog a výtvarný teoretik vyrůstal v kulturním a intelektuálním prostředí významné písecké rodiny. Po vysokoškolských studiích se jeho umělecká tvorba vyvíjela mimo rodné město Písek. Jeho dílo je spojeno především se severními

Václav Daneš - „Zelený spánek“. Foto V. Komarová

Čechami, konkrétně s městem Ústí nad Labem. Podrobné údaje o autorovi lze nalézt v článku Výběr z výstav v této Zprávě.

VÝSTAVY PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA

Galerie

Galerie vynikajících osobností fotografa Jindřicha Vaňka	1.3. - 2.4.
Václav Daneš - výběr z celoživotního díla	5.4. - 1.5.
Milan Blahout - restaurátorské práce	9.5. - 31.5.
Josef Krejsa - malíř a grafik	7.6. - 30.7.
Jiří Prachař - Vyznání v kameni	3.8. - 31.8.
Helena Schmaus-Shoonerová - malby a keramické obrazy	8.9. - 1.10.
František Roman Dragoun - výběr z celoživotního díla	5.10. - 3.12.
Dalibor Říhánec - obrazy, kresby, grafika	7.12. - 31.12.

Malé výstavní síně

Psí život	1.3. - 2.4.
Velikonoce	7.4. - 1.5.
Jan Měříčka - grafika	3.5. - 31.5.
Střední soukromá uměleckoprůmyslová škola v Písku	9.6. - 29.6.
Karel Titl a Fotoklub Písek	4.7. - 30.7.
Petr Štěpán - obrazy	6.9. - 1.10.
Svatopluk Sulek - obrazy	3.10. - 29.10
Tomáš Seidl - Za vodou severu, fotografie, I. místnost	
Josef Benedikt - obrazy a grafika, II. místnost	1.11. - 30.11.
Zajímavosti a kuriozity ze sbírek muzea	8.12. - 31.12.

Chodba knihovny PM

Bohumil Peroutka - Místa v krajině	4.3. - 2.4.
Karel Svoboda - výběr z díla	5.4. - 1.5.
Craig Barber - Ghosts in the Landscape: Viet Nam revisited, fotografie	4.5. - 31.5.
Pavel Kolařík - obrazy	3.6. - 30.6.
Vendula Anna Lidová - Muži očima ženy, fotografie	4.7. - 30.7.
Richard Lauda - grafika	8.9. - 1.10.
RNDr. Karel Pecl - Svět viděný přes objektiv	5.10. - 31.12

Památník města Protivína

Krokodýli - pamětníci dinosaurů	31.5. - 30.7.
RNDr. Karel Pecl - Svět viděný přes objektiv	2.8. - 29.9.

PŘEDNÁŠKY PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA

Cyklus historie

	návštěvnost
Leden - Zámecké divadlo v Českém Krumlově PhDr. Pavel Slavko	44
Únor - Československo a svět za studené války v 50. letech Prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.,	70
Březen - Zlatá stezka PhDr. František Kubů	74
Duben - Pontius Pilatus - soudce Ježíše Krista Prof. PhDr. Jan Burian	74

Květen	- První čeští poustevníci sv. Ivan a sv. Prokop Prof. PhDr. Ivo Kořán, CSc.	36
	- Současná Angola PhDr. Marie Havlíková a Mgr. Jana Jiroušková , CSc.	15
	- Křížce a křížky na Písecku Jiří Hladký	44
Říjen	- Terorismus - problém současného světa Prof. PhDr. Maxmilián Semiška, Ph.D.	26
	- Šumava v proměnách Vladislav Hošek	71
Listopad	- Tradice v židovském pohřbívání Chaim Kočí	28

Cyklus přírodověda

Leden	- Jaro a léto v západní Austrálii - příroda a lidé RNDr. Svatopluk Bílý, CSc.	44
Únor	- Sám na špicberkách RNDr. Svatopluk Bílý, CSc.	43
Březen	- Cestou necestou přes Balkán do Turecka, Iránu a Pákistánu Bc. Ladislav Rytíř	47

Z výstavy „Psí život“. Foto V. Komarová

Listopad	- Cesta po Mexiku	27
	Mgr. Jaroslav Jiřík	
Prosinec	- Ostrovy Zeleného Mysu	22
	Mgr. Michal Hrazdil	

Cyklus astronomie - kosmonautika

Březen	- Komety po dvaceti letech	26
	Ing. Marcel Grün	
Listopad	- Novinky ze světa planet	32
	Ing. Marcel Grün	

NÁVŠTĚVNOST PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA

Prácheňské muzeum v Písku

Expozice a výstavy

jednotlivě 10,-	7 926
jednotlivě 30,-	4 629
hromadně 10,-	2 690
hromadně 30,-	343
školy (hrom. vstup. 10,-)	2 288

Přednášky **711**

Celkem platících návštěvníků	18 587
13. 5. Den muzeí - volný vstup	281
9.9. Den evrop. dědictví - volný vstup	684
Celkem registrovaných návštěvníků	19 552

Památník města Protivína

Celkem platících návštěvníků (10,-) **813**

Den muzeí - volný vstup	250
Celkem registrovaných návštěvníků	1 063

CELKEM registrovaných návštěvníků Prácheňského muzea v Písku a Památníku města Protivína

20 615

CELKEM neregistrovaných návštěvníků (vernisaže, prezentace v Rytířském sálu, akce v přednáškovém sálu a podobně) cca

5 500

Návštěvnost **26 115**

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKOVĚDNÉ

Vedoucí: PhDr. Jiří Prášek

Pracoviště etnografie a historie

PhDr. Jiří Prášek

Podsírka etnografie byla v tomto roce obohacena o 26 předmětů. Etnograf zpracoval 42 karet II. stupně evidence a dle plánů pravidelné inventarizace zrevidoval 840 sbírkových předmětů. Do Galerie hlavního města Prahy a muzeí v Českých Budějovicích, Blatné, Kašperských Horách, Českém Krumlově a Strakonících bylo z depozitářů zapůjčeno na výstavu 123 předmětů.

Jiří Prášek připravil během roku několik výstav. V březnu to byl „Psí život (Kapitoly z historie psího rodu)“, výstava převzatá z Regionálního muzea ve Vysockém Mýtě. Výstava byla ovšem doplněna o řadu regionálních předmětů a vyžádala si množství zápůjček z památkových objektů, muzeí i soukromých sbírek. Její součástí byla i ukázka výcviku psů, který na nádvoří muzea předváděli členové místní kynologické organizace. Hned po „Psím životě“ následovala výstava nazvaná „Velikonoce“, která představila tyto svátky především z hlediska etnografického. Jako doplněk k výstavě zajistil etnograf ukázky tradičních technik jako malování a zdobení vajec, předení, výrobu velikonočních dekorací a pletení pomlázek. V závěru roku připravil J. Prášek výstavu „Kuriozity a zajímavosti ze sbírek muzea“, která měla připomenout 120. výročí zpřístupnění muzejních sbírek veřejnosti. Tato výstava byla doplněna soutěží pro návštěvníky: 24 z mnoha desítek vystavených předmětů nebylo označeno popiskami a soutěžící mohli hádat, k jakému účelu ten který předmět sloužil. Několik dní před koncem výstavy byly předměty opatřeny popiskami a ti, kdo soutěžili, si mohli případně zkontrolovat své hadačské pokusy. Soutěže se zúčastnilo na 120 návštěvníků, 22 z nich bylo odměněno knižními cenami za dobré výsledky (nejlepší výsledek bylo 18 správných odpovědí). Po skončení soutěže připravil J. Prášek v Píseckém deníku seriál, v němž jednotlivé předměty podrobně představil. O Vánocích také etnograf připravil tradiční výstavu betlémů v Rytířském sále a zorganizoval ukázkou zdobení vánočních perníčků (paní Julie Chadimová).

V průběhu roku pokračoval J. Prášek v dokumentaci výročních zvyků, zpracoval genezi historické opony píseckého divadla, která byla instalována na původním místě. Zajistil výrobu repliky potahové látky pro restaurování sedací soupravy v Památníku A. Heyduka. Postupně připravoval tuto pobočku na znovutevření pro veřejnost v květnu roku 2007 (dokončení stavební rekonstrukce, scénář, architektonické řešení expozice, secesní výmalba interiéru).

Pracoval v přípravném týmu velké výstavy podmaleb, kterou chystá na rok 2008 Jihočeský kraj. Jako zástupce muzea se zúčastnil sněmu Asociace muzeí a galerií v Mikulově. Podílel se na vybudování lapidária a uložení exponátů.

V rámci muzejního cyklu zajistil a uvedl 7 historických přednášek, sám jako lektor přednesl v obcích a školách okresu i mimo něj 26 přednášek. Na Vyšší soukromé škole restaurátorské vyučoval v zimním semestru obor muzejnictví. V Listech Písecka, později Píseckém deníku vedl pravidelnou rubriku Psalo se před sto lety. S Přemyslem Rútem připravil pro Český rozhlas pořad o píseckých pověstech a s Českou televizí natočil zpravodajský příspěvek o výstavě Kuriozit. Podle zájmu prováděl lektorskou činnost v muzejních expozicích a také působil jako průvodce po památkách města i celého Prácheňska. Odborné konzultace poskytl 83 badatelům.

Bibliografie za rok 2006

Knižně:

- *Čítanka z chýnovské historie. Město Chýnov 2006, 304 s. + 16 s. barevných příloh.*
- *Písek - historická pokladnice. Město Písek, odbor kultury a cestovního ruchu 2006, 26 s. (také v mutaci německé, anglické a francouzské)*
- *Sedláčkova stezka. Průvodce pro pěší i cyklisty. Město Písek 2006, 24 s. (spoluautor)*

Články:

- *Písecké pomníky do druhé světové války. Sborník Společnosti pro výzkum kamených křížů 2006, s. 85 - 95.*
- *Zlatorudný mlýn. České kuriozity. Praha, bez data, s. 45 (také v mutaci anglické) [ISBN 80-239-8498-5]*
- *Pomník padlým legionářům v Písku (K osmdesátému výročí odhalení). Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 2005. Písek 2006, s. 45 - 49. [ISBN 80-86193-20-9]*
- *Jiří Fröhlich šedesátiletý. Výběr 43, s. 240 - 241.*

Pracoviště dějin středověku

Mgr. Jan Adámek

Stejně jako v minulých letech vykonával J. Adámek funkci správce Centrální evidence sbírek (referováno na příslušném místě této tiskoviny). Je také správcem numismatické podsbírky a vedoucím knihovny (referováno na příslušném místě).

Jako historik středověkých dějin pokračoval v práci na dlouhodobých úkolech. Postoupil v podrobných excerpcích nejstarších městských knih města Písku uložených ve Státním okresním archivu Písek. Ve formě regestů byla takto zpracována *Kniha trhová* z let 1536-1590 (90 stran regestů), *Kniha úmluv městských* z let 1538-1692 (28 stran regestů) a *Zápisové městských a sedlských gruntů* z let 1538-1724 (13 stran regestů). Excerpovány byly záznamy týkající se města Písku a jeho

předměstí do roku 1621. Většinou byla volena forma záhlavních registů, u záznamů důležitých či zajímavých je pak jejich znění podáváno in extenso.

Pokračoval také v práci na přípravě edice akt korektorů kléru, v tomto roce zejména na jazykových úpravách textu edice. Práce na tomto prameni se však promítala i do přednáškové činnosti, jak je patrné z přehledu níže.

Účastňoval se cyklu seminářů a pracovních setkání pořádaných Centrem medievistických studií Akademie věd ČR v rámci vědeckého projektu *Historia monastica*. Na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK vedl 25. dubna seminář „Korektor kléru arcidiecéze pražské a jeho úřad“. Dne 17. května se účastnil pracovního semináře *Církevní topografie a farní síť pražské církevní provincie v pozdním středověku* pořádaného Ústavem českých dějin FF UK a Katedrou pomocných věd historických a archivního studia FF UK, kde se zapojil příspěvkem „Farní a oltářnická benefícia jihočeských královských měst v době předhusitské“. Byl pozván k účasti na přednáškovém cyklu *Historická dílna* pořádaném Katedrou historie na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni, kde dne 4. října proslovil přednášku „Akta korektorů kléru - zpracování a příprava edice jedinečného pramene k dějinám církevní správy počátku 15. století“. Ve dnech 22. - 24. listopadu byl účastníkem mezinárodního vědeckého sympozia *Sacri canones servandi sunt. Završení christianizačních procesů právními prostředky ve středověchodní Evropě ve 13.-15. století* pořádaného Historickým ústavem Akademie věd ČR a Centrem medievistických studií Akademie věd ČR, kde 23. listopadu pronesl příspěvek „Korektor kléru arcidiecéze pražské jako trestní soudce“.

V rámci kurzu pro kandidáty služby akolyty proslovil (11. března) v řeholním domě na Lomci u Vodňan přednášku „Historicko-liturgický vývoj služby akolyty od počátků do vrcholného středověku“.

V Chodbě knihovny PM zajistil výstavu malíře Bohumila Peroutky „Místa v krajině“. Kromě toho připravil s J. Práškem výstavu „Velikonoce“ a podílel se na dalších muzejních výstavách (Psí život, Zajímavosti a kuriozity ze sbírek muzea).

Za výtvarné spolupráce Františka Doubka navrhl obecní znak a prapor pro obec Všeradice a zpracoval rekonstrukci znaku Jana z Mysletína. Spolupracoval též na heraldické příloze knihy F. Mrzeny o Rakovicích.

Průběhu roku přijal asi čtyři desítky badatelských návštěv - konzultovány byly především problémy z oblasti regionálních a církevních dějin a pomocných věd historických.

Bibliografie ze rok 2006

Články:

- *Nejstarší dochovaný písecký testament a jeho aktéři, Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 2005, Písek 2006, s. 31-36. [ISBN 80-86193-20-9]*
- *Akta korektorů kléru z let 1407-1410 a plzeňský děkanát - Die Akten der Korektoren des Klerus von 1407-1410 und das Pilsner Dekanat, Historická dílna I.*

Pracoviště novodobých dějin

Václav Bartoš

Správu obsáhlé historické podsbírky o cca 25 000 předmětech, vydělené na základě někdejšího vládního usnesení k dokumentaci současnosti, převzal v roce 1993 ředitel muzea. Díky jejímu agilnímu kurátorovi Mgr. Zdeňku Jíšovi byla vždy ihned katalogizována. Velmi byla obohacena fondem z delimitovaného Památníku města Protivína. Díky jeho funkci městského kronikáře byla promptně doplňována dokumentací každodenního života. Zdeňek Jíša ji i nadále suploval až do loňského roku formou drobných pracovních úvazků.

Zásluhou zřizovatele muzea (odboru kultury JČKÚ Č. Budějovice) se již pro rok 2006 podařilo obnovit systematizované místo historika novějších dějin. Od 1. 10. 2006, po odchodu dosavadního ředitele do výslužby, ji tento spravuje formou ročních smluv. Problémem je dosavadní oborová sbírkotvorná nevyjasněnost. Proto již na listopadovém setkání muzejních historiků v Českém muzeu stříbra v Kutné Hoře prosazoval návrat práce komise AMG ke zpracování základního servisu (názvosloví oboru, tvorbě odborného hesláře, metodiky selekcí a akvizicí vůbec). Ideální by byla i dohoda specializací s centrálními a specializovanými muzei.

V posledním čtvrtletí roku se podařilo sepsat lokaci většiny nově uložených předmětů v místnosti č. 208. V. Bartoš také participoval na jedné výstavě a během roku obsloužil celkem 40 badatelů. Nově bylo získáno 19 sbírkových předmětů. Ke konzervaci bylo předáno 25 sbírkových předmětů, zrevidováno 1200 položek, několik z nich navrženo na restaurování.

V komunálních volbách byl V. Bartoš zvolen členem zastupitelstva města Písku.

Pracoviště fondu militárií

Jindřich Kurz

Během roku bylo předáno ke konzervaci 15 předmětů - demontáž zbraní byla využita k pokračování v evidenci různých značek na nepřístupných místech. Zjištěné údaje pomáhají doplnit dokumentaci jednotlivých předmětů. Žádný nový sbírkový předmět nebyl v tomto roce získán. Částečná inventarizace fondu nezjistila žádné rozdíly vůči evidenci.

J. Kurz pokračoval v dlouhodobém projektu doplňování databáze legionářů Písecka a účasti občanů Písecka v rakousko-uherské armádě. V rámci tohoto úkolu byly excerповány tři školní kroniky.

Pracovník zajišťoval také provoz trvalé expozice „Ryby a rybářství“, kde jsou prezentovány živé ryby naší fauny: zastoupeny jsou úhoř, štika, okoun, kapr, karas, cejn, plotice, perlín, amur, slunečnice pestrá. Jako nový přírůstek byl získán sumec albín a candát. Kromě zajišťování krmení provedl celkem sedmdesát jedna zdravotních zákroků. V průběhu roku bylo opakovaně čištěno deset akvárií, takže byla vyměněna voda v celkovém objemu 16 300 litrů. V expozici zajišťoval průvodcovskou činnost.

Poděkování za podporu a spolupráci patří opět rybářům z Prvního českého rybářského spolku, především Janu Kunžvartovi, Davidovi Bělemu, Filipovi Štojdlovi, dále Václavu Kocovi, pracovníku Školního rybářství Vodňany se sídlem v Protivíně, středisko Čejtice a Výzkumnému ústavu rybářskému a hydrobiologickému ve Vodňanech.

Během roku J. Kurz zajišťoval také běžnou údržbu muzea a provoz služebního automobilu.

Podílel se také na instalaci a technickém zabezpečení sedmi výstav v prostorách Galerie, deseti výstav v Malých výstavních síních a třech výstav v Chodbě knihovny.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Vedoucí: Jiří Fröhlich

Pracoviště archeologie

Jiří Fröhlich, Mgr. Jaroslav Jiřík (0,7 úvazku), Mgr. Eva Koppová (0,3 úvazku)

V roce 2006 provedlo archeologické oddělení Prácheňského muzea několik větších archeologických výzkumů na staveništích v Písku a okolí. Nejrozsáhlejší byl výzkum zaniklého hřbitova západně od kostela Narození Panny Marie v Písku, jehož hlavním cílem bylo před plánovanou zádlazbou prostoru zjistit hloubku a hustotu pohřbů. Ve dvou sondách byly na ploše 21 m² vyzvednuty kosterní pozůstatky nejméně 64 jedinců, které byly podrobeny antropologickému posouzení Mgr. Pavlem Kubálkem v Muzeu hlavního města Prahy. Kromě regulérních pohřbů byly doloženy pohřby do společných mělkých jam. V průmyslové zóně v Písku na staveništi firmy Faurecia bylo zkoumáno sídliště z doby halštatské. V místě křížení silnic na Nové Hospodě byl dokončen výzkum zaniklé středověké vesnice Bastrčice, jejíž počátky sahají do 13. století. Další sídliště z 13. století byla zkoumána v Topělci (11 objektů) a u Putimi (2 objekty). Archeologický výzkum proběhl též v jižním křídle píseckého hradu během úprav lapidária muzea (viz samostatný článek v této muzejní zprávě). V areálu Rolnického pivovaru v Písku byla dokumentována studna, ze které bylo vyzdvíženo čerpadlo písecké firmy A. Raab a u Putimské brány proběhla fotodokumentace zdiva hlavní městské hradby po odstranění omítky. Zaměření některých výzkumů provedl pan Antonín Majer z Volyně. Na desítkách dalších stavenišť se uskutečnily dohledy s negativním výsledkem. Od dárců byly registrovány náhodně nalezené archeologické

předměty a dokumentována místa nálezů. Mimo region se J. Fröhlichovi podařilo objevit v povodí Ostružné u Velhartic výšinné eneolitické sídliště. S Mgr. Ondřejem Chvojkou zkoumal mezolitické sídliště na vrcholu nápadného kopce na horní Vltavě u Perneku a podílel se na povrchové prospekci mezolitických lokalit v okolí rybníka Švarcenberk na Soběslavsku. Pro Archaiu Brno o. p. s. zpracoval nálezy z výzkumu barokní sklárny u Božejova na Pelhřimovsku.

V I. stupni evidence bylo zapsáno 6680 předmětů pod 29 přír. čísl. Ve II. stupni bylo odevzdáno do centrální evidence 1669 karet. Ve spolupráci s Bc. Marikou Tisuckou byla zkatalogizována zejména početná kolekce paleolitické a mezolitické kamenné industrie z průzkumů J. Fröhliche u Písku a Hradiště a středověké nálezy z Ostrovského rybníka u Okrouhlé.

V archeologické sbírce byla provedena revize 2050 inventárních čísel (z toho 50 sbírky Protivín). Umělecko-průmyslová sbírka, spravovaná J. Fröhlichem, byla předána I. Mašíkové. V únoru bylo provedeno kompletní vystěhování lapidária do náhradní místnosti pod rytířským sálem. Po úpravě prostoru byla většina artefaktů nastěhována v říjnu zpět (blíže viz samostatný článek). Archeologický sbírkový fond byl využíván archeology a studenty. Státní archeologický seznam evidovaný v Národním památkovém ústavu v Praze byl aktualizován o nově objevené lokality.

Základní lepení nalezené keramiky proběhlo na vlastním pracovišti. Konzervaci kovů prováděl Jiří Kloboučník a část nálezů byla předána ke konzervaci do Archeologického ústavu AV ČR v Praze.

Jiří Fröhlich pracoval v redakčních radách některých muzejních časopisů a sborníků. Na plenárním zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti dne 4. dubna v Jihočeském muzeu referoval o výzkumech muzea v předchozím roce a na počátku roku 2006. Jaroslav Jiřík pokračoval v doktorandském studiu na Filosofické fakultě University Karlovy v Praze. V posluchárně Filosofické fakulty UK v Praze v rámci konference *Čechy a střední Evropa v době krále Marobuda* přednesl dne 20. října příspěvek „Sídlištní nálezy pozdní doby římské až časně fáze stěhování národů v Čechách - úvod do problematiky“. Na *II. protohistorické konferenci*, která proběhla ve dnech 21. - 24. listopadu v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, přednesl referáty „Sídlištní nálezy z pozdní doby římské až časně fáze doby stěhování národů z Jenišova Újezdu, okr. Teplice“ a v rámci autorského kolektivu „Pohřebiště z 5. století v Praze-Zličíně“. V přednáškovém sále Prácheňského muzea se svým bratrem Pavlem seznámili dne 2. listopadu píseckou veřejnost se svojí cestou po Mexiku.

Bibliografie za rok 2006

Jiří Fröhlich

Knižně:

- *Zlato na Prácheňsku. Kapitoly z historie těžby a zpracování zlata. Edice Arena Aurea, sv. 5. Prácheňské nakladatelství firmy IRES Písek. 96 s. [ISBN 80-86566-37-4]*

Články:

- *Soupis pramenů předneolitického osídlení jižních Čech*, In: S. Vencel a kolektiv, *Nejstarší osídlení jižních Čech. Paleolit a mesolit*, Praha, s. 17-324 (se S. Venclem a J. Michálkem). [ISBN 80-86124-63-0]
 - *Sklářství*, In: *Novohradské hory a Novohradské podhůří. Příroda-historie-život*. Nakladatelství Baset Praha, s. 727-734 (s J. Lněničkovou). [ISBN 80-7340-091-X]
 - *Nové poznatky o hradu Újezdci u Týna nad Vltavou - Neue Erkenntnisse über die Burg Újezdec bei Týn a. d. Moldau*, *Castellologica bohemica* 10, s. 337-348 (s T. Durdíkem). [ISBN 80-86124-66-5; 80-86204-17-0]
 - *Pozdně halštatské - časně laténské sídliště v Oseku u Milevska - Eine späthallstatt-frühlatènezeitliche Siedlung in Osek bei Milevsko*, *Archeologie ve středních Čechách* 10, s. 489-500 (s J. Jiříkem). [ISSN 1214-3553, ISBN 80-86756-12-2]
 - *Gotické dlaždice z královského hradu v Písku - Gotische Fliesen aus der königlichen Burg in Písek*, *Archeologie ve středních Čechách* 10, s. 879-901. [ISSN 1214-3553, ISBN 80-86756-12-2]
 - *Poloha a podoba popravišť Prácheňského kraje - Lage und Gestalt der Richtplätze des Prachiner Bezirkes*, *Archeologie ve středních Čechách* 10, s. 945-951. [ISSN 1214-3553, ISBN 80-86756-12-2]
 - *Nové poznatky o mostu u Putimské brány, Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 2005*, s. 36-39 (s J. Jiříkem). [ISBN 80-86193-20-9]
 - *Archeologické a muzejní doklady importu minerálních vod do Písku*, *Výběr* 43, s. 55-58. [ISSN 1212-0596]
 - *Vzpomínka na Jana Nepomuka Woldřicha*, *Výběr* 43, s. 78-79. [ISSN 1212-0596]
 - *Druhotné použití eneolitické sekerky*, *Výběr* 43, s. 238-239. [ISSN 1212-0596]
 - *Stavební obětina z Jamného*, *Výběr* 43, s. 314. [ISSN 1212-0596]
 - *Středověké panské sídlo na ostrově v Ostrovském rybníku u Branice*, In: *Branice. Historie a současnost*, s. 12-13 (s J. Jiříkem). [ISBN 80-86566-32-3]
- Dále vyšel přehled výzkumů za rok 2003 (sborník *Výzkumy v Čechách 2003*) a bibliografie článků v jihočeském odborném tisku za rok 2005 o průzkumech památek (časopis *Průzkumy památek*, s H. Martinkovou a kol.).

Jaroslav Jiřík

Články:

- *Sídlištní a hrobové nálezy ze starší doby římské z Prahy-Křeslic (poloha Ke Štítu) - Siedlungs- und Grabfunde der älteren römischen Kaiserzeit aus Prag-Křeslice (Flur Ke Štítu)*. In: E. Droberjar - M. Lutoský (eds.), *Archeologie barbarů 2005*. Praha, s. 287-311 (s J. Benešem a J. Kypitou). [ISBN 80-86756-11-4]
- *Příspěvek k poznání kultu a ideologie na jihu Čech na konci střední doby bronzové - Ein Beitrag zu Kult und Ideologie in der jüngeren und späten Phase der Mittelbronzezeit Südböhmens*, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 19, s. 43-75 (s M. Tisuckou). [ISBN 80-86260-59-3, ISSN 0231-8237]

- *Sídliště z mladší a pozdní doby bronzové v Čížové u Písku. Dodatek - archeologický výzkum v roce 2005 - Eine Siedlung der jüngeren und späten Bronzezeit in Čížová bei Písek. Nachtrag - die archäologische Untersuchung des Jahres 2005, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 19, s. 85-89 (s O. Chvojkou). [ISBN 80-86260-59-3, ISSN 0231-8237]*
- *Nálezy pozdně středověkých a raně novověkých kachlů v Písku „Na Bakalářích“ - Spätmittelalterliche und frühneuzeitliche Kacheln aus Písek „Na bakalářích“, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 19, s. 289-302 (s V. Simotou a E. Koppovou). [ISBN 80-86260-59-3, ISSN 0231-8237]*
- *Pozdně halštatské - časně laténské sídliště v Oseku u Milevska - Eine späthallstatt-frühlatènezeitliche Siedlung in Osek bei Milevsko, Archeologie ve středních Čechách 10, s. 489-500 (s J. Fröhlichem). [ISSN 1214-3553, ISBN 80-86756-12-2]*
- *Germánské sídliště v Dolních Chabrech - Eine germanische Siedlung in Dolní Chabry, Archeologie ve středních Čechách 10, s. 713-742 (s M. Kostkou). [ISSN 1214-3553, ISBN 80-86756-12-2]*
- *Nové poznatky o mostu u Putimské brány, Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 2005, s. 36-39 (s J. Fröhlichem). [ISBN 80-86193-20-9]*
- *Středověké panské sídlo na ostrově v Ostrovském rybníku u Braníc, In: Branice. Historie a současnost, s. 12-13 (s J. Fröhlichem). [ISBN 80-86566-32-3]*

Eva Koppová

Články:

- *Nálezy pozdně středověkých a raně novověkých kachlů v Písku „Na Bakalářích“ - Spätmittelalterliche und frühneuzeitliche Kacheln aus Písek „Na bakalářích“, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 19, s. 289-302 (s V. Simotou a J. Jiřkem). [ISBN 80-86260-59-3, ISSN 0231-8237]*

Fotodokumentační pracoviště

Václava Komarová

V roce 2006 bylo zhotoveno 576 černobílých snímků a 545 ks fotografií, digitálních snímků pak 2826 kusů.

Při příležitosti vydání katalogů k výstavám J. Krejsy a J. Prachaře bylo prováděno fotografování obrazů, soch a skenování fotografií a jejich následná úprava na PC. Dále pracovnice pokračovala v dokumentaci sbírek (etnografie, výtvarné umění, novodobé dějiny, knihovna aj.). S tím souvisí rovněž dokumentace sbírkových předmětů ze sbírek před a po konzervování.

Obrazovým záznamem byly prováděny všechny společenské akce, které v Prácheňském muzeu v Písku probíhaly (jednalo se o vernisáže, výstavy, návštěva ministra kultury V. Jandáka, odchod ředitele V. Bartoše do důchodu, 60 let J. Kloboučnicka, křest CD Františka Dragouna, křest knížky J. Fröhliche „Zlato na Prácheňsku“

a s tím spojené slavnostní předání výtisku sborníku Archeologické výzkumy v jižních Čechách, jež bylo J. Fröhlichovi věnováno k jeho 60. jubileu, dále exkurze do muzeí v Milevsku a Táboře). Fotografická dokumentace byla V. Komasovou prováděna rovněž při terénních výzkumech archeologů (Písek - severní průmyslová zóna Nová Hospoda, Gregorova ulice, u kostela, Putim aj.). Zaznamenán byl rovněž celý průběh stěhování lapidária a instalování nové expozice.

Dále byly sledovány významné akce, které proběhly v městě Písku (nově postavený altán v Palackého sadech, přijetí Kateřiny Neumannové na radnici, slavnostní odhalení pomníku letcům RAF, nově otevřená promenáda městskými parkány, městské slavnosti, neckyáda, vorařské slavnosti a jiné.

Dále byly pořízeny fotografie pro výstavy (Psí život, Velikonoce - kde fotografka pomáhala při instalaci, Kuriozity). Dále byly skenovány obrázky J. Lady na Vánoční setkání a byla zhotovena PF 2007.

Konzervátorské pracoviště

Jiří Kloboučník

V roce 2006 bylo zkonzervováno celkem 321 kusů sbírkových předmětů, z toho na výstavu 204 kusy, Památník M. Alše v Miroticích 52 kusy, hudební nástroje 48 kusů, ostatní předměty (pro jiná muzea) 12 kusů.

V průběhu celého roku se konzervátor podílel na konzervaci předmětů připravovaných na různé výstavy, které pak byly během roku realizovány. Jedná se např. o výstavu prací Josefa Krejsy a F. R. Dragouna a muzejní výstavy „Psí život“, „Velikonoce“, „Kuriozity“ a „Hudební nástroje“ (pro muzeum ve Strakonici). Dále byly překonzervovány předměty v expozicích muzea v Protivíně a v Památníku M. Alše v Miroticích.

Dne 5. - 7. září se konzervátor zúčastnil odborného semináře „Preventivní konzervační metody průzkumu a technologií; nové postupy v ochraně sbírek“ v Chebu. Program semináře byl zaměřen především na preventivní konzervaci, metody průzkumu materiálů a technologií, nové postupy a metody v ochraně sbírek a památek, dále pak na komplexní konzervátorsko - restaurátorské zásahy.

Ve dnech 3. - 5. října 2006 se konzervátor zúčastnil semináře v Třeboni, kde byla řešena problematika restaurování a konzervování písemných památek, prezentace restaurátorských a konzervátorských materiálů a prostředků a dále pak problematika konzervátorského výzkumu.

Konzervátor se také průběžně zúčastňoval konzervátorských komisí, jako předseda Jihočeské konzervátorské sekce, na kterých byly řešeny problémy týkající se konzervace v jihočeské oblasti.

V měsíci listopadu byly provedeny periodické revize sbírkových fondů: Hudební nástroje a fondu Mobilář kostela Nejsvětější Trojice.

Ze soukromých aktivit - podíl na výstavě rozhlasové a zvukové techniky v Milevském muzeu s názvem: „Haló, zde Československý rozhlas“ a vánočním večeru v kostele Nejsvětější Trojice v Písku.

Restaurátorské pracoviště

Jan Vondrášek

V roce 2006 se pokračovalo v restaurování předmětů památníku A. Heyduka a vybavování prostor depozitářů muzea. Na začátku roku, v době uzavření expozic muzea, byla provedena běžná konzervace vystavovaných předmětů v expozicích muzea. Dále se prováděly úpravy a výroba nových regálů v depozitářích uměleckého průmyslu a archeologie.

Restaurován byl dubový reliéf, v současné době umístěný ve vstupní hale Prácheňského muzea. Nadále se pokračovalo na konzervaci nábytku knihovny z Památníku A. Heyduka. Jednalo se o 2 křesla, 2 stolky a pohovku. Poté následoval depozitář novodobých dějin, pro který se vyráběly boxy a kartotéky pro uložení sbírkových předmětů a dokumentů.

Pro uložení kosterních ostatků, nalezených při archeologickém výzkumu u kostela Sv. Kříže v Písku, byla vyrobena malá dřevěná rakev.

V druhé polovině roku se ve větší míře vyrábělo hlavně vybavení interiéru lapidária muzea. Byly zhotoveny tři stupně ze smrkových trámů, které jsou na kovovém podnoží okolo tří stěn. Přední stěna a bok prvního regálu je z OSB desek. U druhého regálu je přední stěna z ocelových průmyslových mříží. Kovové prvky jsou opatřeny nátěrem šedé a černé barvy, na dřevěných stupních je lazurovací nátěr v odstínu borovice antik.

Bylo vyrobeno 5 podstavců pro mlecí kameny na nádvoří č. II. Do ředitelny byl vyroben zasedací stůl, restaurováno dvoukřeslo a knihovna. Příležitostně byla zajišťována pomoc při stěhování a instalacích výstav.

KNIHOVNA A STUDOVNA

Vedoucí: Mgr. Jan Adámek

Zdena Kvasničková, Zora Mauleová (0,5 úvazku)

Jedním z předních úkolů roku bylo zpracování elektronického katalogu knihovny básníka Adolfa Heyduka, která je součástí sbírkových knihovních fondů. Ke zpracování bylo využito skutečnosti, že knihovní fondy byly, z důvodu celkové rekonstrukce Heydukova památníku, prozatímně uloženy v depozitářích muzea. Do konce roku tak Z. Kvasničková a Z. Mauleová zatalogizovaly 2 541 titulů.

Knihovnice Z. Kvasničková v průběhu roku obsloužila při 262 návštěvách 45 badatelů; do tohoto souhrnu nejsou započítány badatelské návštěvy pracovníků muzea. Dílčí dotazy byly také vyřizovány prostřednictvím e-mailu (prachmuz.studovna@volny.cz).

Věnovala se, jako obvykle, katalogizaci nových přírůstků - do fondu Příruční knihovny přibýlo 196 položek, do fondu Regionální knihovny 107 položek. Za jejich nákupy bylo vynaloženo 73 640,- Kč. Byly také kompletovány a katalogizovány řady novin a dalších periodik, které muzeum odebírá. Z darů jmenujme alespoň diplomovou práci, kterou věnoval její autor Petr Raab - Vliv vodního díla Orlík na povodí dolní Otavy. Děkujeme také nakladateli Jiřímu Čížkovi za dary z produkce jeho vydavatelství. V říjnu se Z. Kvasničková zúčastnila třídního školení zaměřeného na komplexní práci s počítačem, které organizovala Státní vědecká knihovna v Českých Budějovicích.

V průběhu roku také probíhaly obvyklé periodické revize všech sbírkových knihovních fondů: Knihovny Jaromíra Malého, Knihovny Ivo Beneše a Knihovny Adolfa Heyduka.

Díky tomu, že Jihočeský kraj jakožto zřizovatel poskytl v plné výši požadované finanční prostředky na rekonstrukci studovny, mohly zde být uskutečněny rozsáhlé úpravy. Zejména byly pořízeny nové regály s nastavitelnými výškami polic, což je důležité pro efektivní tematické uspořádání zde uloženého knihovního fondu; zároveň byla mírně navýšena i jejich prostorová kapacita. Též byly postaveny specializované regály pro uložení periodik, které jsou opět efektivnější a umožňující nesrovnatelně lepší orientaci. Výroba veškerého nového mobiliáře (včetně nového květinového stolku) byla objednána u Jana Vondráška, zaměstnance muzea, který provedl všechny práce za velmi vstřícnou cenu.

Pohled do nově upravené studovny. Foto V. Komarová

Důležitým krokem bylo pořízení dvou nových počítačových sestav, takže všichni návštěvníci knihovny mají nyní k dispozici tři PC stanice (včetně jedné již existující, kterou vybavil v rámci projektu internetizace knihoven Jihočeský kraj). Takové rozšíření bylo nutné pro dostatečné zpřístupnění internetových služeb veřejnosti a také proto, aby každý badatel mohl pohodlně využívat elektronického katalogu knihovny.

Úprav bylo využito také k vymalování studovny, instalaci folií proti škodlivému slunečnímu záření do oken a k položení nového koberce. Pro potřeby badatelů sem byla zavěšena rozměrná mapa Politického okresu píseckého z roku 1937. Poděkování náleží správce sbírek výtvarného umění kolegyni I. Mašíkové, která ze svých sbírek zapůjčila tři obrazy pro výzdobu a zpříjemnění prostor nově upravené studovny. Sluší se samozřejmě poděkovat oběma pracovnícům knihovny za rychlé přeložení knih ze starých do nových regálů a také všem kolegům, kteří byli nápomocni zejména při stěhování starých regálů.

Nové, logičtější a důslednější uspořádání knihovního fondu studovny bude pro vytíženost pracovníků realizováno až v roce 2007.

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Vedoucí: RNDr. Karel Pecl

Pracoviště zoologie

RNDr. Karel Pecl

V rámci práce se sbírkami byla provedena periodická revize čtyř zoologických podsbírek (bezobratlí, bezobratlí exotičtí, obratlovci, obratlovci exotičtí). Při této revizi bylo fyzicky zkontrolováno 199 inventárních čísel 2. stupně evidence, pod kterými bylo zapsáno 1 412 sbírkových objektů. V rámci revize byly ošetřeny depozitární prostory proti hmyzu.

Dne 31. května 2006 byla v protivínské pobočce muzea otevřena již třetí etapa trvalé expozice představující exotickou přírodu. Tentokrát se jednalo o „Exotický svět hor, savan, pouští a pobřeží jezer a řek“.

Výstavní činnost sestávala z jedné autorské fotografické výstavy, na které byly ukázány 104 fotografie přírody, většinou představující exotickou přírodu zdokumentovanou na sedmi zahraničních expedicích. Tato výstava byla v srpnu a září v pobočce v Protivíně, kde organicky doplnila trvalou expozici exotické přírody. Od října do konce roku 2006 se s těmito fotografiemi mohli seznámit i návštěvníci píseckého muzea.

Zoolog muzea se podílel také na dvou dalších výstavách. Jedna byla v květnu a červnu opět v pobočce v Protivíně a uskutečnila se především díky osobnímu nasazení chovatele krokodýlů, pana Miroslava Procházky, ve spolupráci s Nadací Tomistoma, Městem Protivín a Městským kulturním střediskem Protivín. Jednalo se o výstavu

„Krokodýli - pamětníci dinosaurů“, která představila veřejnosti vážně ohroženou skupinu plazů a také cesty k jejich záchraně prostřednictvím záchranných chovů.

Spolu s ostatními pracovníky muzea se také podílel na přípravě prosincové muzejní výstavy „Zajímavosti a kuriozity ze sbírek muzea“.

I v roce 2006 pokračoval výzkum ptačího společenstva národní přírodní rezervace „Řezabinec, Řezabinecké tůně“ a jejího ochranného pásma metodou sčítání na 20 bodech stálé trasy, které bylo zahájeno v roce 1980. Zjištěné údaje jsou jednak archivovány pro další odborné zpracování a jsou také předávány Agentuře ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích a Správě chráněných území v Třeboni, kde slouží jednak jako informace pro osvětově-výchovné využití rezervace a také jako podklady pro zpracování plánů péče pro její obhospodařování.

V roce 2006 proběhla v národní přírodní rezervaci „Řezabinec, Řezabinecké tůně“ již 30. odchytová a kroužkovací akce „Acrocephalus“, kterou od roku 2003 vede RNDr. Jiří Šebestian, odborný pracovník Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prácheňské muzeum v Písku se na akci opět podílelo materiální podporou a i částečnou osobní účastí zoologa muzea. Výsledky letošní akce jsou prezentovány v této výroční zprávě v samostatném příspěvku. Třicáté výročí odchytů bylo oslaveno na Řezabinci setkáním o víkendu po skončení odchytové akce (5. a 6. srpna) za hojné účasti pamětníků.

V roce 2006 navázal zoolog na své předchozí výzkumy ptačího společenstva mokřiny „Rybníčky“ u Kadešic (nedaleko od Horažďovic). Tentokrát se věnoval dokumentaci ptáků s večerní a noční aktivitou. Výzkum by měl pokračovat ještě v roce 2007, takže výsledky výzkumu budou publikovány po jeho uzavření.

Protože byla na rok 2007 plánována asanace chráněné lipové aleje, lemující místní komunikaci od Nové Hospody do Drhovle, provedl zoolog, jako podklad pro případnou regulaci kácení a prořezávek, výzkum výskytu obratlovců v předmětné aleji. Výzkum probíhal v období od 27. 4. do 2. 6. 2006 a byl přednostně zaměřen na využívání dutin ve starých stromech k hnízdění ptáků a jako doupat savců. Oproti předpokladům se ukázalo, že kromě netopýrů a veverek obecných se v této aleji nevyskytují žádné zvláště chráněné druhy a to i přesto, že nabídka dutin pro mnohé vzácné a chráněné druhy je velmi bohatá. Nejhojnějším hnízdicím ptákem zde byl špaček obecný a po něm sýkora koňadra a také několik párů šoupatků dlouhoprstých.

V roce 2006 se Dr. Pecl neplánovaně angažoval při záchraně dvou chráněných druhů obojživelníků, čolka obecného a kuňky obecné, které byly zjištěny na pozemcích skládky stavební firmy Kočí, určené k zavezení. Po předběžném průzkumu konfigurace terénu a zjištění rozmístění a početnosti obou chráněných druhů, byl zoologem navržen odchyt a přemístění těchto druhů, datum transferu i místo pro nové umístění. Pro odchyt kriticky ohrožené kuňky obecné a silně ohroženého čolka obecného byla udělena orgány ochrany přírody výjimka ze zákona. Vlastní odchyt a převoz na novou lokalitu se uskutečnil 19. a 20. září. První den odchytu pomáhalo mnoho lidí - od studentů, přes novináře, pracovníky odboru životního

prostředí a i firmy Kočí. Druhý den využil zoolog klidu na lokalitě a dochytil a převezl žáby a čolky, které se první den nepodařilo odchytit. Celkově bylo během dvou dnů odloveno a převezeno 39 kriticky ohrožených kuněk obecných a 55 silně ohrožených čolků obecných.

Odborné podklady o přírodě regionu byly poskytnuty dvěma badatelům. Jednalo se o studenta Vysoké školy lesnické v Brně, který potřeboval podklady o přírodě Píseckých hor a o studentku Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích, která využila informací a podkladů o chráněných územích okresu.

Protože je zoolog členem výborů Zoologické komise Asociace muzeí a galerií, Společnosti pro výzkum a ochranu fauny - ZOOGEOS Bohemia a Jihočeského ornitologického klubu České společnosti ornitologické, probíhala úzká spolupráce s těmito organizacemi i v tomto roce.

Kromě účasti na jednáních výborů výše uvedených společností, se Dr. Pecl zúčastnil v měsících listopadu a prosinci 2006 pětítýdní expedice zoologů muzeí Společnosti Zoogeos do Venezuely. Expedice pořídila množství fotografií přírody a zvířeny a také zvukových nahrávek. Přivezla také bohatou kolekci přírodnin. Fotografie a přírodniny budou předvedeny premiérově na výstavě v Prácheňském muzeu v květnu a červnu. Přednášky o expedici se uskuteční v rámci muzejního cyklu přednášek v dubnu a květnu. Podrobnější informace o expedici jsou uvedeny v samostatném příspěvku.

Především tři expedice muzejních zoologů byly v roce 2006 představeny na 8 místech naší republiky. Výstavu o Srí Lance viděli návštěvníci muzeí ve Vrchlabí, v Říčanech, v Hodoníně a v Kadově u Blatné. Výstava o posledních dvou expedicích, které vedly do Indonésie, putovala po muzeích ve Zlíně, v České Lípě a v Milevsku. V květnu a červnu byla tato výstava i v zoologické zahradě v Plzni.

Osvětové výchovné aktivity K. Pecla sestávaly z organizace přednášek pro muzeum, z vlastních přednášek pro veřejnost, z exkurzí pro veřejnost, z účasti na celostátních, respektive celoevropských akcích a ze spolupráce na výrobě propagačních materiálů. V rámci přírodovědecko-cestovatelského cyklu zorganizoval osm přednášek. Jejich soupis je uveden v celkovém přehledu muzejních přednášek. Vlastních přednášek absolvoval sedm. Ve škole v Chyškách byl s přednáškou o přírodě Afriky, na obecním úřadě v Kadově u Blatné hovořil o Srí Lance a pak ještě pětkrát vyprávěl o Indonésii. Dvakrát v Jindřichově Hradci, a po jedné v Milevsku, Prácheňské a Písku. Tyto přednášky doplněné diapozitivy a originálními zvukovými nahrávkami navštívilo celkem 411 posluchačů.

Zoolog muzea i letos pokračoval v prezentaci přírody prostřednictvím Českého rozhlasu 2, stanice Praha, především v relaci Periskop.

Již tradičně v dubnu spolupřádal s ČSOP Písek a Záchranou stanicí Makov „Den Země“, kterého se zúčastnilo 89 školáků a 5 učitelů. Kromě toho v rámci Dne země vystoupil letos ještě v Základní škole v Protivíně s besedou o zvířené okresu Písek. Této besedě se zúčastnilo 96 žáků a 6 učitelů.

Podílel se také na rozsáhlé akci pro veřejnost v Písecké tržnici - Dnu otevřeného prostoru pro děti, kterého se zúčastnilo velké množství návštěvníků, převážně však dětí z mateřských a základních škol.

Pro školství uspořádal také tři exkurze do nejcennějšího území okresu Písek - národní přírodní rezervace „Řežabinec, Řežabinecké tůň“. První exkurze se uskutečnila v květnu a byla určena učitelům přírodopisu Jihočeského kraje. Zúčastnilo se jí 22 zájemců. Další dvě exkurze se uskutečnily v červnu pro dvě třídy Základní školy Husovy z Písku. Zúčastnilo se jich 56 dětí a 4 učitelé.

Ani letos nevynechal říjnovou akci - Evropský festival ptactva, který proběhl opět v rezervaci „Řežabinec, Řežabinecké tůň“. Této akce, při které spolupracovali i další ornitologové Jihočeské ornitologické společnosti, se zúčastnilo 37 zájemců, z toho bylo 12 dětí. Celkem bylo při akci pozorováno 1670 ptáků dvaceti osmi druhů, z toho dva ptáci dvou druhů byli odchyceni do sítě a okroužkování (rákosník obecný a rákosník velký). Významné bylo pozorování 11 volavek bílých, 5 hus polních, severské kachny - ostralky štíhlé a orla mořského.

Velký význam je v současné době společností přikládán osvětově výchovnému využití chráněných území. V rámci tohoto trendu spolupracoval zoolog s městem Protivín na přípravě průvodce po dvou naučných stezkách - „Zelendárky“ a „Na břehu Blаницe“. Ve spolupráci se Správou chráněných území vypracoval návrh na další dvě tabule pro naučnou stezku v NPR Řežabinec, Řežabinecké tůň. Obsahem těchto tabulí jsou jednak bezobratlí živočichové a pak historie výzkumu ptačího společenstva.

V září se K. Pecl zúčastnil každoročního společného semináře zoologů muzeí a státní ochrany přírody, tentokrát v Bartošovicích u Nového Jičína. Na těchto seminářích se zoologové navzájem seznamují se svými odbornými činnostmi a také s chráněnými územími navštívené oblasti.

Pracoviště geologie

Ing. Jaroslav Čícha

Sbírkotvorná činnost pracoviště byla zaměřena na průběžné zpracovávání nových přírůstků. Do podsbírký geologická - jiné předměty byla nově zařazena a v systematické evidenci zpracována sbírka starých plastických map Písecka. V závěru roku proběhla pravidelná periodická inventarizace v rozsahu 10% v každé z geologických podsbírek.

Bylo pokračováno ve shromažďování nových poznatků k topografické mineralogii oblasti Prácheňska, byla prováděna geologicko-mineralogická dokumentace a odběry vzorků u zemních prací, těžebních odkryvů apod. Nově objeveno a odkryto bylo několik mineralogicky zajímavých pegmatitových těles na Kovářovsku, uskutečnily se záchranné sběry na některých sběrateli minerálů intenzivně rozkopávaných haldách starých pegmatitových lomů v Píseckých horách a byla studována mineralogie lokalit staré těžby mramorů v okolí Písku.

Již tradičně byla i v uplynulém roce uspořádána letní mineralogická expedice do Alp za účasti spolupracovníků muzea z řad sběratelů minerálů, tentokrát zaměřená na lokality pegmatitů ve vysokohorském terénu oblasti Val Sissone v pohoří Bernina na hranicích Itálie a Švýcarska.

Geolog muzea připravil přednášku s počítačovou prezentací o životě a díle významného českého geologa J. N. Woldřicha, se kterou vystoupil na vzpomínkových oslavách ke stému výročí Woldřichova úmrtí v jeho rodišti Zdíkově. Veřejností bylo hojně využíváno služby určování donesených vzorků minerálů a hornin, byly poskytovány četné konzultace pro studenty vysokých škol k jejich diplomovým a seminárním pracím. Zorganizován byl již 11. ročník úspěšné „Předvánoční burzy minerálů“, jejíž návštěvnost má každým rokem stále stoupající tendenci. Z dalších činností je možné jmenovat například doprovod s výkladem pro účastníky exkurze mineralogické sekce Společnosti Národního muzea po mineralogických lokalitách Písecka, prezentaci některých předmětů z geologických podsbírek na výstavě „Kuriozity a zajímavosti ze sbírek muzea“ nebo účast na semináři muzejních geologů v Novém Jičíně.

ODDĚLENÍ MUZEJNÍ PREZENTACE - VÝSTAVNÍ ODDĚLENÍ

Vedoucí: Mgr. Jan Kotalík

Pokladna a informační centrum muzea

Dana Kozáková, Petra Hodoušová, Irena Drašnarová

Obsluha pokladny - informačního centra muzea - Dana Kozáková, Petra Hodoušová a od října znovu po mateřské dovolené nastoupivší Irena Drašnarová - prodávaly vstupenky, publikace a suvenýry. Podávaly základní informace českým i zahraničním návštěvníkům, obsluhovaly telefonní centrálu, fax, zaznamenávaly statistiku návštěvnosti a opět jako každoročně připravovaly hromadnou poštu k odeslání, pomáhaly při vernisážích i mineralogické burze. Pro některá oddělení muzea pomáhaly připravovat texty na PC a využívaly i nově zavedený Internet.

Pracoviště kulturních dějin

Mgr. Jan Kotalík

Vedoucí oddělení Mgr. Jan Kotalík v roce 2006 prováděl katalogizaci nových přírůstků do podsbírky HF a také prováděl revizi části této podsbírky. Při obohacování sbírek novými přírůstky sledoval především doplnění fotografické dokumentace o dosud málo (či vůbec ne) zastoupené snímky osobností, objektů, dějů či fotografií významných píseckých fotoateliérů. V tomto rámci prováděl také další výzkumnou činnost týkající se historie fotografování na Písecku.

Zajišťoval sám či s pomocí spolupracovníků plánované výstavy i jiné akce (fotografické výstavy „Galerie vynikajících osobností Jindřicha Vaňka“, „Vendula Anna Lidová - Muži očima ženy“, „Craig Barber - Ghosts in the Landscape, Viet Nam Revisited“, „Karel Titl a Fotoklub Písek proti rakovině“, „Tomáš Seidl - Za vodou severu“; z výtvarných výstav se podílel např. na výstavách „Josef Krejsa - malíř a grafik“, „František Roman Dragoun - život a dílo umělce“, „Dalibor Říhánek - obrazy, kresby, grafika“, aj.). Svůj díl práce odvedl i na muzejní výstavě „Zajímavosti a kuriozity ze sbírek muzea“. Plán výstav na další období - jako každý rok - připravil společně s kolegy I. Mašíkovou nebo dle požadavků a potřeb ostatních oddělení muzea.

Plán výstav na rok 2006 byl realizován znovu za pomoci pracovníků provozu - Jindřicha Kurze a Leoše Bolardta.

Podle svého pracovního zaměření spolupracoval se samostatnými badateli, institucemi (především se školami), obstarával informace pro široké spektrum zájemců z řad návštěvníků. Podílel se na budování lapidária pro archeologické oddělení.

Pracoviště výtvarných sbírek, sbírky uměleckého průmyslu a výstavní činnosti

Irena Mašíková

V průběhu roku v rámci práce se sbírkami prováděla dílčí revize výtvarných podsbírek malby, kresby, grafiky a umělecké plastiky. Zároveň také provedla revizi části podsbírký uměleckého průmyslu, kterou v polovině roku přebrala od kolegy Jiřího Fröhliche.

Pokračovala v doplňování fotodokumentace v podsbírcce grafiky, kde bylo vybráno 430 ks grafických listů, které fotografka muzea Václava Komarová vyfotografovala a zhotovené snímky byly následně přiloženy k evidenčním kartám II. stupně v archivu centrální evidence a rovněž tak na karty pracovního charakteru.

V rámci akviziční činnosti zajistila nákup obrazu malíře Aloise Moravce, (olej 40 x 80 cm, v rámu), s názvem „Archeologové na Prácheňsku“. Dále byl na její návrh zakoupen obraz Josefa Velenovského, (olej na kartonu, 38 x 38 cm, v rámu), s názvem „Krajina na Písecku“. Dalším zajímavým přírůstkem do výtvarné sbírky, který jako kurátorka opatřila, se stal soubor originálních dřevorytů Anny Mackové s texty Josefa Váchala s názvem „Prášilská papírna“. Do sbírky umělecké grafiky byly také zakoupeny dva grafické listy Václava Štěcha.

Do sbírek výtvarného umění byl darován malý obraz malíře Josefa Krejsy (olej na kartonu, 19 x 25 cm, v rámu) s názvem „Poutník v krajině“, dále kresba tužkou a bílým pastelem - podobizna prof. Otakara Ševčíka (zarámováno pod sklem) a zcela mimořádným darem se stal obraz od Václava Daneše (olej na plátně, 135 x 155 cm) s názvem „Zelený spánek“. Tento obraz darovala dcera malíře u příležitosti výstavy konané v galerii PM k nedožitému 70. výročí narození Václava Daneše, píseckého rodáka.

Dalším vzácným darem je šperk z písecké dílny Karla Webera, který darovali současní majitelé. Jedná se o lovecký šperk: stříbrná pozlacená brož, zdobená dubovými lístky se stylizovanými žaludy a dále zdobenými grundlemi. Brož je usazena v tmavomodré etui.

I v letošním roce vybrala kurátorka obrazy pro restaurování. Nové svěžesti se tak dostalo třem autorsky neurčeným portrétům z 19. století.

Jako každoročně I. Mašíková připravila několik přednášek v rámci cyklu astronomie a kosmonautika a výtvarné umění. Pokračovala také v pravidelném zajišťování pozvánek a plakátů pro výstavy muzea, rovněž tak informací pro tisk a jiná média o kulturních aktivitách muzea.

Badatelské konzultace poskytla I. Mašíková pro diplomovou práci s tématem píseckých umělců.

V rámci nového grantového systému města Písku vypracovala kurátorka žádost o poskytnutí finančního příspěvku na zhotovení katalogu k výroční výstavě píseckého sochaře J. Prachaře, která byla kladně přijata a finanční příspěvek byl tedy městem poskytnut. V průběhu roku se I. Mašíková podílela výběrem obrazů na přípravě výstavy v Blatenském muzeu a rovněž tak souborem obrazů a monotypů malíře Václava Rožánka, jehož výstava byla zahájena PhDr. Jaromírem Zeminou v městské galerii v Trutnově. Dílo Václava Rožánka putovalo v tomto roce také do městské galerie v Telči.

Ve své činnosti výstavní kurátorky připravila několik výstav píseckých autorů, protože nosná výstavní témata letošního roku byla jubilejní výročí. K nedožitému 70. výročí narození Václava Daneše, k nedožitým devadesátinám Fr. R. Dragouna a k 70. výročí narození Jiřího Prachaře, který - ač nenarozen v Písku - je za Písečáka všeobecně považován, neboť jeho celoživotní tvorba je s tímto místem spojena.

V polovině roku uvedla kurátorka rozsáhlou výstavu malíře Josefa Krejsy, rodáka z nedalekého Husince. K výstavě připravilo písecké vydavatelství Praam ve spolupráci s muzeem publikaci o životě a díle Josefa Krejsy a kalendář na rok 2007 s reprodukcemi jeho dřevorytů. V září zahájila na nádvoří muzea za účasti hostů Kanadského velvyslanectví a krajského hejtmána a starosty města výstavu Heleny Schmaus-Shoonerové a prací klientů sociálních ústavů (k těmto vyjmenovaným výstavám viz články v bloku „Muzejní akce“)

V Malých výstavních síních PM připravila výstavu kaligramů třebičského rodáka, prof. češtiny Miroslava Koupila a pohybovou performanci nonsensové poezie u příležitosti zahájení výstavy. Připravila i výstavu obrazů Petra Štěpána a v rámci cyklu českých malířů žijících ve Francii výstavu tábořského rodáka Svatopluka Sulka, který v Paříži studoval v ateliéru legendárního malíře Fernanda Legéra.

Podílela se na přípravě výstavy Soukromé střední výtvarné školy v Písku a muzejních výstavách „Psí život“ a „Zajímavosti a kuriozity ze sbírek muzea“.

Ve výstavních prostorách Chodby knihovny PM uvedla výstavu fotografií Ivana Velíška z jeho cest po Nepálu a Indii, dále výstavu ze sbírky grafiky PM - výběr grafických listů Richarda Laudy a výstavu obrazů píseckého amatérského malíře Pavla Kolaříka.

Všechny výstavy již tradičně instalovala ve spolupráci s kolegy Jindřichem Kurzem a Leošem Bolardtem, kteří díky své dlouholeté zkušenosti a praxi jsou spolehlivými partnery, schopnými řešit nejrůznější instalační situace, které se při práci mnohdy vyskytují. Za tuto vynikající spolupráci jim patří velké poděkování kurátorky I. Mašíkové.

SEKRETARIÁT, SPISOVNA

Lenka Nádějová

V roce 2006 byly prováděny pravidelné aktualizace webových stránek a jejich editace přešla již plně do kompetence tohoto pracoviště. Byla zajištěna cílená inzercie a propagace muzea. Muzeum bylo prezentováno například v nabídkovém katalogu Relax a také na jeho webových stránkách, časopisem 21. století, Dovolená a na webových stránkách dalších subjektů jako například ABC.

Další činnost tohoto pracoviště spočívala ve spisové a poštovní službě, která byla při kontrole zřizovatelem shledána bez závad. Jako v minulém roce byly zajišťovány sekretářské práce, spolupráce se zřizovatelem, médii, Asociací muzeí a galerií, Centrem kultury Písek.

V roce 2006 byla také (kromě spol. Intergram) uzavřena samostatná smlouva muzea s Ochraným svazem autorským. Důležitá je i spolupráce s provozně-ekonomickým a výstavním oddělením muzea, vedení statistických údajů pro MK ČR (Nipos), agenda ISBN a další.

PROVOZNÍ ODDĚLENÍ

Vedoucí: Jitka Čuková

Eva Stellnerová, Zdeňka Kubišová, Jindřich Kurz, Leoš Bolardt

Dozorci expozic: Josef Holeček, Božena Holečková, Dagmar Kurzová, Marie Sekyrková, Marie Zapletalová

Na začátku roku byla zprovozněna počítačová síť, která je trvale připojena do sítě národního výzkumu a vzdělávání České republiky. Do této sítě bylo muzeum zapojeno koncem loňského roku. Správa sítě je zajištěna dodavatelsky firmou Tomáše Franců.

Během roku v rámci běžné údržby byla vymalována chodba knihovny a schodiště, přestěhována, vymalována a nebo nově vybavena kancelář ředitele, sekretariátu, depozitář novodobých dějin a studovna. Z prostředků muzea a zejména díky úsilí zaměstnanců muzea byly pořízeny regály do lapidária. Ve výměníku tepla byla provedena větší údržba výměnou nebo opravou všech poškozených částí. Byly vyměněny ohříváče vody v knihovně a boiler na toaletách.

Kromě všech předepsaných ročních revizí byla provedena také revize elektrického sílového zařízení. Do části oken byly instalovány protisluneční folie,

chránící sbírkové předměty, knihy a obrazy proti UV záření. Nemalým nákladem byl opraven nákladní automobil Citroen Jumper, který byl také opatřen velkoplošnou barevnou reklamou.

Rekonstrukce památníku A. Heyduka, kterou ve dvou etapách provedla stavební firma Kočí a.s. a nad kterou odborně dohlížela Ing. Alena Fikejzová, byla v srpnu zakončena kolaudací. Podle návrhu Ing. Marie Pavlátové byla pracovníky oddělení osázena nově vzniklá přílehlá zahrada.

Díky dobrému hospodaření ekonomky p. Evy Stellnerové bylo možno obnovit počítače, v závěru roku bylo pořízeno šest počítačů, z toho dva kusy pro potřeby badatelů ve studovně muzea. Během roku byly také nakoupeny nové figuríny pro výstavní účely, videokamera a digitální fotoaparát na dokumentaci výzkumů a kompletní reprodukční zařízení určené pro vernisáže a přednášky v muzeu.

Všechny výše uvedené akce se promítly do práce pracovníků oddělení, od objednání služeb nebo dodávek, přes úhradu, proúčtování, přepravu, přestěhování až po konečný úklid.

Uklízečka Zdeňka Kubišová pečovala o čistotu v muzeu a jeho pobočkách. Sama zvládala pravidelně uklízet rozsáhlé plochy expozic, kanceláře, přednáškový sál a ostatní prostory muzea. Údržbáři a řidiči Jindřich Kurz a Leoš Bolardt se starali o pravidelnou drobnou údržbu objektů i automobilů, spolupracovali při výstavách v muzeu a pečovali o zeleň na nádvoří muzea a zahradě památníku A. Heyduka. Všichni zaměstnanci se také kromě svých pravidelně se opakujících činností podíleli i na dalších úkolech muzea.

Hospodaření muzea v roce 2006

Náklady (v Kč)

Spotřeba materiálu	1 200 747,87
Spotřeba energie + vodné	496 643,00
Spotřeba plynu	380 745,30
Prodané zboží	122 786,56
Opravy a údržba	2 001 449,78
Cestovné	52 597,00
Náklady na reprezentaci	14 398,50
Ostatní služby	1 714 300,42
Mzdové náklady	5 438 980,00
Zákonné sociální pojištění	1 870 256,00
Zákonné sociální náklady	122 229,77
Ostatní pokuty a penále	308,00
Jiné ostatní náklady	20 231,00
Odpisy dlouhodobého majetku	229 952,00
Náklady celkem	13 665 625,20

Výnosy (v Kč)

Tržby z prodeje služeb	806 074,20
Tržby za prodané zboží	142 484,50
Úroky	192,27
Zúčtování fondů	24 912,00
Jiné ostatní výnosy	90 247,00
Tržby z prodeje dlouhodob. majetku	3 138,00
Příspěvky a dotace na provoz - JČ KÚ	12 610 000,00
- MÚ Písek	59 765,00

Výnosy celkem	13 736 812,97
----------------------	----------------------

Hospodářský výsledek - zisk	71 187,77
------------------------------------	------------------

Jiří Prásek

POMNÍK FRANTIŠKA PALACKÉHO V PÍSKU (Ke 120. výročí odhalení)

První skutečně národní pomník se v Písku objevil až po čtvrt století, které uběhlo od odhalení kontroverzního pomníku melegnanského v nynější Budovcově ulici. Byl určen k oslavě Františka Palackého, filozofa, historika a tvůrce české národní politiky druhé poloviny 19. století. S návrhem na jeho vytvoření přišli v závěru roku 1876 písečtí studenti pražských vysokých škol - tzv. Akademikové Písečtí - jen několik měsíců po Palackého smrti. Sešlo se jich tehdy o Vánocích v Písku 27 a nadšeně a do podrobností celou věc prodiskutovali. Předpokládali, že postačí sehnat 600 - 800 zlatých, a to sbírkou mezi občany i studenty, pořádáním zábav a též čistým výnosem z divadelního představení vpodvečer odhalení a velkého plesu v den slavnosti. Samozřejmě se počítalo s výrazným příspěvkem od obce. Ještě téhož dne byl sepsán návrh městské radě, kde byly uvedeny předpokládané lokality pro umístění uměleckého díla, a to buď roh sadů, kde se stýká nynější Komenského a Nerudova ulice, poblíž okrouhlé bašty zvané Baba, či ve středu sadů mezi bývalým vodotryskem a Schrenkovým pavilonem. Pak by se upravené městské sady případně mohly nazývat Palackého. Zastupitelstvo města návrh brzy projednalo, ale konstatovalo, že na rok 1877 jsou ohlášeny již dvě velké slavnosti a aby se s realizací aktivity studentů raději počkalo až na rok následující. Tak se alespoň zatím začaly shromažďovat peníze. Doba realizace pomníku se ale značně prodloužila.

V roce 1879 se Akademikové rozhodli založit „*Komité pro postavění pomníku Fr. Palackému v Písku*“. Pražské místodržitelství však tento spolek odmítlo zaregistrovat, formálním důvodem bylo nepřiložení souhlasu obce s vystavěním pomníku. To se dalo brzy do pořádku, a pak již úřady nemohly mnoho namítat. 27. července 1879 se v zasedací síni písecké radnice uskutečnila valná hromada Komitétu. Předsedou zvolila studujícího Roberta Martense a schválila stanovy. Každý činný člen musel do pokladny zaplatit 10 krejcarů. V srpnu měl Komité již na pět desítek členů a díky darům a sbírkám 231 zlatých 9 krejcarů. V dubnu 1881 již čítal stav pokladny 1 208 zl 72 kr. Komité organizoval celou řadu aktivit a k tomu účelu disponoval různými výbory, které se staraly o zajišťování jednotlivých akcí - výbor divadelní, výbor pro akademie, výbor pro výlety Na Vinici a podobně. Každá akce pak přinášela cenné zlatky na konečný účel. Tak například v srpnu sehraja v Písku Tylova Paličova dcera. Hrubý příjem byl 44 zl 48 kr, vydání měl výbor 26 zl 57 kr

a pokladna Komitétu tak byla obohacena o 17 zlatých 91 krejcar.

V této době - 12. srpna 1882 - však došlo k velké katastrofě. Vyhořelo téměř hotové Národní divadlo v Praze. Ještě téhož dne se český lid ve městech i na venkově vzchopil a počal ještě intenzivněji sbírat peníze na znovupostavení budovy. Aby umožnil úspěšnou práci sběračů na Národní divadlo, utlumil písecký Komitét svou činnost na minimum a snížil měsíční příspěvek svých členů na pouhý jeden krejcar.

Přesto, sledujeme-li jednatelskou knihu, plnou zápisů ze schůzí, zjišťujeme, že § 1 stanov, znějící: „Účelem Komitétu jest postavit pomník Františku Palackému v Písku“ se z jednání schůzí vytrácí a dokonce po několika měsících o pomníku nenacházíme ani slova. Začalo to trochu vadit i některým členům, a tak se z valné hromady 24. září 1884 objevuje takový zápis: „... Rozhovor, jak dodělati se

v nejkratší době konečného účelu: Kol. Rambousek žádá kol. Stránského, aby dal tedy nějaký návrh. Kol. Stránský navrhuje, aby o budoucích prázdninách (velkých) pomník se již postavil, a aby tudíž zvolena byla komise k obstarání toho všeho. Následuje delší debata, při níž kol. předseda volá kol. Šafařoviče k pořádku ... kol. Burghauser praví, že na nás jest rozhodnouti se dříve, má-li býti pomník malý či velký a aby tudíž zvolena byla předběžná komise, která by všechny okolnosti sebrala a dobře uvážila, s čímž souhlasí k. Rambousek, k. Štěrba a k. J. Weil. Kolega předseda (Vl. Kendík - pozn. autora) přimlouvá se, aby se stavěl pomník, ať již bude malý...“

Z citovaného je zřejmé, že kolegy Akademiky zcela uchvátilo schůzování a organizování všemožných kulturních podniků, ale v otázce samotného díla neměli příliš jasno. Vždyť jen za rok 1884 schůzovali celkem sedmkrát!

Vratme se však ještě o pár roků zpět. Akademikové počítali s větším příspěvkem od obce a na přímou otázku sdělil 12. září 1879 starosta František Gamisch, že až příspěvky dosáhnou takové výše, že provedení pomníku bude pravděpodobným, obec přispěje větším darem. S odvoláním na toto prohlášení a další podobná stanoviska radnice píše Komitét v listopadu roku 1883, že obecní zastupitelstvo slíbilo příspěvek, jakmile se přikročí k realizaci a „ono se také v srpnu roku 1884 skutek státi má a stane“.

Ale nestalo se nic. 5. března 1885 upomíná Komitét obecní zastupitelstvo, že má již 2 150 zlatých na účtu a vypisuje konkurz na pomník v ceně 2 600 zlatých. Doufá, že „*královský a královsky bohatý Písek nezůstane za staroslavným Táborem ni za mnohem menší Kardašovou Řečicí, která byla darovala na pomník pěvci Boleslavu Jablonskému 500 zl*“. Zdá se, že tento dopis zapůsobil a město Písek zaslalo na konto 500 zlatých.

Konkurz na pomník se uskutečnil v listopadu 1885 a členové komise byli významní umělci: Josef Myslbek, Jan Koula a Josef Mauder. Z roku 1886 existoval návrh sochaře Emlera, model býval podle staré přírůstkové knihy kdysi ve sbírkách píseckého muzea. Do soutěže však přišly pouze dva návrhy. Druhé místo získal Antonín Procházka za návrh nevýrazného sedícího Palackého. Soutěžní model z patinované sádky, vysoký 54 cm, je dodnes uložen v píseckém muzeu. Komise ovšem vybrala návrh mladického, dvacetiletého pražského sochaře Ludvíka Wurzela, žáka B. Schnircha a J. V. Myslbeka. František Palacký je pojat je pojat jako sedící, vážný, prostovlasý muž s hlavou mírně nakloněnou vpravo pootočenou. Pravá ruka drží brko na psaní, zároveň podpírá pravou tvář a loktem spočívá na dvou na sobě položených knihách (bezpochyby představují stěžejní Palackého dílo Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě). Levá paže, spuštěná dozadu přes opěradlo křesla, drží v ruce svitek. Postava je oděna v delší kabát rozhrnutý přes nohy do stran. Přes sedadlo křesla je přehozen pléd spadající po obou stranách dolů. Ten zahaluje pravou nohu sochy. Na čelní straně mohutného hranolovitého římsovaného soklu zhotoveného ze stejného materiálu jako vlastní socha - tedy z hořického pískovce - je nápis v bronzu: „FRANTIŠEK PALACKÝ / 1798 - 1876“. Na zadní straně jsou uvedeni stavebníci: „VĚNOVALI PÍSEČTÍ AKADEMIKOVÉ ROKU 1886“ a signatura autora: „LUDVÍK WURZEL, PRAHA“. Kolem soklu jsou pískovcové schody.

Komise ovšem konstatovala, že autor je sice nadaný, ale příliš mladý a ještě

Modeletto Palackého pomníku od Antonína Procházky ze sbírek Prácheňského muzea.

Foto V. Komarová

neměl tolik příležitosti ukázat, co dovede. Protože však porotci byli zkušení umělci a pedagogové zároveň a šlo jim především o důstojné provedení plastiky, slíbili mladému výtvarníkovi přinejmenším pomoc radou.

Pro Akademiky, zdálo se, nastávala závěrečná fáze. Autor již pilně pracoval a v Písku studenti vybírali vhodný termín k odhalení na podzim roku 1885. Neboť odhalení mělo být spjato s velkou národní slavností, žádali obec o vymalování sálu divadla, který zrovna nesloužil městu k ozdobě a k jehož úpravě z prostředků obce mělo dojít až v roce 1886. S radnicí však nebyla řeč, a tak se snažili Akademikové nalézt nějakou dekoratérskou firmu, která by umně zakryla nedostatky, avšak vše bylo příliš drahé.

Navíc se vyskytly problémy s umístěním pomníku. Z toho důvodu Komitét opět odložil odhalení o rok. Dne 9. listopadu 1885 žádá obec o pozemek za účelem umístění sochy s podstavcem, vysoké 4,8 metru, nejlépe v městském parku. S jejím odhalením se počítá počátkem srpna 1886. Radnice v této záležitosti požádala o názor Sadařský spolek. Tamní „odborníci“, aby také měli zásluhy o věc, o níž se opět začínalo hodně hovořit, důrazně zavrhlí staré místo a navrhli nové (a to v březnu 1886!) - totiž mezi jasanem a „vížkou“ (tj. Kronbergrovým altánem) ve Starém stromořadí (čili v Komenského ulici). V parku se sadařům pomník vůbec nelíbil. Městský stativatel Bečka vypracoval 9. června nákres a rozpočet pro úpravu místa v Komenského

ho ulici. Úprava terénu by stála přes 56 zlatých, a to se obci nechtělo vydat. Stativatel se tedy pokusil usadit sochu v horní části parku poblíž věže Baby (oblíbené místo pro pomníky - v budoucnu zde ještě budou postupně postaveny dva, ale oba přijdou odstranit!) Zde by však úprava terénu byla ještě náročnější - 134 zlatých. Kalendář ukazoval 7. červenec a Akademikové stanovili slavnosti na 14. - 16. srpen. O tři dny později, 10. července 1886, rozhodlo zastupitelstvo obce, že umělecké dílo bude umístěno mezi „gloriettem a basinem“ tj. mezi Schrenkovým pavilonem a bazénkem s vodotryskem naproti divadlu v městském parku, a to na náklad obce. Na dopravu pomníku do Písku zapůjčilo město 44 fošen o délce 5,7 metru, z nichž bylo zbudováno bednění.

V tomto okamžiku přišla další rána pro Akademiky - snad již poslední.

Návrh pomníku od Antonína Procházky

Na dny stanovené pro odhalení, tedy na 14. - 16. srpen, byly ohlášeny v Písku a okolí vojenské manévry za účasti nejméně pěti tisíc vojáků. Tato akce by určitě narušila slavnostní atmosféru připravovaných dní a četní hosté by se určitě neměli kde ubytovat. Na poslední chvíli byl změněn termín na 7. - 9. září, což bylo v kalendáři dny úterý až čtvrtek.

Letní prázdninové měsíce vyplnily závěrečné práce. 30. srpna pozval oficiálně starosta města jako čestného hosta a hlavního řečníka Františka Ladislava Riegra, nazývaného „vůdcem národa“. Byl zároveň zetěm Františka Palackého. Rieger obratem odpověděl, že je potěšen pozváním a také nabídkou noclehu v hotelu U Zlatého kola, ale že mu také učinil pozvání k bydlení dávny přítel Dr. Daneš - ať se tedy pánové laskavě domluví a on bude dohodu respektovat. Zároveň napsal, že ale bude „vděčen za prokázané pohoštění“ (pobyt F. L. Riegra s dcerou v nejlepších pokojích hotelu U Zlatého kola obec nakonec platila a stál ji 23 zl 55 kr). Cestou do Písku se Rieger hodlal zastavit na den ve Vrážích u knížete Jiřího z Lobkovic. Starosta sdělil Riegrovi, že pro něj do Vráže přijedou Písečtí kočárem. Nastaly dny, pro něž Akademikové Písečtí téměř deset let pracovali a svou píli shromáždili 3 448 zlatých 44 krejcarů. Fasády domů po celém městě byly okrášleny věnci a chvojím, ze střech splývaly červenobílé prapory. Neozdobených objektů zbyla jen hrstka. Dopředu ohlášení hosté byli očekáváni na nádraží a členové studentského výboru jim zde rozdávali poukázky na ubytování v rodinách. V úterý odpoledne vyjela deputace se čtyřmi kočáry do Vráže pro Dr. Riegra a jeho dceru paní Červinkovou. Když se po dvou hodinách vraceli, čekala na ně při křižovatce na Čížovou delegace píseckých spolků na šesti vozech. Ty pak provázely vzácnou návštěvu až před radnici za velkého pozdravování obecního shromážděného v ulicích města.

Večer se v divadle uskutečnilo slavnostní představení Jeřábkovy dramatu Služebník svého pána, v němž v roli Míny pohostinsky vystoupila herečka Národního divadla Otýlie Sklenářová - Malá, kterou si v Písku mnozí pamatovali z jejích dívčích prázdninových pobytů ve městě. Sotva vstoupil do sálu Dr. Rieger, provolalo

Návrh pomníku od Antonína Wurzela

mu obecnstvo třikrát „Sláva“ a hudba zahrála píseň „Kde domov můj“, přičemž lidé povstali a zpívali. Před představením přednesl jeden z Akademiků dlouhý veršovaný proslov sepsaný „Pootavským slavíkem“ básníkem Adolfem Heydukem. Program v divadle skončil hodinu před půlnocí a hosté se přesunuli do velkého sálu hotelu U Zlatého kola, kde zábava pokračovala za doprovodu ostrostřelecké hudby kapelníka Sylvestra Šímy.

Hlavním dnem byla středa 8. září. Od rána se plnily slavnostně vyzdobené ulice domácími obyvateli i četnými hosty. O půl desáté se v radní síni konala krátká valná hromada Komitétu, kde konstatováno splnění úkolu a rozhodnuto zbytek peněz, tj. 150 zlatých, věnovat na opravu rodného domku Palackého v Hodslavicích. V 10 hodin se u děkanského kostela počal řadit průvod. Celou stránku by vyplnil výčet všech spolků, které ho tvořily - dostavili se zástupci různých korporací z Prahy, Českých Budějovic, Tábora, Strakonice, Horažďovic, Protivína, Prachatic, Třeboně, Týna nad Vltavou, Březnice, Milevska, Bílovic, Volyně, Nepomuku, Milovic, Plzně, Bavorova, Cehnic, Chelčic, Dobevi, Čížov, Mišovic, Nevězic, Záhoří. Mezi čestnými hosty byla knížata ze Schwarzenberku Karel st. a Bedřich, kníže Jiří Lobkovic, baron Hildprant, Dr. Jan Palacký a Svatopluk Čech. Průvod s hudbou a četnými krojovanými skupinami prošel od kostela Chelčického ulicí přes Malé a Velké náměstí, odtud Karlovou ulicí směrem k mostu a sady až na místo odhalení, kde se jeho účastníci rozestavili podle pokynů pořadatelů. Po slavnostním „Chorálu národa českého“, předneseném pěveckým spolkem Otavan vystoupil na tribunu Dr. F. L. Rieger. Držel dlouhou řeč často přerušovanou jásotem a voláním „Sláva“ a „Výborně“. Vylíčil zásluhu Palackého, jak přišel v pravý čas, aby vrátil národu historii a s ní uvědomění i sílu. Promluvil o jeho pevné povaze, jako ze žuly vytesané, o jeho pracovitosti ve veřejném životě a jeho významu na poli politickém. V závěru své obsáhlé řeči pravil: *„A nyní prosím, abyste poznali také tělesnou podobu tohoto muže, jehož ducha jsem Vám slabými silami nastínil. Jest to nemalou chloubou a ctí pro Vaše město a pro Vaši omladinu, statečné studentstvo, že postavili jste tento pomník. Jest to prvý pomník, ale bohdá ne poslední. Již tedy strhněte roušku, aby lid viděl muže, jenž mu celý život věnoval!“*

Při odhalování pomníku vypukli přítomní v obrovský jásot, zatímco hudba spustila píseň „Kde domov můj“. Poté z řečniště odevzdal předseda Komitétu JUC. Vladimír Kendík pomník do správy obce, o čemž vyhotovena i darovací listina. Za obec poděkoval Akademikům za dlouhodobě nemocného starostu Gamische radní Alois Pakeš. Následovalo pokládání věnců - celkem jich bylo položeno na pís-kovcové stupně 32.

Po skončené slavnosti odhalení se čestní hosté shromáždili U Zlatého kola na hostině, kde se připíjelo na vše možné a četly se telegramy, jež přišly z více než sta míst celé vlasti. Den zakončila akademie v městském divadle - opět s hodnotným, tentokrát hudebním programem.

Současný stav pomníku. Foto V. Komarová

Následující den dopoledne byl vyhrazen prohlídce pamětihodností města, zejména starého královského hradu, který však v té době ještě užívalo vojsko, a pak před dvěma roky zřízeného muzea, jež tak bylo poprvé otevřeno pro veřejnost.

Dr. Rieger s dcerou odjeli po prohlídce hradu kočárem na Zvíkov, kde je očekával kníže Karel Schwarzenberk. Odtud pluli knížecí lodí na Orlík a poté zamířili kočárem do Čimelic k vlaku na Prahu.

Obyvatelé města si nenechali ujít odpolední zábavu na vojenské plovárně. Zpravodaj časopisu Otavan píše: „*Omladina horlivě tancovala aneb na lodkách po Otavě se proháněla, vlastenecké písně pějíc. Když soumrak nad krajinou se rozložil, a čarovný svit měsíce ve vlnách Otavy se zrcadlití počal, vypálen na druhém břehu u skal svatováclavských červenobílý bengálský oheň, puštěno pak množství raket a ohnivých kulí. Tím výlet ukončen a celá společnost odebrala se ke kolu, kde při hudbě ještě dlouho do noci znamenitá zábava panovala.*“

Sotva skončily oslavy, jaké v Písku neměly pamětníka, přichytil dozorce sadu chlapce Jana Petele, syna zdejšího obuvníka, jak hází po pomníku kamením. Zastupující starosta města si pozval mladého vandala i s jeho otcem na radnici a udělil mu důtku.

Po odhalení pomníku navrhl Sadařský spolek angažovat schwarzenberského zahradníka ke konečné úpravě okolí skulptury. Město také jednalo s pražskou firmou Solomon Bondy o dodání okrasného kovového zábradlí k pomníku, ale nakonec ze zakázky sešlo a pomník byl vždy pouze obehnan udržovanými květinovými záhony, mnohdy opatřenými nápisy z okrasných rostlin.

V roce 1900 při velkém pojmenování ulic a veřejných prostranství dostaly sady jméno podle Palackého, tak jak to v samém počátku projektu, roku 1879, studentů dávali k úvaze.

Obec pomník převzala do péče, starala se o jeho okolí, ale restaurátorství na přelomu 19. a 20. století bylo ještě v plenkách. Již v roce 1897 poukazují Akademikové Písečtí, že Palackého socha je ve špatném stavu - pokryta plísní, mech a nečistotami. Město kontaktovalo odbornou firmu - bratrance Ducháčkovy, kteří přijeli, za cestu z Prahy si nechali proplatit 12 zlatých a za konzervaci pomníku rozpočtovali 162 zlatých 20 krejcarů. To se obci patrně zdálo dost a nechala věc ležet. Když pak v průběhu následujících tří let Akademikové dále naléhali, nechali skulpturu v květnu 1900 vyčistit zdejším pozlacovačem Václavem Liškou za pouhých 25 zlatých.

Přešla léta a s naléhavou potřebou se hlásila potřeba skutečného restaurátorského zásahu - pomník vyhlížel značně sešle a zvětrale, zejména výraz obličeje byl silně znetvořen a ze sochy natřený prý kdysi fermežovou barvou (to byla koncem 19. století velká móda) se odlupoval nejen sám nátěr, ale i zbytky kamene samého. V Písku se chystala na léto 1922 velká Jihočeská hospodářská výstava, očekávaly se desítky tisíc návštěvníků a zanedbaný Palacký by se klidně mohl stát předmětem kritiky. Na dobrozdání ředitele sochařské školy v Hořicích oslovila obec sochaře Rudolfa Zábrodského. Mistr vše do zahájení výstavy stihl. Za 3 850 korun nově vymodeloval

hlavu i ruku z hořického pískovce, opravil podstavec a vyčistil a opravil celou sochu. Další konzervační a restaurační zásah provedl za 1 500 korun Miroslav Bösvard v roce 1929. O rok později se nabídl ředitel měšťanské školy v. v. Alois Černý, že svým nákladem nechá opravit a vyzlatit nápis na pomníku, práci provede Josef Šperl z Jirsikovy ulice. Obec mu sdělila, že bude-li to zadarmo, nemá námitek.

V období okupace upadl František Palacký, jako symbol pozvednutí českého národa, v nemilost nacistů. 2. ledna 1942 přišel na písecký městský úřad, ale i na úřady v dalších městech na Písecku připsal od okresního hejtmána: „*Na základě vyššího nařízení ukládám Vám, abyste bezodkladně odstranili Palackého pomníky, pokud se snad ve Vaší obci nacházejí na veřejných prostranstvích (náměstí, sady apod.) Odstranění proveďte takovým způsobem, aby snad nedošlo přitom k porušení veřejného klidu a pořádku. Současně odstraňte neprodleně označení veřejných míst (ulic, náměstí, sadů apod.) pokud tyto jsou po Palackém označeny.*“

Takové nařízení nešlo obejít. V Písku byl Palackého pomník odstraněn 6. ledna 1942, sundali rovněž skleněnou desku s nápisem „Veřejná knihovna Palackého“, na hotelu Palacký poblíž tábořské železniční zastávky byla z průčelí odstraněna sádrová busta historikova a Palackého sady přejmenovali na Schrenkovy.

Pomník Palackého v klidu přečkal válku „uklizen“ v městské zahradě poblíž Výstaviště, jeho místo v sadech zaujala na podstavci mohutná keramická váza, příznačně nazývaná zdejšími občany „kalich hořkosti“.

V pátek 27. července 1945 se po nezbytných opravách Palackého socha vrátila na původní místo pracně píseckými Akademiky v roce 1886 vybojované.

K zatím poslednímu restaurování pomníku došlo v roce 1997. Socha byla v té době v téměř havarijním stavu. Restaurátoři ak. sochař Ivan Tlášek a ak. sochař Vladimír Krnínský museli mimo běžné ošetření a nakonzervování doplnit kovové brko, domodelovat chybějící kus záhybu kabátu, opravit zkroucené opěradlo křesla a vůbec opravit celou řadu drobností.

Václav Bartoš

UPRCHLICKÝ TÁBOR NA VODNÍM CVIČIŠTI V PÍSKU 1945

Příspěvek volně navazuje na loňskou komentovanou edici „Květnové dny roku 1945 na Písecku ve světle dosud opomíjených pramenů“¹. V posledních letech se v historické obci i publicistice věnuje značný prostor donedávna opomíjenému tématu tzv. divokého odsunu německého obyvatelstva z pohraničí i z protektorátu.²

1) Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 2005, Písek 2006, s. 49-72.

2) Výběrovou bibliografii studií v odborných periodikách a sbornících může zájemce získat kupříkladu na www.szmo.cz/pracoviste/su/stanek.htm - Doc. PhDr. Tomáš Staněk, CSc.

Obecně lze říci, že je nutno zveřejnit a odsoudit jednotlivé nelidské excesy, ale zároveň je nutno odmítnout tu část publicistiky, která ahistoricky operuje s pojmy uplatnění kolektivní viny vůči Němcům atd. Nelze soudit bez dobového kontextu a bez pochopení reakce českých obyvatel na předchozí naprosté vykořevení, ztrátu státnosti, tzv. nostrifikaci většiny průmyslu do Reichu, zničení ekonomiky a na nejzávažnější ohrožení samé národní existence v dějinách. Jen Písecko stála německá okupace na 1.000 životů a těžce poznamenala celou generaci. Na druhé straně nutno konstatovat, že definici nepřátelských právnických i fyzických osob a odebírání jejich majetku legalizuje definitivně až Vyhláška MNV v Písku o konfiskaci nepřátelského majetku („konfiskaci bez náhrady - pokud se již tak nestalo“), vycházející z § 1 odst. 1, 2, 3 dekretu prezidenta republiky ze dne 25. října 1945 č. 108 Sb.

Počty Němců na Písecku od r. 1930 do r. 1948:

Rok 1930	164 Němců
1939	180 Němců
1940	320 Němců
1942	485 Němců
1945	1.181 Němců
1946	55 Němců
1947	112 Němců
1948	116 Němců

Písecko se podílelo i na osídlování českého pohraničí:

Rok 1945	3.160 osobami
1946	2.789 osobami
1947	276 osobami
1948	154 osobami
Celkem:	6.379 osobami

Na rozdíl od situace německé menšiny po roce 1945, soudní a mimosoudní perzekuce obyvatelstva v poválečných letech, jsou repatriace a transfery válečných uprchlíků a zavlečených osob bezprostředně po osvobození v regionech dosud polem neoraným.

K tomu bez dalšího komentáře přinášíme neznámý a vzácný pramen ze sbírek muzea. Daroval jej Ota Peroutka ml. 5. 4. 1991 z pozůstalosti svého otce. Jedná se o vzpomínkový text, psaný deníkovou formou a zachycující střízlivě a čtivě dobovou atmosféru.

Otakar Peroutka st., odborný učitel, se narodil 1. 10. 1901 ve Škvřanech u Plzně. Po maturitě ve školním roce 1920-21 nastoupil dvouletou základní vojenskou službu, kterou ukončil v roce 1923. Zkoušky na učitelském ústavu vykonal během vojny a 1. 9. 1923 nastoupil na českou menšinovou školu v Plané u Mariánských Lázní.

Od 1. 7. 1924 byl přeložen na obecnou školu v Tachově a zde ustanoven definitivním řídícím učitelem. Svoji až dobrodružnou činnost menšinového učitele a svoji úctyhodnou veřejnou angažovanost popsal ve dvoudílných „*Vzpomínkách starého menšinového učitele*“, uložených též ve sbírkách Prácheňského muzea.³ Tachovské muzeum je částečně zveřejnilo jako velmi cenný pramen k dějinám tamního regionu.⁴ V roce 1924 se oženil s místní Češkou a dále působil jako řídící učitel v Habartově na Sokolovsku až do roku 1935. V Chebu pak v letech 1936-38 jako tajemník okresního školního inspektora. Po vyhnání z pohraničí zakotvil v Písku, kde učil na dívčí měšťanské škole, na osmiletce Dukelských hrdinů a na ZDŠ kpt. Jaroše. Byl uvědomělým vlastencem, zručným výtvarníkem - karikaturistou, redaktorem oborových časopisů. Věnoval se práci v Sokole a psal divadelní hry pro loutkové divadlo. V Písku byl oblíbenou osobností. Zapojil se do protinacistického odboje. Zemřel v Písku 14. 4. 1975. V jeho šlépějích šel i jeho syn Ota Peroutka ml. (14. 11. 1926 - 7. 9. 1998 v Písku) - známý tělovýchovný pracovník.

Jak se viděl sám O. Peroutka v r. 1947. Kresba ze sbírek Prácheňského muzea

To vysvětluje, proč byl pro své morální kvality vybrán jako záložní důstojník předsedou Revolučního MNV (za okupace perzekuovaným sokolským činovníkem) na místo prvního velitele uprchlického tábora.

Uprchlíky tábor na vodním cvičišti v Písku v květnu 1945

Prvních deset dní

V pátek 11. května 1945 v poledne si mne dal zavolat na radnici v Písku předseda revolučního místního národního výboru Vojtěch Moravec. Hovor byl krátký: „Na vodním cvičišti je utábořeno na dva tisíce německých uprchlíků. Pověřujeme tě vedením tohoto tábora a dělej si s nimi, co chceš. Zatím to tam řídí Němec

3) Dvoudílný strojopis (6 + 20 str.) z roku 1970, sig. K-a-10882.

4) Sborník Okresního muzea v Tachově 8/1972, s. 19-38.

Odsun Němců na Kollárově ulici. Foto ze sbírek Prácheňského muzea, sig. K-fo-173/1

Walter Lange. Vaniček ze zásobovacího úřadu ti dá odběrové listy na potřebné potraviny. Moc toho nebude. Němcům dáme jenom „židovské“ příděly, bez masa, bez vajec a bez másla. Polní kuchyně a otop dostaneš od hospodářského úřadu. Tak se dej hned do práce a nazdar!“

Protože bydlím nedaleko vodního cvičiště, zaběhl jsem ještě ženě povědět, jakou práci jsem dostal. Ta se, chudák, křížovala a chtěla, abych si opatřil alespoň pistoli, když už prý musím „mezi ty německé vrahy“. Neměl jsem však kdy shánět někde pistoli a tak jsem si vzal synkovu píšťalku.

Když jsem se shlukem Němců prodral do středu tábora, zapískal jsem na píšťalku. Když ztichli a nakupili se kolem mne, zavola jsem co nejhlasitěji: „Walter Lange zu mir!“ Za chvíli ke mně přiběhl chlapík asi 30letý a uctivě se mi představil jako „deutscher Lagerleiter“. Když jsem mu řekl, kdo jsem, zavedl mne do své improvizované „kanceláře“ v jedné kůlně a hlásil mi, co vše už zařídil. Právě prý dokončil sčítání „osazenstva“ tábora. Toho dne tu bylo utábořeno celkem 4968 lidí, z nichž bylo 659 dětí do tří let, 444 dětí od tří do šesti let, 1107 dětí nad šest let a 2758 dospělých. Tábor je přeplněný. Pokud stačilo místo, ubytovali se uprchlíci pod střechami kůlen, kde je uložen vojenský materiál německého pionýrského pluku, který tu byl posádkou. Ostatní si pořídili nouzové přístřeší na volném prostranství cvičiště. Použili k tomu prken a trámů z vojenského materiálu uloženého v kůlnách. Gumové čluny rozřezali, sloužily jim za střechy. Za „obydlí“ se hodily i převrácené pontonové čluny. Povolení k tomu jim dala

americká armáda, neboť prvními „pány“ tábora byli Američané. Nemohl jsem proti tomu nic namítat, byla to jejich válečná kořist. Lepší čluny, zvláště motorové, si Američané odvezli pro sebe. Nějaké kajaky a kanoe si později odvezli naši vojáci.

Němečtí uprchlíci používali pak krásných prken, fošen i trámů (ženijní materiál) jednak k stavbě různých těch přístřešků, ale i k otopu, to vše s povolením Američanů. Když jsem upozornil hospodářský úřad města na toto plýtvání, dostal jsem odpověď: „To je kořist Američanů, a my jsme rádi, že nemusíme do tábora dodávat dříví!“ Byla tu i řada nákladních aut, na kterých uprchlíci přijeli, několik osobních aut a koňské povozy. To vše sloužilo za útulek.

Na koho se už nedostalo, ležel tu na holé zemi na svých zavazadlech. Několik šťastnějších mělo své vlastní stany. Tak tu leželo lidí spousta, všechno pohromadě, muži, ženy i děti, když jsem tudy šel, musel jsem dávat pozor, abych někoho nezašlápl. Aby dojem cikánského tábora byl úplný, na všech stranách plály ohničky, na nichž si lidé vařili jídlo v kotlících a všemožných nouzových nádobách.

Mezi uprchlíky jsem viděl nápadně mnoho mužů, zdravých a silných. Sám Němec Lange mne upozornil, že je mezi nimi hodně podezřelých individuí, zakulených gestapáků a esesáků, které by bylo třeba odstranit. Sám prý byl vězněn v koncentráku a řekl doslova: „Nemám chuť ani zájem, abych ty psy kryl.“ Prozatím se však nedalo dělat v té věci nic jiného, než pozorovat, protože česká vojenská stráž čítala jen několik mužů a byla posílena čtyřmi dobrovolníky - civilisty. Bylo nás proklátě málo - jen deset lidí.

V táboře se začínal rozléhat nářek, že prý mají hlad. Vybral jsem několik silnějších Němců a sebral jsem jedno nákladní auto i se šoférem a přivezli jsme z obchodního družstva část přidělených potravin. Dal jsem je uskladnit v jedné čistější kůlně, kde byly chráněny před poškozením a odcizením. Určil jsem rakouského uprchlíka Hanse Marschalla za skladníka. Měl jsem při tom šťastnou ruku, osvědčil se a byl velmi spolehlivý. Zatím už městský hospodářský úřad dodal do tábora tři vojenské pojízdné kuchyně a začalo se vařit. Kuchyně však nestačily pro tak veliký počet „strávníků“, takže v prvních dnech se na každého uprchlíka dostalo tak nejvýš jednou za den trochu teplého jídla (zpočátku polévky nebo černé kávy). Chléb dodával celkem v dostatečném množství pekař Kyznar. O nějakém zvláštním hladu mezi uprchlíky se nedalo mluvit, většinou měli ve svých zavazadlech zásoby potravin, konserv, ba i různé dobroty, o kterých se nám za okupace ani nesnilo. Vodu na pití a na vaření jsem opatřil tak, že jsem ze sousedních nemocničních kasáren dal vyvést dvě hadice od vodovodu oknem ven na ulici. K mytí, koupání a praní prádla sloužila výborně kolem tekoucí Otava.

Zjistil jsem mezi uprchlíky asi dvacet lidí jiné národnosti, byli to Poláci, Francouzi a Italové. Na dorozumění s Poláky mi stačila čeština. Francouzi a Italové byli mile překvapeni, když jsem s nimi hovořil jejich mateřštinou. Dal jsem je i s jejich zavazadly dopravit nákladním autem do budovy reálky, kde byli soustřeďováni uprchlíci jiné národnosti než německé. Možná, že je vám divné, jak jsem v tom množství lidí je mohl tak rychle objevit. Nebylo to nic tak těžkého, příslušníci německých národností nosili na oděvu stužky v barvách své vlasti. Zajímavé bylo,

že i Rakušané se odtahovali od říšských Němců, ostentativně nosili své rakouské červené stuhy s bílým pruhem uprostřed. Objevil jsem tu ale i osm Slováků. Byli oblečeni do různých součástí německých vojenských stejnokrojů a žádali na mně, abych je propustil z tábora, že prý půjdou na Slovensko pěšky. Při prohlídce jejich zavazadel jsem však našel čs. vojenské pláště a čepice. Neměl jsem kdy podrobně vyšetřovat, jak se dostali do uprchlického tábora, tak jsem je odvezl do kasáren, aby se o ně „postarala“ vojenská správa.

A tak v tom počátečním shonu minul první den.

Sobota 12. května

Sotva jsem ráno vstoupil do tábora, hlásila mi stráž, že v noci vniklo několik ruských vojáků do tábora. Bylo to spíš z bujnosti než ze zlé vůle, neboť nikomu neublížili. Nahnali uprchlíkům jen strach, zvláště pak mezi Němkami způsobili velikou paniku.

Ve své „kanceláři“ mi pak Lange hlásil, že v noci jedna žena spáchala sebevraždu, asi otrávením. Bylo to první úmrtí v táboře a proto jsem zařídil nenápadné odvezení mrtvol, abych zabránil zbytečnému rozruchu. Pohřeb provedl Hovorkův pohřební ústav.

Vybral jsem si z uprchlíků zase pracovní četu a odjeli jsme nákladním autem do obchodního družstva pro zbytek přidělených potravin.

Když jsem se vrátil, byl v táboře zmatek a hrozné podezření. V mé nepřítomnosti vtrhla do tábora skupina partyzánů (byli to podle popisu ti, které v předešlých dnech naše vojenská správa oblékla do čs. vojenských stejnokrojů) - a s pistolemi v rukou dotírali na uprchlíky a odebírali jim především hodinky. Ba i naši vojenskou stráž ohrožovali prý pistolemi.

Poslal jsem ihned spojku na posádkové velitelství s hlášením o tomto „incidentu“ a vyžadoval jsem si zesílení vojenské stráže v táboře.

Sotva jsem to trochu srovnal, už tu byl nový poplach, nová „návštěva“. Před vchodem do tábora zastavilo nákladní auto asi s třiceti ruskými vojáky, kteří se neodbytně domáhali vstupu. Mezi uprchlíky se hned začala šířit panika, hlavně ženské ječely - z rudoarmějců měli Němci šlehlý strach.

I rozběhl jsem se k „bráně“ a musil jsem využít veškeré své výmluvnosti, abych ruským bráškům jejich úmysl rozmluvil. Smáli se a že prý chtějí jen „posmatřit lager“.

No, podařilo se mi nakonec přece jenom je přemluvit, aby nedělali hlouposti. Zůstali tedy sedět v autě před branou a jen jejich mladého kapitána jsem musel provést celým táborem. Ale hned seskočil z auta jiný voják, asi „těloochranitel“ kapitánův a šel všude s námi. Byl už jsem taky oblečen do československé důstojnické uniformy a tak moje přítomnost trochu zmírňovala strach Němců z ruského kapitána. Byl to hezký a veselý chlapík, jen jedna věc mne na něj mrzela, pořád opakoval „mňa nado čemadan i budilnik“ a dalo mi to moc práce a přemlouvání, aby na úkor důstojnické cti přece jenom některé té Němce nesebral kufr a hodinky. Když se

Odsun Němců okolo Otavských kasáren. Foto ze sbírek Prácheňského muzea, sig. S-fo-2374

nabažil pohledu na „Herrenvolk“, vyprovodil jsem ho ulehčeně zpět k bráně a Rusáckové v klidu a pokoji zase odjeli.

Němci se strašně báli Rusů. Poznal jsem toho za svého působení v táboře víc než dost. Jeden případ snad zvlášť stojí za zaznamenání. Už se nepamatuji, který den to byl, dostali jsme opět do tábora další „přírůstek“. Byla to skupina asi sto lidí, která přijela na několika selských vozech (Němci těmito „karavanám“ říkali „Treck“). Jejich „Treckführer“, tj. vedoucí skupiny, se zdráhal se svými lidmi vstoupit do tábora, dokud nedostal ode mne svatosvaté ujištění, že tábor opravdu není pod ruským velením. A ještě, když už jsem dal strážnému rozkaz k zvednutí závory u vchodu do tábora, uchopil mne „Treckführer“ za rukáv a hrobovým hlasem povídal: „Ale jestli tam jsou přece jenom Rusové, tak nás raději postřílejte hned tady na silnici!“

Neděle 13. května

Noc na dnešek minula bez rušivých příhod. V táboře mám nyní zesílenou vojenskou stráž pod vedením důstojníka a také od civilní pomocné policie mi bylo přiděleno osm spolehlivých mužů - dobrovolníků. Život v táboře se začíná konsolidovat. S pomocí Langovou, který měl poměrně dobrý přehled o vhodných pracovnících z řad uprchlíků, jsem rozdělil celý tábor do třiceti skupin průměrně tak po sto lidech. V každé z nich byl určen pořadatel (z řad uprchlíků), který vedl početní stav své

skupiny a staral se o výdej stravy jejím členům. Vedením správné agendy jsem pověřil samosprávu, složenou z pořadatelů skupin s Langem v čele. Toto opatření mi usnadnilo můj úkol zvládnout tu nesourodou masu trosečníků velkoněmecké slávy, smetených sem ze všech koutů Reichu.

V kuchyních se vaří nepřetržitě, aby se nasýtilo těch skoro pět tisíc hladových německých krků. Když jsem se takto aspoň zhruba postaral o stravování, bylo třeba zamezit vzniku infekčních nemocí mezi uprchlíky. Toto nebezpečí, které hrozilo vlastně celému Písku, pomohlo mi zažehnat několik německých lékařů, které jsme mezi uprchlíky našli. Mohu s dobrým svědomím říci, že svou práci vykonávali velmi svědomitě, zvláště Dr. Wodsack odněkud z Porýní. Jenom jediný z nich - jeho jméno už mi vypadlo z paměti - byl s odpuštěním, pacholek. Ten léčil své krajany jen za cigarety a jiné úplatky. Měl zřejmě špatné svědomí a proto, když jsem ho poslal s ostatními lékaři k americkému Červenému kříži pro darovaná léčiva (lékařům jsem povolil, aby na rukávech nosili trvale bílou pásku s červeným křížem. Spoléhal jsem na jejich stavovskou čest a mohl jsem je bez obav pustit i do města.), využil této příležitosti k úniku, dříve než jsem se o jeho „lечение“ dověděl. Škoda, že už jsme ho nechytili. Utěšuje mě aspoň to, že mu už předtím vedoucí táborové samosprávy Lange vlastnoručně nafackoval.

Vedle táborové kanceláře jsme zřídili lékařskou ordinaci, zásluhou Američanů dost dobře vybavenou léčivy a jiným potřebným materiálem. Pro nemocné, kteří museli ležet, byla upravena část sousední kůlny, kde uprchlíci zhotovili z prken nouzová lůžka. Dále se zřídily provisorní záchody a latriny, pro jejichž desinfekci dodalo město potřebné množství vápna. Pak přistoupili lékaři k soustavným zdravotním prohlídkám všech uprchlíků v táboře. Šlo hlavně o to, zachytit všechny osoby, které bude třeba odvisit nebo u kterých je podezření z nakažlivých nemocí.

V odpoledních hodinách jsem dal pak provést za pomoci táborové samosprávy soupis mužů. Přitom bylo zjištěno asi 40 mužů, kteří neměli vůbec žádné doklady nebo jen doklady nedostatečné.

Zatím nám v sousedství, na městském stadionu, vyrostl druhý tábor uprchlíků a na hřišti za lesnickou školou třetí. Mimo to byl na druhém konci města, někde u hřebčince, ještě jeden tábor (ten vedl Václav Ambrož st.)

Pondělí 14. května

Čtvrtý den jsem zahájil raportem pořadatelů všech třiceti skupin. Dal jsem jim tyto příkazy:

- 1) Každý den ráno v 8 hodin se dostaví pořadatelé ke mně k raportu.
- 2) Uprchlíci nechť se se svými žádostmi obracejí na pořadatele svých skupin, kteří mi je pak přednesou při ranním raportu.
- 3) Během dnešního dne se musí dokončit jmenné seznamy „osazenstva“. Pořadatelé mi osobně ručí za správnost udaného početního stavu. Přesvědčím se namátkovými zkouškami.

- 4) Pořadatelé důrazně upozorní uprchlíky na to, že musíme co nejvíce šetřit potravinami, protože Češi jich sami mají nedostatek.
- 5) Muži ať přenechají lépe chráněná tábořiště ženám a dětem.
- 6) Uprchlíci smějí z tábora vycházet jen výjimečně, a to pouze s propustkou mnou podepsanou a jen v doprovodu české spojky.
- 7) Nákupy potravin ve městě jsou uprchlíkům zakázány. Odeberte jim proto potravinové lístky. Odevzdají se MNV.
- 8) Případné vážnější incidenty s ruskými nebo americkými vojáky mi hlaste písemně s uvedením konkrétních a přesných údajů.

Úterý 15. května

Když jsem se dnes poprvé octl naprosto sám jediný Čech mezi víc jak třiceti Němci, jejichž pravé úmysly jsem nemohl znát, v uzavřené külně, vytkl jsem si v duchu svou neopatrnost, neboť ani táborovou stráž jsem neuvědomil o tom, že jsem odešel do „jámy lvové“. Naštěstí se mi nic nestalo, ale před každým dalším raportem už vždy o mně stráž věděla.

Proč jsem zakázal uprchlíkům vycházet do města. Měli většinou u sebe velké částky peněz a na německé potravinové lístky byly mnohem větší příděly než na české, takže to ohrožovalo, vzhledem k velkému počtu uprchlíků, plynulost zásobování města. Odebrané potravinové lístky jsem poslal MNV po skautech, kteří vykonávali službu spojek.

U hřebčince. Foto ze sbírek Prácheňského muzea, sig. K-fo-173/2

K zákazu vycházení se pojí pěkná příhoda. Stál jsem u táborové brány a přišla ke mně mladá Němka a tvrdostjně se domáhala toho, abych ji pustil do města. Byla to docela hezká, mladá žena a snažila se mne okouzlit sladkými pohledy i rafinovaně málo zakrytými vnadami. (byl přece máj). Nepovolil jsem však a vrátila se navztekle na zpět do tábora. Tu přistoupil ke mně jeden z těch našich dobrovolníků, který právě měl stráž u brány (byl to starý ruský legionář Jelen) a povídá: „Bratře poručíku, dobře jsi udělal. Kdybys byl tu Němku pustil do města, tak bych byl v tu ránu praštil puškou o zem a byl bych odešel domů.“

Středa 16. května

Jinak už teď život v táboře šel dál, už „zaběhnutým“ směrem. Práce se jakž takž ustálila.

Z některých uprchlíků se pojednou začali vyklubávat Češi i „Češi“, kteří se různými záhadnými způsoby dostali mezi uprchlíky, ale vždycky prý „nevinně“. Pokud jsem z předložených dokladů mohl zjistit, že jde o skutečné Čechy, posílal jsem je k odbornějšímu „proklepání“ k městské policii, o jejich další osud se pak obvykle postaral písecký Čsl. červený kříž. Vzpomínám si na jednoho staršího, blahobytně vyhlížejícího uprchlíka, který správnou češtinou (ale s typicky přeuctivým tónem Němce, který je v úzkých), mne prosil o propuštění z tábora, že prý je Čech, dobrý Čech i křestní list ukazoval. „A nějakou průkazku s podobenkou nemáte?“ zeptal jsem se ho. „Ó, prosím, zde“ - na to uprchlík a podává mi legitimaci. Podívám se na fotografii a tam měl milý Čecháček na klopě kabátu „lívavec s hákenkrajcem“. tj. odznak NSDAP. Měli jste vidět, jak jsem ho hnál! Jen ohled na jeho stáří mne zadržel, abych ho nenakopl do zadnice, ale tisíc chutí jsem na to měl.

Čtvrtek 17. května

Brzy i sami Němci, ponejvíce Sudeťáci, začínali vyhledávat možnosti dostat se z tábora na „lepší místo“. Tak při jedné mé pochůzce táborem se ke mně přidružil uprchlík, představil se jménem Krocher a šeptal mi, že prý byl vrchním tajemníkem KRIPO (tj. německé kriminální policie) v Benešově a že by mohl české bezpečnostní službě podat mnoho závažných údajů. Ukázal mi svou služební průkazku a konečně vylovil odněkud z kapsy i známý plechový štítek s číslem. Na druhém konci tábora se mi zase přihlásili dva protektorátní četníci, Schatrall, četnický poručík z Jevíčka a König ani už nevím odkud. Oba že by prý rádi domů ke svým rodinám a aby společnost policajtská byla úplná, objevil se i od státní policie jeden, nějaký Kuděla, a že prý se přihlásil k Němcům jen z přinucení. Všichni čtyři policejní výtečníci náramně toužili po tom, aby si mohli pohovořit s českými bezpečnostními orgány. Nevím, jakou spásu v tom hledali a co tížilo jejich svědomí. Předvedl jsem tedy milý čtyřlístek k šéfovi bezpečnostní služby při okresním národním výboru Komárkovi. Ten se jich „ujal“ sám a domnívám se, že s velkým úspěchem, poněvadž pak po několikrát přijelo naše četnické auto do tábora a ve vší tichosti odvezlo řádku

podezřelých uprchlíků za mřtve. K další „čistce“ v táboře přispělo vojenské zpravodajské oddělení v Písku, které si vyzpovídalo „Lagerleitra“ Langeho a získalo od něho dost zpráv. Zdál se být hodně informován a spolehlivý, poněvadž mi ho nechali ve funkci dál. Tak jsme tábor pomaloučku vyčistili, sem tam jsme sice ještě našli u některých uprchlíků - i u žen - pistole, ba i granáty, ale to nebyla ta největší potíž.

Pátek 18. května

Původně se počítalo s tím, že pobyt uprchlíků u nás v Písku potrvá jen tak 6-8 dní a pak že budou odesláni dál. Zatím je však od nás nechťeli ani Američané ani Rusové. Což, dokud bylo přímo nádherné počasí, uprchlíkům příliš nevadilo, že spali přímo pod širým nebem, ale jak bude, začnou-li deště? Kam s lidmi, když pod střechami kůlen jsme stěží umístili jen matky s malými dětmi? Také otázka stravování začínala být kritická.

Prání nás všech bylo zbavit se uprchlíků co nejdříve. A městský národní výbor to vyřešil krátce a radikálně. Na sobotu 19. května 1945 nařídil hromadný odchod všech uprchlíků z Písku. Protože každý uprchlík si bude moci s sebou vzít jen tolik zavazadel, kolik unese, poslal MNV do tábora několik městských úředníků, aby od uprchlíků odkupovali cennější věci. Šlo se takto mnoho „zboží“, např. jízdních kol, prádla, šatstva, psacích strojů, fotografických aparátů. Všechny tyto „poklady“ převzal MNV do opatrování. Tím se mělo předejít rabování opuštěného tábora českými neukázněnými lidmi. Našlo se dost takových Čechů, kteří našemu národu dělali ostudu a obcházeli kolem tábora jako vlci, aby uchvátili nějakou kořist. Musil jsem dokonce jedné takové skupině dravců pohrozit pistolí, když napomínání nepomohlo.

Po vyhlášení rozkazu o odchodu nastal v táboře ruch jako v mraveništi. Němci se chystali na pochod, balili rance. Jeden přistoupil ke mně a nabízel mi dvacet tisíc korun, abych mu opatřil nějaký ruční vozík, na který by mohl naložit svá zavazadla. Samozřejmě, že jsem nabídku nepřijal. Za celou dobu svého působení v táboře jsem si zachoval čisté ruce i svědomí, nepřivlastnil jsem si ani to nejmenší z majetku uprchlíků, ač příležitosti bylo víc než dost.

Sobota 19. května

Hned od časných hodin se dnes uprchlíci začali řadit do pochodových útvarů, „fasovala se menáž“, rozdávaly se přiděly potravin na pochod. Z původního bohatého vozového a automobilového „parku“ uprchlíků byly připraveny už jen ubohé zbytky. Pokud totiž jejich auta, povozy i potahy byly jen trochu hodnotnější, zabavovaly je postupně úřední a někdy i neúřední orgány spojeneckých armád pro svou potřebu a prostě si je z tábora odvezly. Jakýkoliv můj protest byl bezvýsledný. Odpověď konfiskujících zněla obyčejně: „Co je germánské, to je naše kořist.“

Na výzvu MNV půjčilo několik píseckých majitelů nákladních aut svá vozidla i se šoféry k odvezení uprchlíků na hranice okresu. A tak jsme první menší část Němců, hlavně rodiny s malými dětmi, šťastně naložili i s jejich ranci a pod ochranou české

U Otavských kasáren. Foto ze sbírek Prácheňského muzea, sig. S-fo-2371

vojenské stráže jsme je - přes Tálín a Nové Dvory - poslali „sousedům na krk“. Ač nám během dne přijelo na pomoc i několik soukromých autobusů, přece jenom vozidla nestačila, takže jsme potom další Němce vyslali na cestu - pěšky. Bylo při tom hodně nářku a i reptání, ale konečně se nám - s křikem sice a s rámusem, ale bez ran a nadávek - podařilo první pěší transport uvést na pochod. Vojenský doprovod tvořila četa našich vojáků pod velením poručíka. Tu sobotu jsme vypravili několik takových transportů a radovali jsme se, jak se nám tábor pěkně vyprazdňuje.

Ale nevyprázdnil se! V neděli 20. května ráno přišel přísný rozkaz: „Další odsun Němců ihned zastavte!“ Věc vzali do rukou vojáci. Byla zřízena v Písku centrální repatriační komise, jejím velitelem byl určen pplk. Jan Vituj. Komise měla své expositury v Mirovích, Miroticích, v Záhoří a v Ražicích. Nejen písecký okres, ale i všechny sousední okresy byly přeplněny německými uprchlíky. Všechny tábory uprchlíků v Písku - počet táborů tu vzrostl asi na šest - byly zrušeny a Němci z nich byli soustředěni v mém táboře na vodním cvičišti. Měl jsem tedy brzy zase tábor plný, ale už se mi vojančilo veseleji, zvláště, když mi pplk. Vituj řekl: „Od nikoho jiného nepřijímat rozkazy než ode mne!“

Jak jsem pak vykonával až do 20. června 1945 svou funkci velitele tábora, to už spadá pod posouzení pplk. Vituje. V tomto stručném přehledu jsem se pokusil vylíčit prvních deset dní své „samovlády“ v největším píseckém táboře uprchlíků.

Už jsem byl „v civilu“ - při likvidaci tábora mne navštívili v bytě 4 Němci, Lange, dr. Wodsack a ještě dva, z nichž jeden byl redaktorem, druhý vysokým železničním úředníkem, aby mi poděkovali za mou poctivou péči o ně a na památku mi dali pěkný (asi vojenský) polní dalekohled.

Ot. Peroutka

Poznámky:

- 1) Motorové čluny a jiná vojenská německá plavidla odvezli z tábora hned v květnu američtí vojáci.*
- 2) Naši vojáci pod vedením důstojníka, snad kapitána či štábního kapitána, jeho jméno už nevím, odvezli z tábora kajaky a kánoe.*
- 3) 16. května 1945 odvezl prap. Svoboda jeden pár tažných koní s kompletními postroji a jeden selský vůz.*
- 4) 1. června 1945 na příkaz MNV v Písku odvezl Václav Landa dva nákladní vozy pro měšť. pivovar.*
- 5) 1. června 1945 odvezli Rusové z tábora všechna zbylá auta a povozy i s koňmi. I jednu polní kuchyni nám sebrali.*
- 6) 4. června 1945 na příkaz pplk. Vituje odnesl Karel Hlaváč dva gumové čluny.*
- 7) V době od 2. do 7. června 1945 si skauti (Svaz mládeže), vedoucí Mára, odnesli 13 lan, 1 skříňku na lékárnu, 20 kusů stanových dílců, 1 plachtu, 11 pádel, 1 korkový záchranný kruh, 2 gumové čluny (částečně poškozené), 1 měch k nim.*

Tento materiál se povaloval v táboře mezi uprchlíky. Stvrzenky z příjmu odevzdal Svaz mládeže přímo do kasáren.

Další poznámky:

Čech záhadného původu (jeho jméno jsem už zapomněl) se už před mým příchodem pohyboval po táboře a začal mi dělat jakéhosi „pomocníka“ - dost se staral o tábor a hodně mě informoval o věcech, které se tu v mé nepřítomnosti, hlavně v noci, děly.

Považoval jsem ho původně za nějakého exponenta KSČ a jeho pomoc jsem neodmítl. Nevím, jakým způsobem si opatřil úřední bílou ramenní pásku s označením NG (Národní garda) opatřenou úředním razítkem. Takovou jsem totiž dostal i já. Když pak ale i samovolně vystavoval uprchlíkům „propustky“, jsem mu to zakázal a upozornil jsem na něj voj. velitelství. Ale nic se nestalo „ouřadoval“ v táboře dál, ale byl jsem už opatrnější. Na jednom italském uprchlíkovi vyloudil „savojskou“ pěticípou hvězdu, potáhl ji červenou látkou a zastrčil si ji do knoflíkové dírky na klopě kabátu, aby dal najevo, že je komunist. Uměl dobře rusky a hodně se stýkal s ruskými vojáky. Vodil je do tábora a společně s nimi „kontroloval“ hlavně nové „přírůstky“ a naváděl ruské vojáky, aby konfiskovali hlavně náramkové hodinky. Ti je pak dávali do svých opravdu bezedných kalhot. Přiváděl obyčejně dost podivné vojáčky, hodně zašpiněné. - Nemohl jsem proti sovětským vojákům nijak zakročovat. - Asi byl s nimi spolčen a „zabavené“ hodinky pak venku mimo tábor od nich přebíral

a pravděpodobně dobře zpeněžoval. Na strážnici se denně objevovaly různé pistole, které naši vojáci mezi uprchlíky našli. Vybral jsem si z nich jednu obyčejnou menší, ráže 6,35 a tu jsem pak nosil v brašně (ne v pouzdru na opasku). Velikou, těžkou armádní pistolí, kterou mi dali naši četníci, když jsem nastoupil službu v táboře, jsem jim vrátil. Vzpomínám si, když jsem si na četnictvo přišel se žádostí, aby mi dali pro mou úřední potřebu nějakou pistolí, jak tam na podlaže ležela veliká hromada zabavených pistolí. Z těch jsem si pak měl vybrat.

V táboře na strážnici byla též jedna malá pistole, vykládaná perletí - kam zmizela, nevím. Péči o zabavené zbraně jsem předal našim důstojníkům - velitelům táborové stráže. Nechtěl jsem se zbraněmi nic mít, však jsem měl dost starostí s lidmi.

Ale abych se vrátil k tomu svému záhadnému pomocníkovi - zůstal v táboře i po mém odchodu - pocházel odněkud ze severních Čech - a tam v něm objevili bývalého gestapáka a při pokusu o útěk ho naši zastřelili.

A ještě ke „styku“ s ruskými vojáky. Nadělali mi dost nehezkých kousků v táboře. Hlavně v noci vnikali do tábora a různě obírali Němce, hlavně ženy a staré lidi. Stěžovala si mi jedna stará Němka, že nějaký ruský voják na ní vylákal zlaté hodinky a slíbil prý jí donést chléb a jiné potraviny. Dokonce mi toho vojáčka přivedla - ale co se dalo dělat, svědky neměla a měl jsem snad vojáka udat sovětské vojenské správě? Tam nedělali žádné dlouhé cavyky s podobnými provinilci. - Měl jsem ho uvést do neštěstí? Pohrozil jsem mu jen slovy: „Dávaj krasnoarmijskuju knížku“ - a zmizel. Ostatně, když jsem Rusáčkům domlouval po dobrém, nebylo to moc platné. Zato když jsem se po oficiřsku na ně ostře rozkřikl, to na ně působilo a na to hned rychle „vypadli“ z tábora.

Ale ona byla potíž i s Američany. V Nepodřicích pár set metrů odtud, byly umístěny jednotky americké armády. „Ami“ používali zase řeky Otavy ke svým „zájezdům“. Na různých lodičkách přijížděli hlavně večer až k táboru - však hraničil s břehem Otavy a „bavili“ se s Němkami. - Těch se Němky nebály a na ně mi nezaťovaly. Ale z Rusů měly strach.

Ze Soběslavi nám poslali „transport“ Čechů, kteří se tam za okupace „dali k Němcům“. Byl jsem tehdy na to odrodilství tak rozhořčen, že jsem Němci, kterého jsem pověřil rozdělováním lidí na práci, doporučil, aby tyto odrodilce co nejvíce „komandoval na práci“.

Tuším že z městského úřadu si někdy ráno chodíval nějaký úředník (jméno nevím, neznal jsem ho) pro lidi a odváděl si je do města na práci, hlavně na úklid hotelu Dvořáček, kde byli ubytováni ruští důstojníci. Když mi pak Němci žalovali, že prý je naši lidé bijí karabáči, vytkl jsem to onomu městskému zaměstnanci, on bítí nepopíral a víc už jsem mu lidi z tábora nedal.

Sedláci si chodili také do tábora pro pracovní síly a Němci se u nich neměli zle, najedli se dost, dokud si je sedláci mohli brát jen tak bezplatně, brali je s chutí, ale když pak město nařídilo, že sedláci musí za propůjčené Němce platit městu určitý poplatek, rázem zájem sedláků o Němce přestal. Nepovažujte toto za otroctví nebo za

vykořisťování Němců. Bylo to východisko z nouze, protože zásobování uprchlíků potravinami bylo velmi svízelné a takto jsme jim dali možnost - aspoň části - se slušně najíst. V tom smyslu jsem toto naše opatření vysvětlil Němcům, nechal jsem si kvůli tomu celý tábor nastoupit (jak oni říkali „na apel“) a promluvil jsem k nim otevřeně a lidsky o obtížné zásobovací situaci města a že je nechceme k té práci nutit násilím. Celkem chodili na práci dost ochotně a Němec „dispečer“ to dělal dobře.

Jiří Šebestian

TŘICET LET KROUŽKOVACÍ AKCE „ACROCEPHALUS“ V NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACI „ŘEŽABINEC, ŘEŽABINECKÉ TŮNĚ“

Jubilejní třicátá odchytová kroužkovací akce v mezinárodně významné ornitologické rezervaci evropské soustavy Natura 2000 „Řežabinec, Řežabinecké tůně“ se uskutečnila ve dnech 22. 7. 2006 až 2. 8. 2006. Za těch 30 let bylo okroužkováno 24 967 ptáků. Kdybychom letos chytili ještě 33 ptáků bez kroužku, mohlo být jubileum korunováno dosažením pětadvaceti tisícího okroužkovaného ptáka.

Ve stanovém táboře na louce v ochranném pásmu rezervace se letos během deseti dnů vystřídalo jen 30 mladých zájemců o získání ornitologických zkušeností, praktických dovedností a nových informací o ptácích v rezervaci i mimo ni. Potěšilo nás, že v průběhu akce nás navštívilo dalších alespoň 25 návštěvníků ve věku od tří měsíců do devadesáti let, od náhodných návštěvníků rezervace, přes občany a rekreanty z blízkého i vzdálenějšího okolí, až po známé ornitology.

Na začátku akce bylo již tradičně nataženo 222 metrů nárazových sítí na třinácti stálých stanovištích. O režimu odchytů na akci a „provozu“ v táboře podrobně informoval dr. Pecl ve Zprávě za rok 2002, takže tento popis letos vynechám, aby zbylo více místa na bilancování po třiceti letech.

Přehled letos odchycených druhů ukazuje Tabulka 1. Jak jste si v ní jistě všimli, je nejvzácnějším letošním odchytom dospělý vybarvený samec chrástala malého (viz Obr. 1). Je to již druhý odchyt a zdá se, že tento vzácný a skrytě žijící pták na Řežabinci může i hnízdit.

Zorganizování a řízení „Akce ACROCEPHALUS“ není jednoduché. Proto se neobejde bez pomoci mnoha organizací a také jednotlivců. A jim všem bych chtěl velmi poděkovat. Jako první musím poděkovat dobré duši celého tábora, mojí manželce, Štěpánce Šebestianové. S řešením všech dopravních problémů a s celým odpadovým hospodářstvím nám velice pomohl pan Jaroslav Závora. Díky patří i letos Městskému úřadu v Písku, který nám pořídil vojenský stan - tak důležitý pro bezproblémový provoz tábora. Velkou pomocí je možnost bezplatného a bezproblémového táboření na soukromé louce manželů Souhradových z rybářské bašty u Řežabince. Další podporu nám poskytuje i Biologická fakulta Jihočeské Univerzity

Obr. 1 - Chřástal malý. Foto J. Šebestian

v Českých Budějovicích a Agentura ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích. Velkého pochopení se nám stále dostává i u Školního rybářství v Protivíně, které na rybníku Řežabinec hospodaří, u okolních Obecních úřadů - v Ražicích, Starých Kestřanech a v Putimi a také u Policie ČR - obvodního oddělení Protivín. Všem jmenovaným patří velký dík nejen ode mne jako organizátora akce, ale i od ostatních účastníků. Můj osobní dík patří samozřejmě i jim. Všichni výše jmenovaní přispěli k získání cenných podkladů důležitých nejen pro budoucí hospodaření rybářů i ochranářů a povinné hodnocení vývoje v nové Ptačí oblasti Natura 2000, ale i pro zvýšení úrovně poznání o jednotlivých druzích ptáků a také o jejich funkci v rámci celého ptačího společenství. Děkuji proto všem, ať už se osobně zúčastnili nebo jen napomohli zorganizování akce.

A protože 30 let je i ve výzkumu ptačích společenstev nezanedbatelná doba, chtěl bych Vám na závěr ukázat alespoň něco málo z letošního bilancování, které probíhalo na několika vědeckých konferencích. Protože ale místa, vyčleněného pro tento příspěvek je poskrovnu, chtěl bych se s Vámi podělit o některá vybraná data alespoň v grafické podobě se stručnými komentáři.

Celkový přehled o počtech odchytávaných ptáků ukazuje Obr. 2 - ptačí populace Řežabince vypadá relativně stabilně. Přehled nejčtenějších druhů („Top ten“) shrnuje Tab. 2, nejvýznamnější kroužkovance Tab. 3. Při posuzování vývojových trendů v ptačím společenstvu Řežabince se zdá, že v rákosině rezervace je dlouhodobě vše v pořádku. To se projevuje stabilními počty rákosníků (Obr. 3) i dalších ptáků vázaných na rákosinu (Obr. 4). K dynamickému vývoji ale dochází v populacích ptáků vázaných na křoviny. Přibývající pěnice černohlavá vytlačuje menší pěnici pokřovní nejen v křovinách Řežabince (Obr. 5). Naopak menší, ale zřejmě vitálnější budníček menší přibývá a budníček větší ustupuje (Obr. 6). Ubývá i řada dalších druhů křovinných ptáků - jako příklad uvedme sedmihláška (což není překvapení), ale i pěnkavu (Obr. 6).

A nakonec chceme všichni moc poděkovat dr. Karlu Peclovi z Prácheňského muzea, který nám všem předal svůj obdiv pro ptačí svět a ukázal nám nejhezčí místo na světě - Řežabinec. Jeho pomocná ruka je stále velmi milá a potřebná.¹

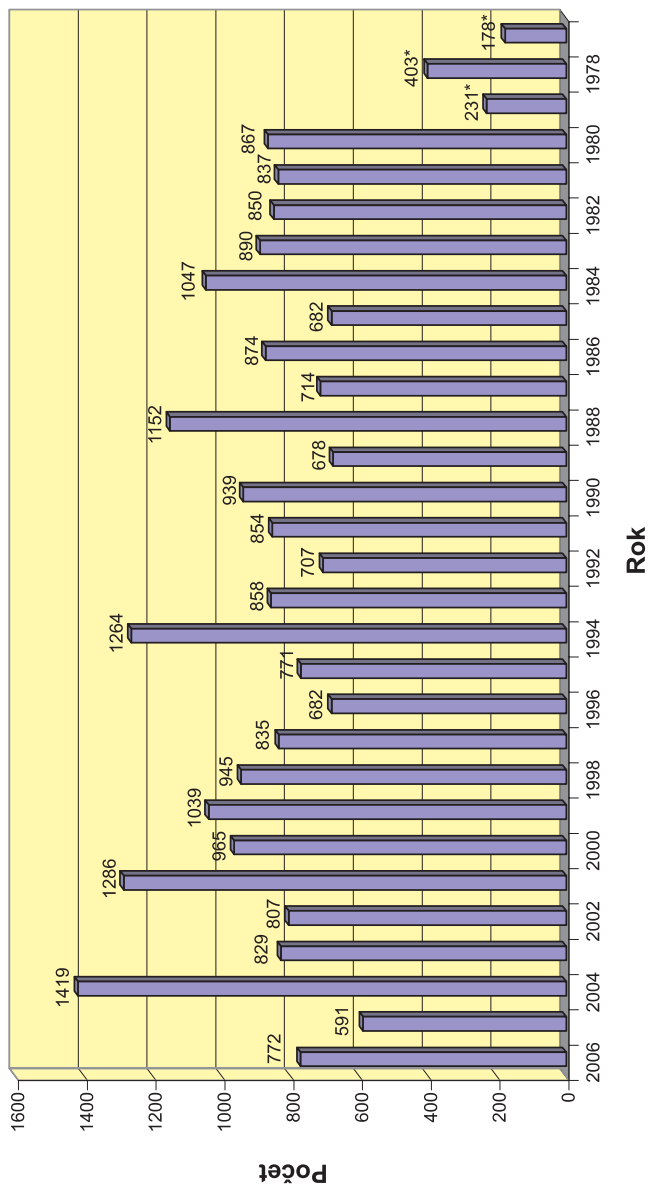
Tab. 1 - Přehled ptáků okroužkovaných při 30. akci „ACROCEPHALUS“ v Národní přírodní rezervaci „Řežabinec, Řežabinecké tůně“ ve dnech 22. 7. až 2. 8. 2006.

Poř. č.	Druh	Celkem	Poř. č.	Druh	Celkem
1	Rákosník obecný	304	20	Lejsek šedý	4
2	Rákosník zpěvný	99	21	Strakapoud velký	4
3	Rákosník proužkovaný	67	22	Sýkora lužní	4
4	Budníček menší	63	23	Zvonek zelený	4
5	Pěnice černohlavá	48	24	Slavík modráček	3
6	Pěnice slavíková	27	25	Mlynářík dlouhoocasý	2
7	Budníček větší	25	26	Slavík obecný	2
8	Sýkora modřínka	17	27	Pěnice pokřovní	2
9	Sýkora koňadra	14	28	Krahujec obecný	1
10	Rákosník velký	13	29	Ledňáček říční	1
11	Strnad obecný	9	30	Chřástal malý	1
12	Kos černý	8	31	Konipas horský	1
13	Strnad rákosní	7	32	Dlask tlustozobý	1
14	Červenka obecná	6	33	Labuť velká	1
15	Pěnkava obecná	6	34	Sojka obecná	1
16	Sedmihlásek hajní	6	35	Vlaštovka obecná	1
17	Moudivláček lužní	6	36	Pěvuška modrá	1
18	Drozd zpěvný	6	37	Brhlík lesní	1
19	Cvrčilka slavíková	5	38	Pěnice hnědokřídlá	1
Celkem při akci “ACROCEPHALUS” 2006 okroužkováno					772

1) Kontakt na autora příspěvku: RNDr. Jiří Šebestian, CSc., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Biologická fakulta, Branišovská 31, České Budějovice, 370 05.

Obr. 2 - Přehled celkových počtů nově okroužkovaných ptáků za 30 let na všech dosavadních akcích „Acrocephalus“

Počty nově okroužkovaných ptáků

Tab. 2 - Deset nejčastěji chytaných druhů v průběhu 30-ti let odchytů na Řežabinci

Pořadí	Druh	Celkem (t.j. %)	Roční průměr	Maximum (rok)	Minimum (rok)
1.	Rákosník obecný	8 148 (32,6 %)	272	666 (1994)	26 (1977)
2.	Rákosník zpěvný	2 339 (9,4 %)	78	261 (1994)	1 (1977)
3.	Budníček menší	2 085 (9,4 %)	70	205 (2001)	7 (1977)
4.	Rákosník proužkovaný	1 828 (7,3 %)	61	168 (2004)	13 (1977)
5.	Pěnice slavíková	1 200 (4,8 %)	40	67 (1980)	12 (1977)
6.	Budníček větší	1 067 (4,8 %)	36	76 (1981)	4 (1979)
7.	Pěnice černohlavá	1 010 (4,8 %)	34	89 (2001)	3 (1978)
8.	Sýkora modřinka	870 (3,5 %)	29	62 (1989)	8 (1979)
9.	Sýkora koňadra	726 (2,9 %)	24	46 (1999)	6 (1979)
10.	Vlaštovka obecná	661 (2,6 %)	35	194 (2003)	1 (2006)
Celkem okroužkováno		24 967 (100,0 %)	832	1419 (2004)	591 (2005) 178 (1977)*

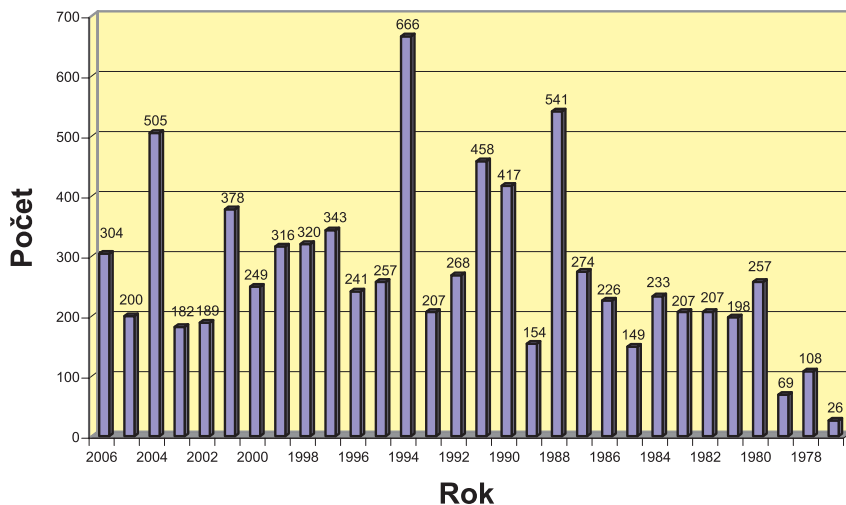
* první 3 roky probíhal odchyt do menšího počtu sítí (1977-1979)

Tab. 3 - Zajímavé a vzácné druhy ptáků okroužkované během 30 let konání kroužkovací akce Acrocephalus na rybníce Řežabinec

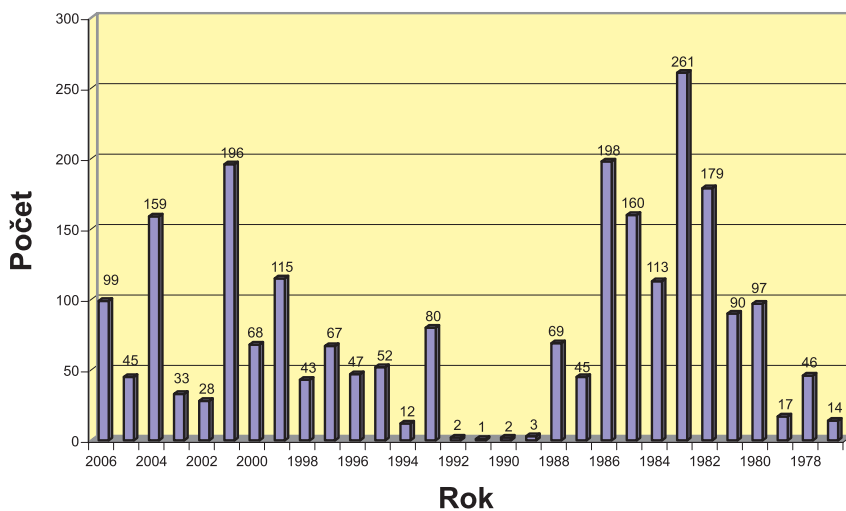
Druh	Rok okroužkování
Skřivan polní	1979
Lžičák pestrý	1981
Čírka modrá	1981
Volavka červená	1979
Hýl rudý	1994
Bukáček malý	2004
Žuhýk šedý	1985
Křivka obecná	1988
Slavík tmavý	1996
Sýkora parukářka	1984
Chřástal malý	2002, 2006
Pěnice vlašská	2005, 1995, 1992, 1987, 1978
Celkem za 30 let okroužkováno 106 druhů	

Obr. 3 - Trendy ve změnách počtu rákosníků během 30-ti let odchyťů na Řežabinci

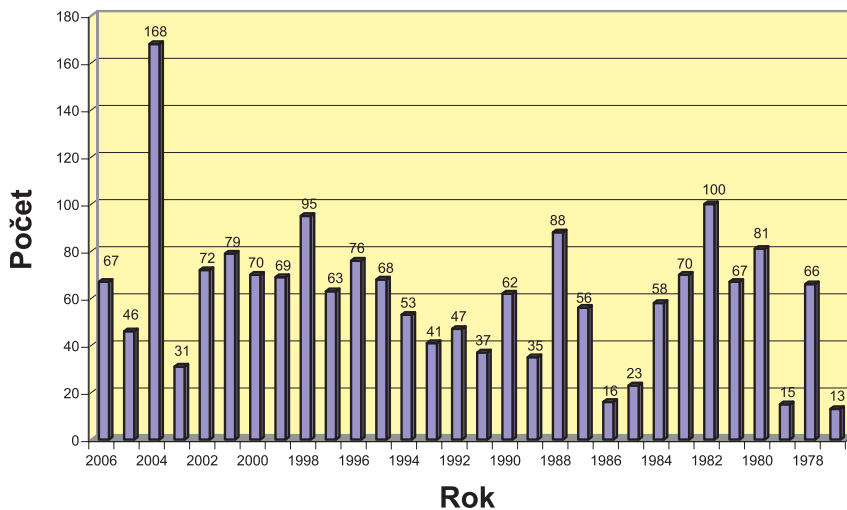
Rákosník obecný

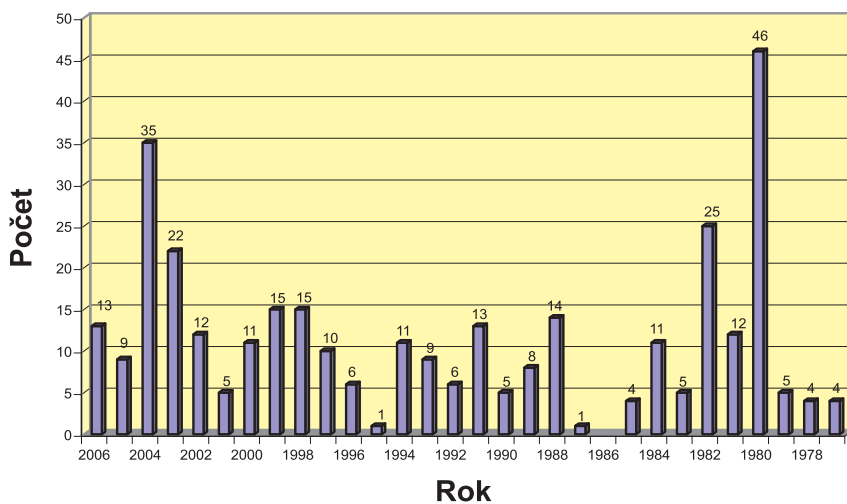
Rákosník zpěvný

Rákosník proužkovaný

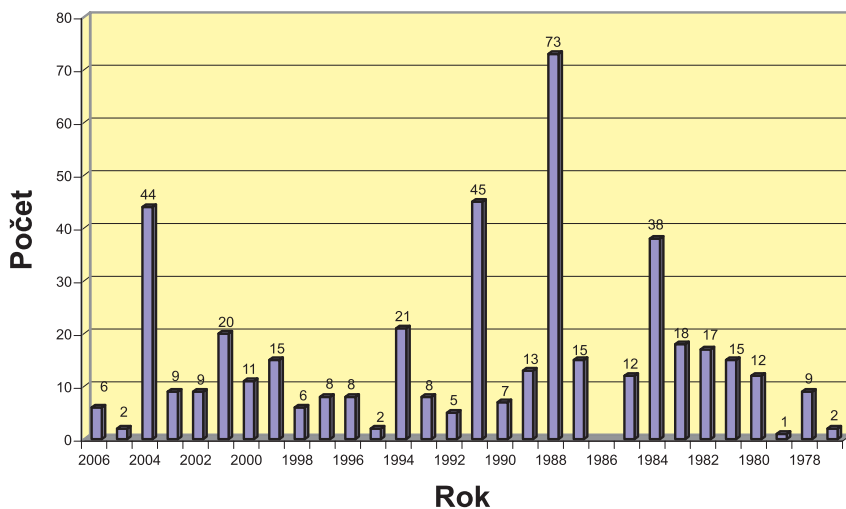

Rákosník velký

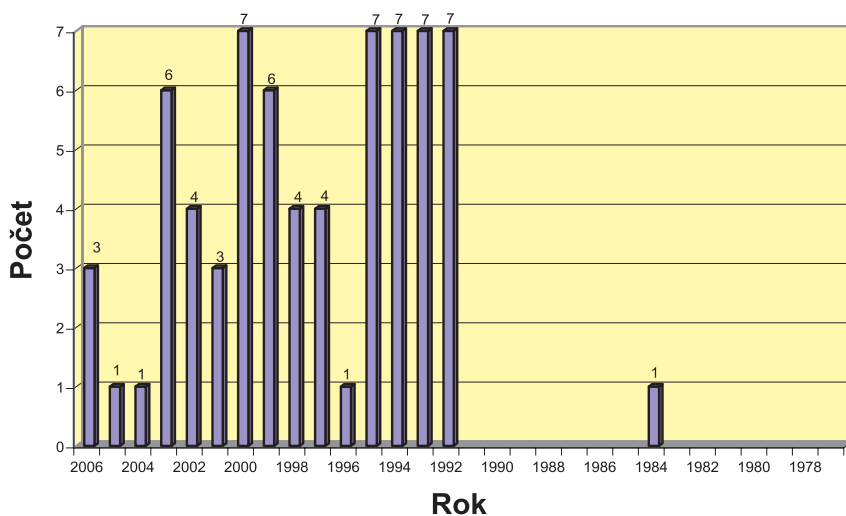

Obr. 4 - Trendy ve změnách počtu dalších ptáků vázaných na rákosiny během 30-ti let odchyťů na Řežabinci

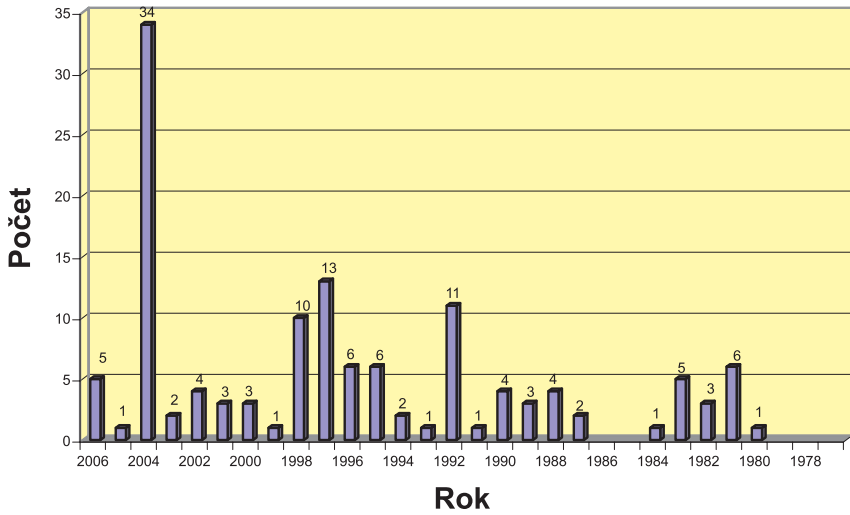
Moudivláček lužní

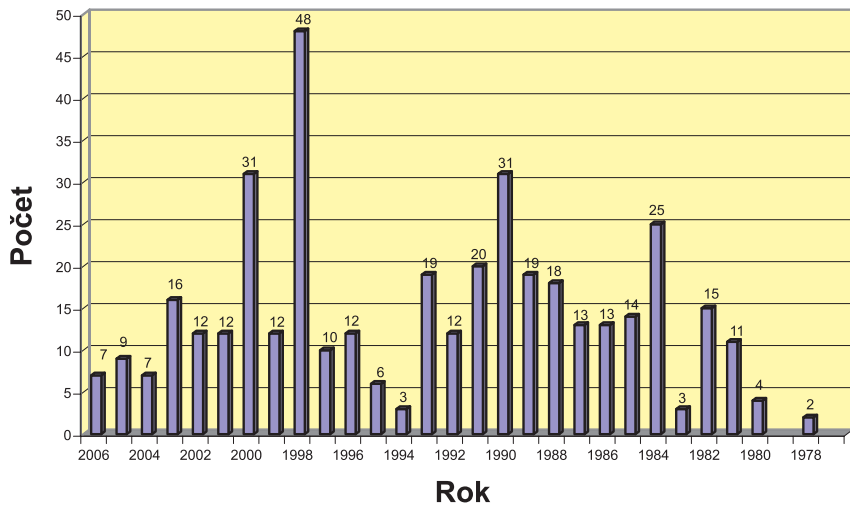
Slavík modráček

Cvrčilka slavíková

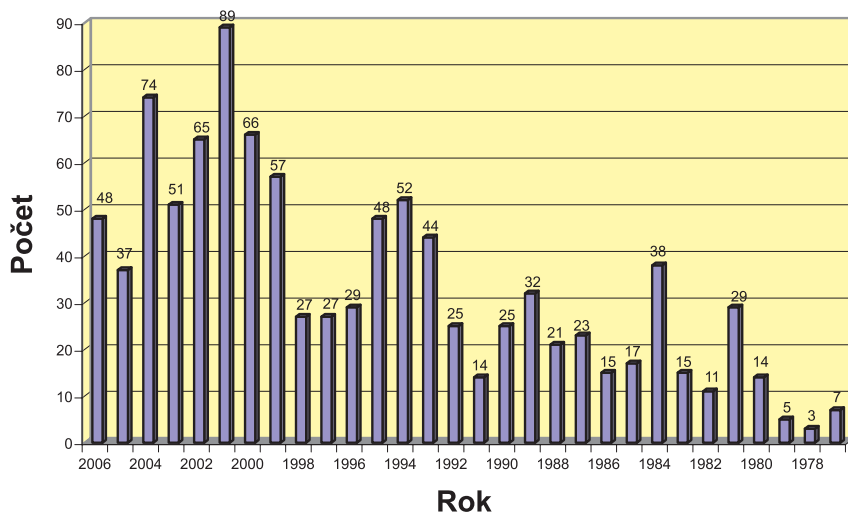

Strnad rákosní

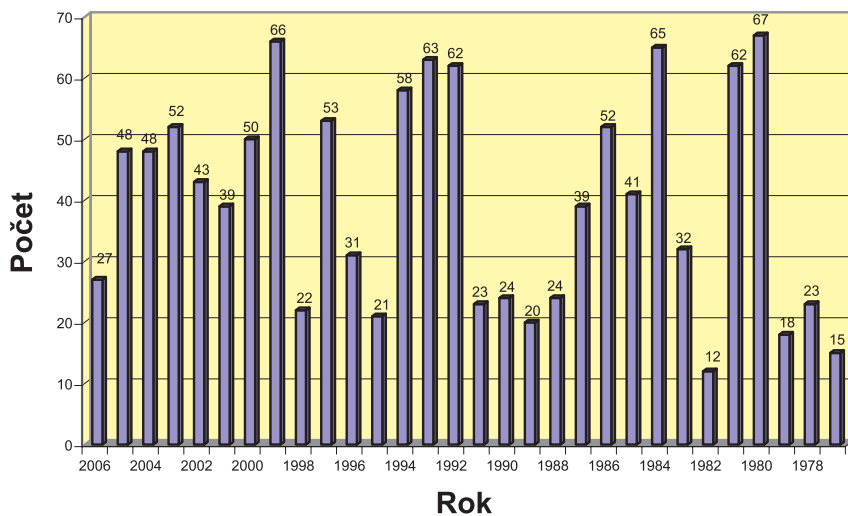

Obr. 5 - Trendy ve změnách počtu pěníc během 30-ti let odchytů na Řežabinci

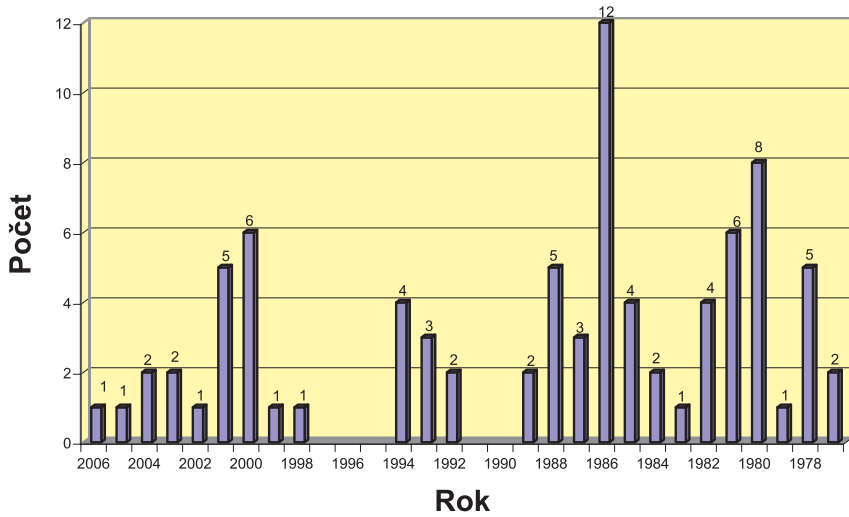
Pěníce černošlavá

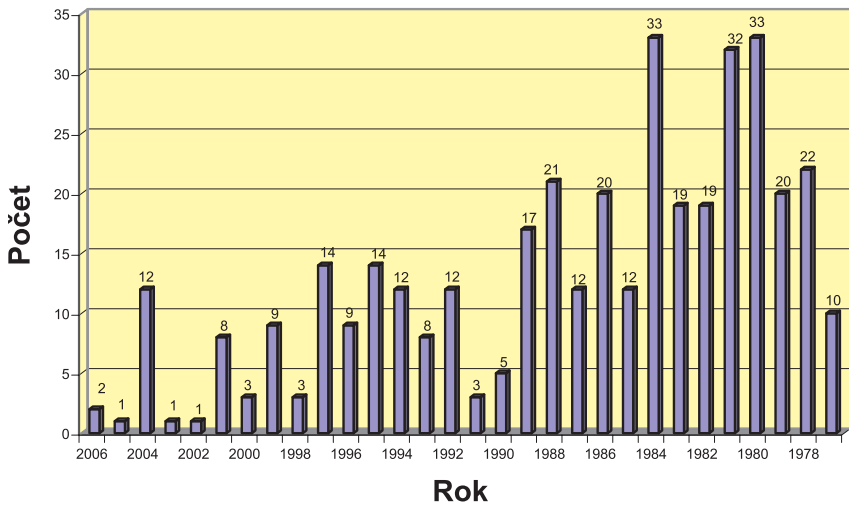
Pěníce slavíková

Pěnice hnědokřídlá

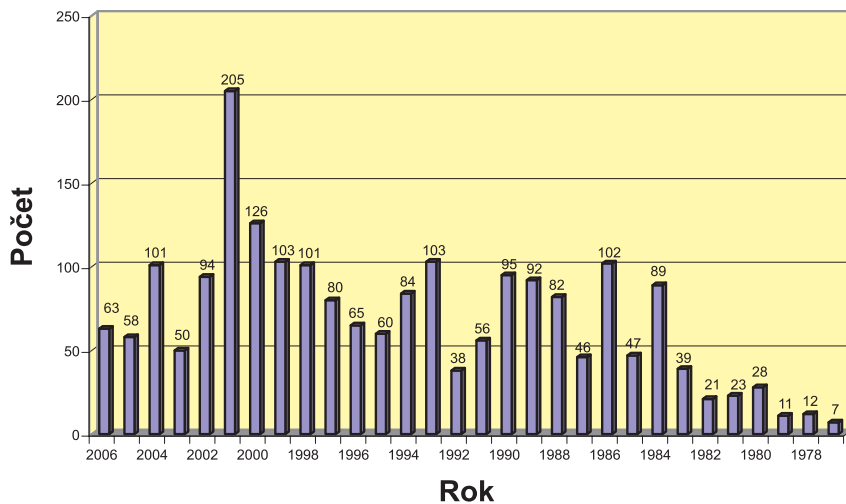

Pěnice pokřovní

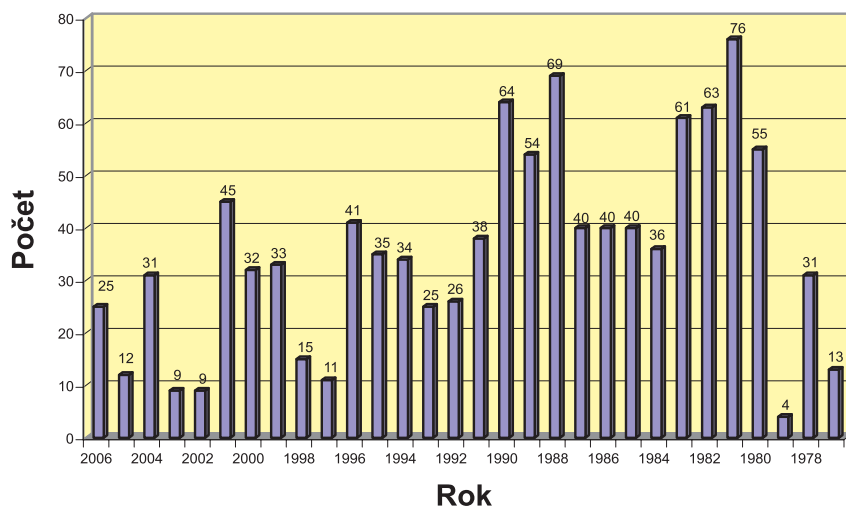

Obr. 6 - Trendy ve změnách počtu dalších ptáků vázaných na křoviny během 30-ti let odchytů na Řežabinci

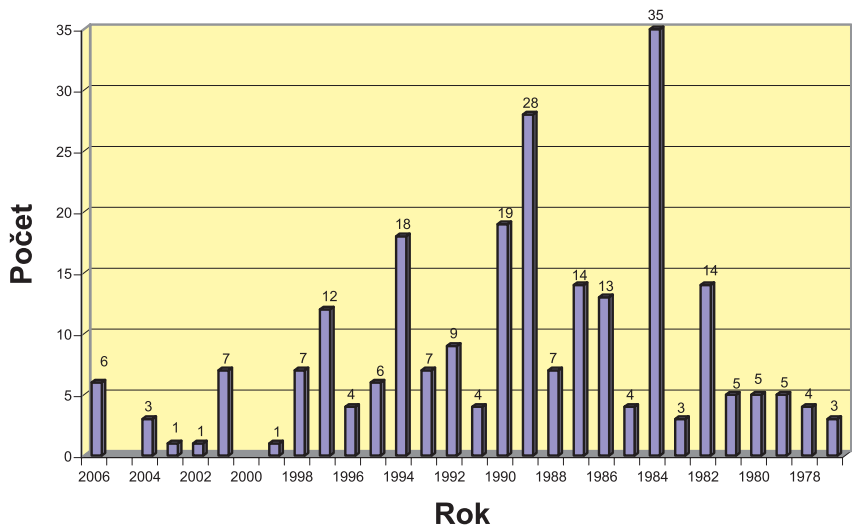
Budníček menší

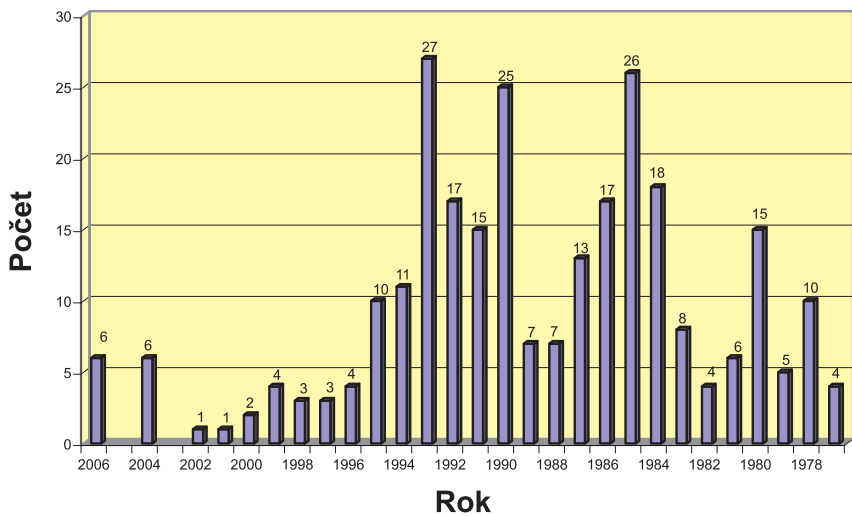
Budníček větší

Pěnkava obecná

Sedmíhlásek hajní

Jiří Fröhlich

MALÉ VÝBĚROVÉ BIOGRAFIE DÁRCŮ ARCHEOLOGICKÉ SBÍRKY PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA

Předložené biografie obsahují stručné základní údaje o neprofesionálních dárcích, kteří spolupracovali či spolupracují s muzeem a do sbírek věnovali archeologické nálezy opakovaně. Bez jejich zájmu by byla řada nálezů nenávratně zničena a archeologická mapa značně ochuzena. V době, kdy jsou v Čechách drancovány archeologické lokality soukromými sběrateli a překupníky, je nutné přístup spolupracovníků muzea ocenit.

Bartoš Václav (nar. 11. 1. 1945 v Písku). V letech 1986–2006 ředitelem Prácheňského muzea. Předal několik archeologických nálezů, které získal při sběru vltavínů

(kamenná industrie, přesleny).

Bouček Vladimír (nar. 7. 4. 1968 v Písku). Sběratel předmětů souvisejících s jihočeským pivovarnictvím. Muzeu předává archeologické nálezy ze severozápadního Písecka, získané převážně při lesních pracích.

Boušek Jaroslav (nar. 20. 3. 1950 v Protivíně). Dlouholetý spolupracovník strakonického muzea a objevitel mnoha pravěkých lokalit na Strakonicku. Sběratel pohlednic Protivína a okolí a autor knihy o protivínských pohlednicích. Pracuje jako dělník ve Strakonici. Do píseckého muzea předal své povrchové sběry z několika pravěkých lokalit u Milenovic a dalších lokalit na Protivínsku.

Jiří Čermák. Foto J. Adámek v r. 2005

Cícha Jaroslav, Ing. (nar. 26. 2. 1965 v Písku). Geolog Prácheňského muzea, autor řady článků o mineralogii, geologii a speleologii jižních Čech. Muzeu předal archeologické nálezy ze zlatodolů v Píseckých horách a dalších míst okresu.

Čermák Jiří (15. 2. 1926 v Čížové - 9. 9. 2006 v Brně). Pracoval jako konstruktér zbraní. Trvalé bydliště měl v Brně, ale část roku trávil v Nové Vsi u Čížové. Jako důchodce se zabýval historií Čížové a okolí a napsal o ní několik článků. Archeologické nálezy z okolí Čížové předával muzeu. Je autorem knihy „Čtyřicet let konstruktérem zbraní 1946-1986“ (Brno 1999). V rukopisu zůstala studie „Stručné dějiny Čížové“, napsaná v r. 2001.

Debnar Alexandr (nar. 16. 4. 1947 v Praze). K zájmu o historii ho přivedl učitel na základní škole Jan Toman. Od roku 1986 pracoval několik let jako archivář v Okresním archivu ve Strakonici. Bydlí v Prachaticích, v regionálním tisku publikuje články z historie Prácheňska. Muzeu předal zlomky středověkých kachlů z Vodňan a své povrchové sběry z mnoha lokalit na Mirovicku a Miroticku.

Dostál Stanislav (nar. 26. 2. 1953 v Českém Krumlově). Zaměstnanec pivovaru Platan v Protivíně, sběratel nerostů. Muzeu předal archeologické nálezy ze zlatodolu Kometa a další nálezy z Protivínska a Vodňanska.

Duda Václav (nar. 7. 9. 1931 ve Zlivicích). Studoval na lesnické škole v Písku a pracoval jako lesník. Muzeu předal laténské nálezy z lesních školek na katastru Nové Vsi u Čížové a upozornil na nálezy v areálu zaniklé středověké vesnice Skryšov. Jako Zpravodaj ochrany přírody spolupracoval s muzeem a Státní ochranou přírody.

Dvořák Luděk (nar. 24. 8. 1967 v Písku). Restaurátor nábytku, v letech 1996-2005 pracoval pro Karla Schwarzenberga na zámku Orlíku. Muzeu předal své povrchové sběry pod hradem Orlíkem, u Mirotic a dalších míst.

Eggerth Emil (1862 v jistěcké papírně u Vráže - 30. 10. 1939 v Praze na Smíchově). Obchodník se železem, železným zbožím a zbraněmi, majitel střelnice na „Vinici“ v Písku a průvodce cizinců po Písku. Vydal a upravil knihu B. Brandejse „Zbraně střelné, lovecké, terčové a obranné“ (Písek 1894). Koncem 19. století do muzea předal bronzovou sekerku z Kestřan a měděný slitek z Malých Nepodřic.

Eigner Jan (nar. 7. 4. 1988 v Žichovicích). Student ze Žichovic. Muzeu předal několik pravěkých nálezů z Písecka a paleolitickou industrii z Dolního Poříčí na Strakonicku.

Handschuh Bohuslav (nar. 19. 4. 1950 v Českých Budějovicích). Pracuje jako strojevedoucí Českých drah. U Skal - Budičovic vybudoval střelnici pro střelbu kuší a lukem. Muzeu předává archeologické nálezy z širšího okolí Skal.

Jech Ota (nar. 26. 8. 1935 v Písku). Absolvent zahradnické a vinařské školy v Mělníku. Pracoval v JZD. Sbírá historické chladné zbraně. U Probulova objevil římské sídliště a muzeu předává nálezy z Probulova a okolí.

Kálal Josef (nar. 1948 v Písku). Sběratel militárií, muzeu předal celou řadu pravěkých předmětů, zejména z okolí Podolí I.

Kolář Ondřej, Mgr. (nar. 2. 2. 1960 v Písku). Historik a numismatik, autor mnoha článků a publikací o regionu. Muzeu předal archeologické nálezy získané během studií povrchovými sběry v okolí Písku.

Kopenec Josef. Revírník v píseckých městských lesích u Ostrovců. Po založení muzea do něj předal unikátní nálezy z laténského knížecího hrobu v Nevězicích a další předměty.

Košta Adolf (březen 1884 v Kestřanech - 23. 8. 1965). Naivní malíř, zemědělec v Zátaví. Muzeu předal knovízské nálezy z katastru Zátaví.

Krhoun František (7. 5. 1882 v Čekanicích u Blatné - 15. 3. 1979). Učitel, ředitel měšťanských škol, spoluzakladatel protivínského muzea, do kterého shromáždil celou řadu archeologických nálezů. Čestný občan města Protivína. Do časopisu Výběr psal články z historie regionu. Důchod trávil v Čížové, odkud do muzea předal středověké nálezy z Čížové, Bošovic a zaniklé vsi Skryšov. Pohřben byl na čížovském hřbitově.

Kučera Josef (31. 7. 1906 - 12. 11. 1978). Učitel, muzeu předal několik archeologických nálezů ze severozápadního Písecka.

Kurz Jindřich (nar. 20. 12. 1947 v Praze). Pracoval v mnoha profesích, od roku 1994 je pracovníkem provozního oddělení Prácheňského muzea a později též kustodem sbírky zbraní. Autor několika článků o historii regionu. Z okolí Písku věnoval celou

řadu archeologických nálezů, které převážně sám objevil.

Matzner Jan (22. 7. 1845 v Písku - 7. 11. 1915 v Písku). Profesor dějepisu a zeměpisu na písecké reálce. Psal články o dějinách města Písku, autor knihy „Královské město Písek. Průvodce městem a okolím“ (Písek 1898). Jednatel nově založeného muzea do kterého předal bronzovou jehlici z lesa Hůrky a bronzový náramek z Nového Dvora.

Michl Jaroslav (10. 8. 1888 v Písku - 27. 4. 1975 v Písku). Učil na Písecku, psal zejména do Píseckých listů a Zlaté stezky. Do muzea předal řadu pravěkých i středověkých nálezů.

Pánovec Josef (24. 12. 1909 v Paměticích - 2. 10. 1999

Profesor Jan Matzner. Foto Knotek Praha. Fotoarchiv Prácheňského muzea

v Drhovli). V rámci svého zaměstnání u Okresní správy silnic pro muzeum zachránil celou řadu významných nálezů: bronzový depot z Kosejřína u Bošovic, halštatskou nádobku z Pamětic a laténskou keramiku z Lučkovic. Upozornil na polohu zaniklé středověké vesnice Bastrčice. Pohřben byl na čížovském hřbitově.

Porod Tomáš. Řídící učitel v Albrechticích nad Vltavou. Koncem 19. století muzeu předal řadu archeologických nálezů z mohyl v okolí Albrechtic.

Pícha Vladislav (nar. 29. 10. 1974 v Písku). Písecký úředník. Muzeu předal řadu archeologických nálezů z Písecka a ze širšího okolí jeho bydliště v Krajníčku.

Sládek Václav (nar. 4. 3. 1969 v Písku). Absolvent střední průmyslové školy dopravní. Zakladatel soukromého muzea v Branicích, iniciátor výzkumu panského sídla na ostrově Ostrovského rybníka. Muzeu předal archeologické nálezy z Ostrovského rybníka a z dalších lokalit na Písecku.

Stýblo Michal (nar. 29. 1. 1953 v Písku). Pracuje jako vedoucí skladu. Muzeu předal bronzový náramek ze Zbonína a středověkou šipku do kuše z Horosedel.

Šafránek Josef (nar. 4. 4. 1954 v Písku). Stavební technik. Muzeu předal středověké keramické zlomky ze stavenišť v Písku a z Dobevi.

Venušovi. Členové rodiny Venušovy, Jaroslava, Hana a František, bydlí v areálu zaniklého hradu Újezdec a již mnoho let předávají do muzea zde nalézané archeologické nálezy.

Vlček Václav (nar. 15. 5. 1936 v Čimelicích). Lesník v.v., znalec a restaurátor památek, vynikající fotograf památek, památkových objektů a přírody z Čimelic. Řadu let pracoval jako konzervátor památkové péče v písecké části okresu. Od padesátých let se intenzivně zabývá historií barokní Hammerovy sochařské hutě v Čimelicích. Autor článků umělecko-historického zaměření. Muzeu předal několik nálezů z Čimelicka.

Weber František Xaver (1828 - 11. 3. 1905 v Písku). Písecký zlatník a klenotník, muzejní kustod a velitel sboru ostrostřelců. V 19. století do muzea předal bronzovou sekerku z Jamného, bronzovou jehlici z Nepodřic a laténské skleněné korále od mlýna v Rojicích u Sedlice.

Jaroslav Michl. Archiv autora

Jiří Fröhlich

ZPRÁVA O STAVEBNÍCH ÚPRAVÁCH A VÝZKUMU V LAPIDÁRIU MUZEA V JIŽNÍM KŘÍDLE PÍSECKÉHO HRADU

V únoru 2006 zahájila stavební firma Kalina úpravy lapidária muzea, které souvisejí s rekonstrukcí sousední sladovny. Celé akci předcházelo náročné vystěhování architektonických článků, mlýnských a stoupových kamenů ze zlatorudných úprav, poškozených polotovarů z jejich výroby, náhrobníků, křížů a mezníků. Součástí prováděných úprav byl archeologický výzkum (dvě sondy), prováděný archeologickým oddělením Prácheňského muzea v Písku¹, protože lapidárium se nachází v západní přízemní místnosti jižního křídla královského hradu.

Jedná se o čtvercovou místnost půdorysu 7,3 x 7,3 m. Její obvodové kamenné zdivo je gotické, z doby stavby hradu. Do místnosti se vstupovalo gotickým portálem z nádvoří. Do nádvoří je též situováno gotické okno. Ostatní dveřní otvory ve zbývajících zdech (některé zazděné cihlami) byly proráženy dodatečně a jsou recentní.

Jižní zeď je obvodovou zdí hradu, která se stavěla první. Jak bylo zjištěno v sondě 2, její základová spára byla v hloubce 227 cm od úrovně nejmladší podlahy. Základová zeď nebyla při stavbě zděna kolmo, mírně se vykláněla vně, a proto byla ve výšce 64 cm rozšířena směrem dovnitř. K ní jsou na spáru přizděny příčky jižního křídla. Obě příčky jsou provázané se severní zdí. Severní a východní zeď mají širší předzákladové zdivo. Do místnosti vystupuje 17 cm a v případě severní zdi dalších 23 cm do nádvoří, jak bylo zjištěno následným výkopem prováděným z důvodu izolace. Severní zeď má základovou spáru v hloubce 220 cm od úrovně nejmladší podlahy.

Ve směru sever - jih je místnost předělena cihlovým pasem, který vytváří dvě arkády sklenuté na středový sloup. Obě tímto vzniklé části jsou sklenuty do půlkruhu valenou cihlovou klenbou, která nahradila původní plochý gotický strop. Mezi cihlovým pasem a gotickými obvodovými zdmi je spára, ve které se místy dochovala původní omítka. Tuto dodatečnou stavební úpravu lze nejspíše spojit s císařským generálem Martinem Huertou, který nechal v r. 1632 přestavět jižní křídlo na pivovar.²

- 1) Fröhlich, Jiří, Zpráva o archeologickém výzkumu v jižním křídle královského hradu v Písku, v lapidáriu muzea. Rkp. uložený v archeologickém oddělení Prácheňského muzea v Písku. Písek 2006.
- 2) Sedláček, August, Dějiny královského krajského města Písku nad Otavou, d. I, Písek 1911, s. 149.

Náročné stěhování architektonických článků. Foto V. Komarová

Při dnešních stavebních úpravách došlo ke snížení podlahy na úroveň patky zmíněného sloupu a v jihovýchodním koutě k odbourání recentní přístavby. Cihlová přístavba půdorysu 3,6 x 2,4 m byla propojena přes jižní a východní gotické zdi prořazenými vchody s místnostmi situovanými v patře budovy. Její betonová podlaha byla ve výši 170 cm od poslední úrovně podlahy. Sokl byl stavěn z kamene a cihel a pod zmíněnou podlahu se zahluboval 70 cm. Výplň tvořily vrstvy hlinitopísčitého materiálu a stavebního rumu s úlomky gotických dlaždic. Přístavba vznikla patrně v 19. století při stavbě sladovny. Ze stavebního rumu pod její podlahou pochází kromě drobného mramorového architektonického článku významný soubor 21 zlomků reliéfně zdobených glazovaných i neglazovaných gotických dlaždic 13 typů³ (96-99, 102-104, 108-110, 112-113 a 115), z nichž některé nebyly dosud na píseckém hradě známe.⁴ Z části mají analogie v kapli sv. Václava na královském hradě Zvíkově a lze

3) Typy dlaždic podle Hejdová, Dagmar - Nechvátal, Bořivoj, Rané středověké dlaždice v Čechách I-II, Památky archeologické 61, s. 100-183, 395-471.

4) Objevené dlaždice se staly podnětem k novému vyhodnocení gotických dlaždic píseckého hradu: Fröhlich, Jiří, Gotické dlaždice z královského hradu v Písku, Archeologie ve středních Čechách 10, 2006, s. 879-901.

proto usuzovat, že některé na píseckém hradu pokrývaly též podlahu hradní kaple, situované v patře jižního křídla a zničené r. 1860.⁵ Zkoumaný prostor byl na počátku 20. století mylně za kapli považován.⁶

Nejmladší úroveň podlahy lapidária tvořily neglazované nezdobené dlaždice z pálené hlíny rozměrů 21 x 21 x 4 cm. V tmavé hlinité vrstvě pod touto dlažbou byl nalezen zlomek gotické glazované dlaždice se čtvrtrozetou, zlomek středověkého kachle pravděpodobně s nohama koně, 2 časně novověké zlomky nádob, fragment novověkého tabulového skla, zvířecí kost a zlomky kachlů z druhé poloviny 19. století. Dlažba patrně vznikla ve druhé polovině 19. století z důvodu zvýšení předchozí podlahy, aby se na 12 cm přiblížila úrovni hradního nádvoří.

V hloubce 36 cm pod výše uvedenou podlahou byla další dlažba z neglazovaných nezdobených dlaždic rozměrů 19 x 19 x 4 cm. Hlinitá výplň pod ní byla obdobná. Z ní bylo vyzvednuto 23 zlomků nádob ze 13. až 18. století (nálezy z 15. století byly na dně vrstvy na rozhraní s vrstvou následující), 2 zlomky středověkých kachlů s pravoúhlým ústím, 1 celá a zlomek gotické dlaždice typu 109 s orlicí, úlomek prejzu, snad barokní keramický omítnutý architektonický prvek sloužící k umístění vrcholové ozdoby, zvířecí kosti, kachle z kamen z 19. století, zlomek talíře a části misek z kameniny, rovněž z 19. století. Vybudování této dlažby lze s největší pravděpodobností spojit se stavbou sousední sladovny v šedesátých letech 19. století.

Třetí úroveň podlahy, která se nedochovala, byla středověká podlaha, která musela být nad úrovní předzákladu, který začínal 62 cm od nejmladší podlahy. Středověká dlažba byla patrně odstraněna při přestavbě v r. 1632, kdy patka středového pilíře byla umístěna níže v hloubce 76 cm od nejmladší dlažby. Pozdějšími předlažbami byl tento pilíř částečně zakryt. V roce 1906 byl plně odkryt a zpřístupněn v omítnuté šachtě půdorysu 205 x 208 cm, hloubky 76 cm a zabezpečené kovovým zábradlím. Mylně byl považován za románský.⁷ V úrovni spodní části patky můžeme předpokládat čtvrtou úroveň dlažby, která se opět nedochovala.

Na ploše s odstraněnými recentními podlahami v úrovni patky sloupku byly položeny dvě sondy. Sonda 1 při severní stěně pod oknem a sonda 2 přibližně uprostřed protilehlé obvodové zdi hradu. Obě základové zdi byly založeny velice mělko do zvětralého eluvia a vykopaný materiál byl přihrnut k postavené zdi. Z důvodu vyrovnaní terénu byly uvnitř místnosti navrženy tři vrstvy materiálu. V nich nalezené keramické zlomky ze 13. století tedy můžeme s velkou pravděpodobností považovat za pozůstatky po stavitelích hradu a kosti za odpad z jejich kuchyně. Nálezy z výzkumu výše uvedené místnosti jsou zapsány do archeologické sbírky pod přír. č. 28/06.

5) Durdík, Tomáš, Královský hrad v Písku. Písek 1993, s. 22-23.

6) Soukup, Josef, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese píseckém. Praha 1910, obr. 202.

7) Zajímavý archeologický objev, Otavan XXVIII, č. 27, 7. 7. 1906.

Zkoumaná místnost v jižním křídle hradu. Stav před přestavbou. Současný stav lapidária na zadní straně obálky. Foto V. Komarová

Další nálezy byly učiněny nad cihlovou klenbou sousední západní suterénní místnosti ve vrstvě těsně pod podlahou severovýchodního koutu. Místnosti jsou navzájem propojené druhotně proraženým vchodem. Jedná se o žebro z durbachitu typu Čertova břemene a zlomek kružby neznámého umístění z šedého albititu.⁸ Oba gotické architektonické články mají na sobě malé zbytky omítky. Zapsány jsou pod přír. č. 29/06.

Třetí architektonický článek byl vykopán v červnu 2006 na nádvoří před lapidáriem. Jedná se o klenební žebro z albititu ze druhé poloviny 13. století, které má analogii v druhotně zazděném žebří v zadním traktu domu čp. 150 na Drlíčově.⁹ Ve sbírce je zapsáno pod inv. č. A 18311.

Výsledky výzkumu byly na místě konzultovány dne 15. 3. 2006 s doc. PhDr. Tomášem Durdíkem, DrSc., z Archeologického ústavu v Praze.

Lapidárium bude zpřístupněno v rámci objektu sladovny jako depozitář. Jeho kamenné stěny zbavené staré omítky byly nově omítnuty a vyběleny. Snížená podlaha byla opatřena kamennou dlažbou. Schodiště z nádvoří bylo vyměněno a nově osazeno široké schodiště ze sladovny. Nainstalováno bylo nové osvětlení, bezpečnostní zařízení a tepelné radiátory. Došlo také ke zmenšení výklenku v jižní stěně.

8) Určení hornin provedl geolog muzea ing. Jaroslav Cícha.

9) Adámek, Jan - Fröhlich, Jiří - Sommer, Jan, *Disiecta membra ke stavbám gotického Písku*, Prácheňské muzeum v Písku. Zpráva o činnosti za rok 1998. Písek 1999, s. 38, obr. VIII.

Na 220 rozměrných kamenných artefaktů bylo nutné natěsnat do poměrně malého prostoru. Podle návrhu Jiřího Fröhliche byly proto pro ně stupňovitě podél stěn rozmístěny kovové rámy, na které byly uchyceny trámky. Technickou dokumentaci zpracoval ing. Jaromír Havlíček a montáž provedl pracovník muzea Jan Vondrášek. Použitý materiál uhradil vlastník objektu Městský úřad v Písku.

Roman Kubička

FRANTIŠEK ROMAN DRAGOUN

Přehlídka celoživotního díla malíře se konala u příležitosti jeho nedožitých devadesátin.¹

František Roman Dragoun se narodil 21. října 1916 jako druhorozený syn v písecké středostavovské rodině Josefa Dragouna (1870-1947) a Anny Dragounové rozené Gregorové (1881-1936). V rodině středoškolského profesora písecké rolnické školy byla budoucnost umělce velmi příznivá. Malý Dragoun měl sám muzikální sklony a ještě po létech vzpomínal, že dráha výtvarného umělce u něho mohla být snadno zaměněna za hudební kariéru.

Kreslil a maloval od dětství. Rodina tehdy bydlela ve školní budově. Součástí areálu byla velká zahrada s ovocnými stromy a květinovými záhony. Život v tomto prostředí byl pro senzitivního chlapce čarovným královstvím.

Rozhodně šťastné bylo jeho setkání s profesorem J. Velenovským na píseckém gymnáziu. Od něho si přinesl zkušenost s francouzskou malbou a přetavil jí do osobitého stylu, kterým byly jeho obrazy charakteristické.

Na Akademii výtvarných umění v Praze nastoupil v roce 1937 nejprve do kreslířské přípravky prof. J. Loukoty. Posléze pokračoval ve speciální malířské škole prof. M. Švabinského. Po odchodu Švabinského ze školy převzal osiřelé žáky do svého ateliéru prof. Vratislav Nechleba, bravurní portrétista se znalostí zákonů staromistrovské malby.

V listopadu roku 1939 došlo po známých tragických událostech k uzavření českých vysokých škol. Nastala nucená pauza. Dragoun střídavě pobýval v Písku a v Praze. Akademii výtvarných umění v Praze absolvoval jako třicátník v roce 1946 v malířské škole prof. V. Nechleby.

Po odchodu ze školy se mladému malíři otevřel svět. Byla to nejprve Vídeň. Než spadla železná opona dostal se do Itálie a Jugoslávie.

Ve svých Kristových letech se v roce 1949 oženil s Miladou Strakerlovou, která pocházela z Brna. I ona byla z hudebně založené rodiny. V moravské metropoli

1) Poděkování za spolupráci při přípravě výstavy patří Romanovi a Jiřímu Dragounovým, Romanovi zvláště za jeho vystoupení se zhudebněnými texty otce Fr. R. Dragouna.

Vernisáž výstavy F. R. Dragouna. Foto V. Komasová

získal Dragoun celou řadu nových kontaktů, které se pro něho staly v další době pracovně i osobně skutečně významné.

Dragoun byl i hluboce věřícím člověkem. Od padesátých let také hodně cestoval s malířským stojanem, prakticky po celém tehdejším území Čech a Moravy. Pochoptitelně nechybělo ani Slovensko.

Ve Věčném městě se věnoval především vatikánským muzeím. V Neapoli konečně uviděl moře. V Rakousku ve Vídni navázal kontakty s tamní aristokracií.

Během následujících let navštívil Belgii, Francii, Anglii. Osobní důležitost měla pro něho cesta do Amsterdamu na podzim roku 1974. Ještě ve svých jednácti letech podnikl (v roce 1987) cestu do Kanady a do USA na příbuzenské pozvání.

Vztahy k brněnskému prostředí vyvrcholily v roce 1980 zadáním monumentálního figurálního obrazu „Operace koně“. Pro tehdejší Vysokou školu veterinární vyhotovil galerii portrétů dvaceti sedmi bývalých rektorů ústavu. Podobnou realizací pro ústav byla i malířská figurální alegorie s představiteli významných světových vynálezců (Mendělejev, Pasteur, Koch). Obecně byl Dragoun považován za portrétistu. Dá se říci, že byl téměř specialistou na dětský portrét a dětskost. Dával přednost technice pastelu pro její malebnost. Vytvořil portréty O. Ševčíka, regenschoriho J. F. Hrušky, J. Buchteleho a píseckého rodáka O. Jeremiáše. V Praze zhotovil portréty K. Kalaše, E. Hakena, E. Kohouta nebo portrét režimem pronásledované J. Štěpničkové, dále portrétoval plejádu muzikantů: S. Richtera, houslistu V. Hudečka, V. Svěceného či Š. Pichlíka. Vytvořil i portrét etnografa J. Jindřicha a píseckého občana J. Friedla, kapitána RAF. Zabýval se i portrétními malbami církevních prelátů.

Již v roce 1949 portrétoval arcibiskupa J. Berana a v roce 1994 kardinála M. Vlka. Známá je i tvorba mnoha autoportrétů.

Záliba v historii byla u Dragouna téměř alšovsky pověstná od jeho mládí. Rád zpracovával historické epizody a historické postavy.

V tvorbě malíře Dragouna samostatnou kapitolu tvoří i malování zvířat. Jeho životním a mentálním druhem byl legendární zoolog J. Wágner. Především byl však vášnivým malířem koní. Velmi významným projektem v roce 1953 byla nástropní fresková výmalba domu na Petrově v Brně. Realizaci zhatila finanční reforma.

Mimofádný vztah měl Fr. R. Dragoun k poezii a vedle malování se jí celoživotně věnoval již od vstupu na akademii.

Věcí, kterou rozhodně nelze opomenout byla i Dragounova privátní pedagogická činnost. Kdo navštívil v dřívějších dobách malířův písecký atelier, našel ho plný žáků. Snad je možné z těch starších připomenout Bártu, Řihánka, Kubičku, Řeřichu, Vondru, Pleskota, Mašíkovou-Konštantovou, Uhrovou, videoartistu P. Skalu, restaurátora M. Blahouta či básníka R. Uhra a arch. Vl. Boučka.

Cesta člověka však není nekonečná. A tak po dlouhé nemoci, která neposkytla naději na návrat, František Roman Dragoun zemřel dne 2. července roku 2005. Pouhý měsíc po odchodu své ženy Milady. Život a dílo Františka Romana Dragouna tvoří jeden velký příběh o mnoha fasetách. Dalo by se říci, že každý jím vytvořený obraz má v sobě zároveň jeho část a jeho prostřednictvím může být příběh kdykoliv otevřen a znovu čten.

Jan Kotálík

CRAIG J. BARBER - „GHOSTS IN THE LANDSCAPE: VIET NAM REVISITED“ („PŘÍZRAKY V KRAJINĚ: ZNOVU VE VIETNAMU“) CHODBA KNIHOVNY PM, 4. - 31. 5. 2006

Výstavy snímků z exotických krajin nejsou a nebyly nikdy žádnou zvláštní vzácností. Nepříliš častým jevem k vidění jsou však například soubory subjektivních dokumentů z míst, kde autor před mnoha lety působil v nezáviděníhodné roli amerického vojáka - účastníka války ve Vietnamu - a kam se po dlouhém čase vrací. Jsou-li navíc tyto fotografické dokumenty provedeny nezvyklou technikou ušlechtilého tisku, jde o záležitost zcela určitě hodnou širší pozornosti.

Craig J. Barber, jak již bylo napovězeno, bojoval ve Vietnamu jako americký voják v r. 1967 - tedy v době, kdy mu bylo 18 let. Každý, kdo touto válkou prošel živý, si sebou přinesl v duši něco, co jiní - nezúčastnění - nikdy úplně nepochopí a nepoznají: vnitřní vyhořelost, otazníky, strach střídající vztek, vědomí krutosti, děsu, zla. Přízraky vietnamské krajiny.

Do míst svého vojenského působení se vrátil jako turista po 28 letech. Chodil po známých místech, vzpomínal, srovnával, mluvil s lidmi. Při rozhovoru se

středoškolskými studenty zjistil již znatelný generační posun: jejich zájmy jsou hudba a počítače, válka je jen součástí dějepisu. Sám o své návštěvě Vietnamu v r. 1995 v průvodním textu „Cesty“ k výstavě sděluje: *„Laskavost a přátelství, kterého se mi dostalo, jsou mi útěchou. Mé srdce se léčí a já jsem vyrovnanější než kdykoli dříve, možná jako nikdy. Nastal čas, abychom vše překonali, nejen my, váleční veteráni, ale my všichni. Nastala doba, ve které budeme poznávat tuto kulturu, tuto zemi, její lidi. Příznaky vietnamské krajiny pronásledují Ameriku dodnes. Je čas, abychom poslali naše příznaky na odpočinek.“*

„Vietnam na mne hluboce působí. Vietnam mne uchvacuje. Pronásledují mne mrtví, pláči nad těmi, které jsem viděl, když umírali, pláči nad těmi, jejichž ztrátu života jsem způsobil já. Existovala krutost, zlo a děs. Bolest zůstane navždy. Někdy mám strach. Někdy mám vztek. Někdy jen prostě sedím a tečou mi slzy. To, že jsem do této země přijel, nebyla jen správná věc, byla to jedna z nejprozíravějších věcí, kterou jsem kdy udělal. Předtím to bylo o smrti a umírání, zabít nebo být zabit. Bylo to naprosté šílenství. Ted' je čas na učení se, pečování a odpouštění. Nyní je to ovnímání.“

Díky spolupráci s Náprstkovým muzeem v Praze a přímou domluvou jak poštou elektronickou, tak i normálně s autorem, bylo možné v Prácheňském muzeu v Písku představit jeho působivou kolekci třiceti snímků - platinotisků z let 1995 - 1998 bez větších problémů. Návštěvníci muzea tak mohli například obdivovat neopakovanou osobitou sjednocenou kombinaci snímků zachycujících jeden objekt z různých pohledů. Tyto celky jako kdyby posouvaly svůj obsah do neurčitého času. Tento obsah však v citlivém návštěvníkovi vyvolává trochu znepokojivý pocit „dejà vu“. Neří to již o exotické zemi v Asii, ale o vlastní niternosti.

Autor Craig J. Barber žije v Hudson Valley ve státě New York. Prostřednictvím workshopů předává své zkušenosti a poznatky v USA i Evropě (v ČR např. v r. 1998 na Univerzitě Karlově v Praze).

Irena Mašíková

VÝBĚR Z VÝSTAV PRÁCHEŇSKÉHO MUZEA

Letošní výstavní program Galerie Prácheňského muzea v Písku se nesl ve znamení významných životních výročí píseckých umělců. V březnu zahajovala galerie svoji novou sezonu soubornou výstavou píseckého rodáka Václava Daneše.

Václav Daneš

Narodil se v Písku 21. května v rodině, ze které vzešla řada významných osobností píseckého společenského a kulturního života. Otec, středoškolský profesor

Zahájení výstavy Václava Daneše. Na snímku dcera autora Ivana Hofmannová. Foto V. Komarová

matematiky, působil jako ochotnický herec a režisér v píseckém divadelním spolku. Matka, značně pěvecky nadaná a hudebně vzdělaná žena, otevřela svým dětem cestu hudebního poznání. Nemůžeme nezpomenout ještě jednu důležitou oblast a to literaturu a jazyk v souvislosti s bratrancem V. Daneše, předním českým lingvistou, univerzitním profesorem Františkem Danešem. Starší bratr Ladislav, herec, divadelní dramaturg, reportér, filmový a televizní publicista, svou profesí neopustil rodinnou tradici a zrovna tak i jejich sestra Radka Danešová, významná osobnost píseckého pěveckého světa.

Václav Daneš studoval filmovou režii na Filmové fakultě múzických umění v Praze (1954-1956), v letech 1957-1961 absolvoval studium na katedře výtvarné výchovy Vysoké školy pedagogické v Praze u prof. M. Salcmána, C. Boudy a K. Lidického. Po absolutoriu působil rok (1963) na Střední průmyslové škole filmové v Čimelicích. V letech 1964-1969 vedl propagační oddělení Domu kultury pracujících v Ústí nad Labem. V letech 1969-1971 pracoval jako výtvarný a technický redaktor a člen ediční a výtvarné rady v nakladatelství a vydavatelství Dialog v Mostě, po zrušení nakladatelství působil v letech 1971-1990 v Severočeském nakladatelství v Ústí nad Labem jako výtvarný a technický redaktor a jako člen výtvarné a ediční rady. Zde redigoval více než 250 knižních titulů. Byl členem severočeské výtvarné

skupiny Objekt a Svazu československých výtvarných umělců v letech 1966-1971, od roku 1990 byl členem Unie výtvarných umělců ústecké oblasti až do zániku tohoto sdružení. Na katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem vyučoval v letech 1968-1970 externě malbu. V době normalizace mu byla zakázána jakákoliv pedagogická činnost. K té se vrátil až v roce 1990, kdy až do roku 2002 působil na katedře výtvarné výchovy Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (zprvu jako odborný asistent pro výuku kresby, malby a užitě grafiky). V roce 1992 byl přijat za člena INSEA (mezinárodní organizace pedagogů při UNESCO). V roce 2002 je mu znemožněno pokračovat v pedagogické činnosti a krátce na to umírá.

Dlouholetý přítel Václava Daneše, historik umění Mgr. Jan Škvára z Ústí nad Labem, autor textu drobného katalogu (který byl k výstavě sponzorsky vydán píseckým vydavatelstvím Praam - kterému patří velké poděkování), uvedl v závěru:

„Svůj svět malířské představy vystavěl Václav Daneš rázem. Krajiny, které se objevily na autorově první výstavě v roce 1967, nebyly už transkripce viděné okolní přírody, ale byly to ikony vnitřních světů, které si autor utvářel jako své spolehlivé útočiště.

Václav Daneš hned od začátku vkládal do své malby cosi smrtelně vážného. Něco, co je jistě dáno autorovým bytostným vztahem ke křesťanským mystériím (Václav Daneš byl člověkem hluboce věřícím a dlouhodobá nutnost skrývání víry byla asi také jedním ze zdrojů malířovy psychické tenze).

Je tu ale ještě něco nad tím. Především se malíři náhle zjevila možnost vyprávět ve své malbě velké příběhy, možnost být v obrazech sám sobě dramatikem, režisérem i scénografem příběhů, které v sobě nesly biblická poselství i ohlasy staré evropské mytologie, antického dramatu. Ale největší váhu má to, že se malířská tvorba stala pro autora rozhodujícím polem řešení nelehkých osobních situací. To byl rozhodující motiv, který vedl Danešovu tvorbu až do jejího závěru a proto je Danešovo dílo tak důvěryhodné.“¹

Josef Krejsa

V letních měsících červnu a červenci hostila Galerie Prácheňského muzea ve svých prostorách výstavu ku 110. výročí narození malíře Josefa Krejsy s často užívaným přívlastkem Malíř Šumavy.

Malíř a grafik Josef Krejsa se narodil 14. března 1896 v Husinci, malebném šumavském městečku, v chudé rodině příležitostného dělníka Ignáce Krejsy. V rodném Husinci vychodil obecnou školu a poté navštěvoval měšťanku v blízkém Vlachově Březí. Po svém vyučení malířem dekorací byl odveden do vojenské služby, narukoval do Českých Budějovic a nakonec se dostal až do Vídně, kde téměř půl roku maloval pod vedením slavného rakouského malíře Franze Alta.

1) Mgr. Janu Škvárovi patří výrazné poděkování za kurátorskou přípravu výstavy a katalogu.

Starosta Husince Ludvík Friedberger zahajuje výstavu z díla Josefa Krejsy. Foto V. Komasová

Po vypuknutí první světové války se ocitnul na ruské frontě, kde byl zraněn úlomkem šrapnelu. Po svém vyléčení a krátkém pobytu v Budapešti musel odjet na italskou frontu, ze které již v roce 1916 zběhl a dostal se do italského zajetí. Tehdy se seznámil s malířem Francescem Paolem Micettim, který jej přijal do své malířské školy v Neapoli. V Itálii se Krejsa rovněž podílel na přípravách a vzniku Československého dobrovolnického sboru - Československých legií.

Do Husince se vrátil až o Vánocích roku 1918. Od roku 1919 studoval na pražské Akademii výtvarných umění ve speciálce prof. Maxmiliána Pirnera. V Praze se v roce 1925 oženil s Karlou Paulíkovou, se kterou se později vrátil zpět do Husince, kde se usadil již natrvalo. V roce 1935 se stal členem Sdružení jihočeských výtvarníků v Českých Budějovicích. Své obrazy, převážně oleje a kvaše, maloval nejen ve svém rodném Prácheňském kraji - na své milované Šumavě, Pošumaví a českém jihu, ale i na Slánsku, Kladensku a v okolí Prahy, v Krkonoších, Tatrách i na Jadranu. Od začátku třicátých let rovněž vytvářel své první černobílé i barevné, často velmi rozměrné dřevoryty, převážně se šumavskými a pošumavskými motivy.

Zemřel v Husinci 21. dubna 1941 na tuberkulózu. K věčnému odpočinku byl uložen na místním hřbitově.

Závěr proslovu na rozloučenou lazištského faráře s mistrem J. Krejsou:

„A nám vzácný Mistře, zbývá pro Vás bolest tichá, tvrdá, horácká.

Loučíme se s Vámi po našem, my drobní lidé kraje Vašeho.

Ten den, co ste umřel, přehlíd sem místečka a kraje námah a prací Vašich a vyřizuju Vám vzkázání jejich.

Na rozloučenou dnes naposled pozdravujou Vás šechny ty traviny, skaliny, voblaka, potoky, hory a hvozdy naše, pozdravujou Vás na stokrát a zkazujou Vám „Zaplať Pán Bůh“ za šechnu Vaší lásku, co ste k nim měl, za to, že ste krásu jejich, krásu Božího stvoření, ukazoval, že ste je rád měl a je maloval - „Zaplať Pán Bůh“ tisíckrát za šechny Vaše kroky, ze šechno požehnání, co ste po nich rozsíval i z nich sbíral ...

A zkazujou Vám šechny ta kamejčky země naší, šechny ty hroudy domova, jak se na Vás těší, až Vás do hrobu přijmou, aby Vás pěkně chovaly, hejčkaly, Vás objaly, Vám tiše špítaly a Vám se tak odměnily za šecku lásku Vaši k nim - abyste sladce dřítal v náručí jejich ...

My lidé Vaši připojujem se k nim s díkem svým malým. Ponesem dál lásku Vaši k rodné hroudě, jak budem umět, budem o Vás mladým rozmlouvat, aby nezapomněli na lásku a práci Vaši.

A Vy šlechetný Mistře, vyproste nám u Pána Boha požehnání - nám i zemi milované, milované Vámi i námi. “

Výstava malíře a grafika Josefa Krejsy byla uspořádána ze sbírek Prácheňského muzea (a to zejména ze sbírky dřevorytů) a zápůjček z mnoha muzeí a institucí a rovněž tak mnoha soukromých sběratelů. Jmenujme například: Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Muzeum Šumavy - Kašperské hory, Prachatické muzeum, Muzeum a galerie ve Vodňanech, Obecní úřad v Husinci, Česká spořitelna v Písku a pobočka v Prachaticích, Václav Vlček.²

Výstava Josefa Krejsy se setkala se značným zájmem uměnilovné veřejnosti, sběratelů a muzejních kolegů.

Jiří Prachař - Vyznání v kameni

Letní srpnový termín patřil v Galerii Prácheňského muzea představení sochařského díla Jiřího Prachaře u příležitosti jeho sedmdesátin.

2) Poděkování za spolupráci přísluší Mgr. Václavu Kunešovi, restaurátorce Ivaně Petrové, fotografe muzea Václavě Komarové a dalším. Zvláštní poděkování patří panu Pavlu Kolářovi z Třeboně, který svými osobními vzpomínkami na malíře Krejsu výstavu zahájil.

Rovněž tak je vyjádřen dík vydavatelství Praam, které k výstavě vydalo publikaci s názvem „Madonka v lese - zpráva o životě a díle Josefa Krejsy malíře a grafika Šumavy“. Nakladatelství vydalo i velký kalendář na rok 2007 s Krejsovými dřevoryty se šumavskou tematikou.

Jaromír Procházka při zahájení výstavy Jiřího Prachaře. Foto V. Komarová

I když se Jiří Prachař v Písku nenarodil, jeho dosavadní sochařské dílo v Písku vznikalo a město si tuto uměleckou osobnost již dávno vzalo za svou. Jiří Prachař se narodil 22. dubna 1936 v Roudnici nad Labem v rodině kameníka. Všechny základní reprodukční kamenosochařské techniky si osvojil v době dvouletého studia na Základní škole kamenosochařské v Žulové u Jeseníku a v nedaleké Černé Vodě, v kraji mnoha kamenolomů. Seznámil se důvěrně s materiálem, který se stal určujícím pro jeho další celoživotní uměleckou tvorbu. Materiálem, který v sobě nese veškerou historii minulosti a který se Jiří Prachař naučil bez zbytku respektovat a přistupovat k němu s pokorou a citlivým vnímáním výzvy, jenž tento živý materiál poskytuje. V roce 1952-1956 studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti a v letech 1960-1965 pokračoval v atelieru prof. Karla Hladíka na Akademii výtvarných umění v Praze. Záhy po skončení studií se usadil v Písku.

V katalogu výstavy PhDr. Jaromír Procházka uvedl:

„Ohlédneme-li se za dosavadní tvorbou, máme před sebou ucelenou kolekci soptur s nejcharakterističtějšími znaky autorovy sochařské poetiky, formované od počátku 50. let. Myšlení sochaře bezesporu formulovala uvolněná atmosféra 60. let. Již v této době Prachařova sochařská poetika byla založena na důrazně tektonickém zřeteli s bezpečným smyslem pro úhrnnost formy. Od 60. let po současnost se sochař pravidelně vrací ke svým oblíbeným tématům: žena, příroda, osudovost. Zdá se, že čím více se plastika vyčerpává popisným realismem či destrukcí formy, tím více zůstává Jiří Prachař věrný základním kánonům svého umění - celkové přísnosti a autonomii své tvorby. Nejčastějšími zpracovávanými materiály se staly mramor a žula.

Od počátků nového tisíciletí vznikaly ryze nefigurativní bloky, které jsou čistým znakem, jakýmisy totemickými emblémy, hledajícími počátek života ve spojení protikladů - mužského a ženského principu.

Prachař minimalizuje anatomické fragmenty mužského a ženského těla a silně stylizovaný výraz nás opět zavádí do předurčeného světa mystéria zrození.

V období posledního desetiletí se prohlubuje také druhá stránka umělcovy tvorby. Myšlenka se v ní stává iniciátorem vzniku plastiky. Myšlenka dává soše formu.

Ve více jak padesátileté tvorbě, ke které neodmyslitelně patří i monumentální realizace v architektuře, je autor věrný tradičním nástrojům a technikám. Je to především úcta k hmotě a přímá práce v materiálu, která ho vede k hledání forem. Nelze jednoduše rozdělovat jeho dílo na určitá období, protože se v intervalech vrací ke koncepcím vyjádřených v minulosti. Jeho tvorba je kontinuální. Plastiky Jiřího Prachaře jsou svědectvím hlubokého zaujetí a vitality autora. Navazují na principy a tradici klasického sochařství v díle plném vnitřní přesvědčivosti, umělecké poctivosti a řemeslné důkladnosti.“³

Dalibor Říháněk

V samém závěru roku představila Galerie Prácheňského muzea v Písku soubornou výstavu malíře Dalibora Říhánka k jeho 60. výročí narození.

I v případě D. Říhánka nemůžeme hovořit o píseckém rodákovi (narodil se v Plzni), ale od dětských let trávil všechny prázdniny u svého strýce Vojtěcha (amatérského malíře v domě u Svatého Václava v Písku - tedy v místě, kde nyní pracuje).

Dalibor Říháněk se narodil 8. března roku 1946, vystudoval Střední keramickou školu v Bechyni a v roce 1965 se stal posluchačem přípravky na Akademii

3) Poděkování patří městu Písek za jeho finanční pomoc na pořízení katalogu výstavy.

Dalibor Říhánek při zahájení své výstavy. Foto V. Komarová

výtvarných umění v Praze a potom přešel do atelieru prof. Františka Jiroudka na figurální a krajinářskou malbu.

Po skončení studií se věnuje své autorské tvorbě v mnoha výtvarných oborech, ať už jmenujeme malbu, kresbu, grafiku, tkaný textil, keramiku nebo realizace v architektuře.

Do všech těchto výtvarných oblastí vnáší Dalibor Říhánek svůj osobitý rukopis a obdivuhodně se vypořádává se zvládnutím rozličných řemeslných technik.

V jeho obrazech, kresbách i grafikách nemůžeme nepostřehnout ovlivnění mnoha nejruznějšími autory. Zároveň však nelze konstatovat, že by to bylo ke škodě tvůrčí cesty malíře.

Dalibor Říhánek je umělec bytostně nadšený a inspirovaný barvou, zrovna tak pohybem a příběhem, který je vnitřním sdělením malířova díla. Expresivní barevnost a pevnou kresebnou linku střídá lyrické ladění tlumenějšími odstíny, akčnost a dynamiku střídá ztišení výtvarného výrazu. A právě tento neustálý pohyb vypovídá o Říhánkově usilovném hledání své osobní výtvarné výpovědi, která vychází z jeho uměleckého a lidského přesvědčení.

Akademický malíř Dalibor Říhánek působí již řadu let jako středoškolský učitel atelieru malby Soukromé výtvarné střední školy v Písku.

Helena Schmaus-Shoonerová - malby a keramické obrazy - a práce členů výtvarného studia Ústavu sociální péče Duha v Písku a členů arteterapeutického ateliéru Dětské psychiatrické léčebny v Opařanech

Zcela zaplněné nádvoří Prácheňského muzea v Písku uvítalo zahájení výstavy výše jmenovaných autorů.⁴ Příjemnou atmosféru krásného zářijového dne umocnilo i vystoupení pěveckého souboru Bambini di Praga se svou kolekcí písní z nejrůznějších koutů světa.

Výtvarnice Helena Schmaus-Shoonerová pořádá pravidelně svoje výstavy vždy společně s výtvarnými pracemi klientů sociálních ústavů. Tentokrát to byly výtvarné práce na papíru a ptáčky z keramiky z dílny Ústavu sociální péče Duha v Písku a nejrůznější práce z keramiky, arteterapeutického ateliéru klientů Dětské psychiatrické léčebny v Opařanech.

Výstava měla i benefiční akcent. Keramičtí ptáčky se prodávali návštěvníkům výstavy, celá kolekce obrazů píseckých i mimopíseckých výtvarníků byla slavnostně předána ředitelce Opařanské léčebny na nádvoří muzea a dalším příspěvkem byly sponzorské finanční příspěvky Kanadského velvyslanectví (které celou výstavu podpořilo) a Jaderné elektrárny Temelín, generálního sponzora výstavy.

Helena Schmaus-Shoonerová, narozená v roce 1938 v Praze, patří k těm českým výtvarným umělcům, kteří se velmi úspěšně prosadili v zahraničí. Od roku 1970 žila v kanadském Montrealu. Její tvorba však nikdy nezapřela české kořeny.

Vystudovala Střední keramickou školu v Bechyni a v Karlových Varech (1957), studovala na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1957-1963) u prof. Nušla a Eckerta. První ocenění získala na mezinárodní výstavě bižuterie v Jablonci nad Nisou (1965, 1968). Jejím zahraničním úspěchem byla účast na světové výstavě EXPO '67 v Montrealu, pro kterou vytvořila šperky a umělecky zpracované závěsy ze skla. Spolupracovala také s ČST (1967 a 1969). V letech 1967-68 obdržela stipendium pro studijní pobyt v Paříži. Její kolekci šperků si tehdy vybral módní dům DIOR. Její úspěchy pokračovaly výstavou v Římě (1970): šperky byly tehdy inspirovány artefakty gotického stylu z doby Karla IV.

Významným předělem v životě Heleny Schmausové byl její odchod do kanadského Montrealu v roce 1970. Tehdy se provdala za montrealského univerzitního profesora H. Shoonera, vědce v oboru medievalistiky. Stojí za zmínku, že je pravnučkou českého vynálezce Františka Křižíka.

4) Poděkování patří všem, kteří se zasloužili o uskutečnění této výstavy. V první řadě jsou to: Kanadské velvyslanectví v ČR, Ministerstvo zahraničních věcí v Praze, OKKV, Jaderná elektrárna Temelín - generální sponzor, Společnost přátel Kanady a RCI v Telči, Jihočeský kraj, Credit Praha, firma Laufen, Chesterton v Telči, Portland Trust, Český porcelán Dubí, Dvůr Horákov, Střední průmyslová škola Bechyně, Jiráskovy mlýny Louny, Cukrářská výroba Gaigher Písek, Květinářství u Jarmilky v Písku, Platan pivo Protivín.

Tematickým obsahem její figurativní malby a kresby jsou dekorativně komponované pohádkové motivy z evropských mytologií. Koncem 70. let vytváří také řadu miniatur a žánrových plastik zvířat. V 80. letech se v její tvorbě objevují série dekorativních talířů s kreslenými motivy lidské tváře, symbolu slunce, spojenými s motivy přírodními a zvířecími. V 80. letech od ní přebírá známá keramická dílna v Tupesách u Velehradu návrhy pro malosériovou výrobu užitkové keramiky. Od roku 1993 Helena Schmaus-Shoonerová radikálně mění svůj dosavadní tvůrčí postup. Opouští klasickou fajáns, při níž byla poněkud omezena v barevnosti svých plastik. Už nemaluje do glazury, ale po vypálení plastiku šepsuje podkladovým nátěrem a pak na ní maluje. Tento nový tvůrčí postup odpovídá také novým tématům, která zobrazuje. Za svého života v Kanadě poznává starou historii a mytologii původních obyvatel Severní Ameriky, příběhy a mýty Indiánů a Eskymáků, které reflektují jejich vztah k přírodě, ke zvířatům, k morálním zákonům dobra a zla, k životu a smrti a k víře v nadpřirozený svět a vyšší síly. Motivy z indiánských legend se stávají tématy jejích malovaných plastik. Jejich živá a pestrá barevnost odpovídá indiánské tradici a symbolice, kterou výtvarnice svým originálním způsobem ztvárňuje.

Helena Schmaus-Shoonerová svou uměleckou dovednost vyjadřuje s estetickou invencí a se smyslem pro humánní životní filosofii, která se projevuje v lásce k přírodě a k motivům z lidských příběhů. Dosáhla za to zasloužených úspěchů a ocenění v řadě zemí.

Je nutné vzpomenout v závěru na Helenu Schmaus-Shoonerovou, která své umění a fantazii dovede uplatnit výborně i v kulinářském oboru a roli hostitelky. Její dům je otevřen přátelům umělcům a všem, kterým je vlastní obyčejná lidská sounáležitost a smysl pro pomoc bližnímu. Je velkou radostí pobývat s Helenou Schmaus-Shoonerovou u jejího prostřeného stolu v domě jejího předka, jehož světlo si našlo místo v jejím srdci.

Svatopluk Sulek

V Malých výstavních síních v rámci cyklu čeští umělci ve Francii, byla v říjnu uvedena výstava malíře Svatopluka Sulka, rodáka z nedalekého Tábořa.⁵

Svatopluk Sulek se narodil 16. března 1921. V letech 1947-1950 studoval na Akademii Montmartre v Paříži v ateliéru Fernanda Légera. V letech 1951-1952 v Praze v ateliéru Vlastimila Rady. Pracoval na šachtě, živil se jako zedník, pomáhal na statku.

Od roku 1958 je ve svobodném povolání. Proslul jako malíř moří, rybářů a různých exotických končin, které poznával na cestách do Středomoří, severní Afriky a Indie. V šedesátých letech se stal jedním z nejvýraznějších malířů Prahy. Později připojil i témata jižních Čech a další.

5) Je nutno zmínit pomoc paní Jaroslavy Karešové při přípravě výstavy a její osobní lidskou péči o malíře Svatopluka Sulka a rovněž tak poděkování synovci malíře, panu Janu Dostálovi.

Výstava Svatopluka Sulka. Foto V. Komarová

Nikdy nebyl členem žádné umělecké skupiny. Patří k tvůrcům, kteří se snaží jít po své, individuální cestě.

Výstavu zahájil za účasti malíře Svatopluka Sulka Pavel Kosatík, autor mnoha biografických a literárně-historických knih.

V roce 2005 vydalo Pavlovi Kosatíkovi vydavatelství Host autobiografii malíře Svatopluka Sulka s názvem „Sulek maluje“. V závěru na obálce knihy stojí slova Pavla Kosatíka: *„Když jsem ho poznal, zdálo se mi nejdřív, že jsem konfrontován spíš s přírodním úkazem než lidskou bytostí,“ říká autor o svém objektu. „Svému malování Sulek podřizoval doslova všechno. Když začínal práci, nikdy nekalkuloval s výsledkem. Nemyslel dopředu, žil vždy jen tím okamžikem, ve kterém se právě nacházel.“*

Jan Kotalík

Z FOTOGRAFICKÝCH VÝSTAV

Fotoateliér Jindřicha Vaňka - „Galerie vynikajících osobností“ Galerie PM, 1. 3. - 2. 4. 2006

Unikátní fotografický soubor portrétů osobností pražského fotografa Jindřicha Vaňka měli možnost návštěvníci Prácheňského muzea v Písku shlédnout na převzaté výstavě z Archivu Národního muzea v Praze již zkraje výstavní sezony. Tento

soubor byl původně sestaven Jiřím Barešem, Milošem Janouškem, Liborem Jünem, Kateřinou Knappovou, Kateřinou Mikulcovou a Pavlem Scheuflerem. Pro výstavní potřeby Prácheňského muzea byl ovšem částečně přizpůsoben. Samotné výstavní prostory muzejní galerie byly upraveny po stránce osvětlení a návštěvnický režim vzhledem k dodržení mezních možných hodnot teploty a vlhkosti vzduchu doznal také mírně omezující změny.

Ve všech třech částech Galerie PM tak mohlo být nainstalováno 83 ušlechtilých fotografických tisků - fotoportrétů známých osobností doby od 1. světové války do poloviny šedesátých let minulého století. Vzhledově adekvátní adjustace fotoportrétů podtrhla prožitek z kontaktu s těmito unikáty. Fotoportréty byly navíc ještě doplněny podpisy (místy i krátkými texty) fotografovaných osobností. Návštěvník tak mohl vidět nejenom působivý vzhled například indického básníka, spisovatele a myslitele Rabindranátha Thákura (1921), ale i jeho vlastnoruční podpis.

Výstava byla doplněna písemnostmi, tiskovinami, drobnějšími fotografiemi i pohlednicemi a také několika osobními předměty - fotoaparátem, ocelovou reklamní tabulí s drobným materiálem ze samotného fotoateliéru. Atmosféru výstavy zvýraznila též prezentace muzejní a zapůjčené soukromé sbírky dobové fotografické techniky.

Jindřich Vaněk se narodil 9. srpna roku 1888 v Rokycanech. Po vykonání maturitních zkoušek studoval architekturu v Německu. Intenzivní zájem o fotografii ho nakonec vedl k založení ateliéru „Kandelár & Vaněk“. Tím byl vlastně dán základ ke „Galerii vynikajících osobností“, která se časem rozšiřovala o další a další portetované významné osobnosti nejen z našich zeměpisných šířek. Od r. 1919 fotografoval prezidenta T. G. Masaryka (s jeho synem Janem Masarykem se přátelil). V r. 1924 se stal členem britské Royal photographic society. Tento „certifikát“ (na který byl náležitě hrdý) mu usnadňoval jeho zakázky a otevíral mu dveře i k zahraniční prezentaci svého díla. Ostatně svou práci díky svým nápadům

Výstava „Galerie vynikajících osobností“. Foto V. Komasová

a smyslem pro obchod dovedl dále rozvíjet - od r. 1928 filmoval a fotografoval i děti (jeho snímek „Výbuch smíchu“, zachycující bezprostředně smějící se dítě, byl uveřejněn v almanachu „Československá fotografie pro rok 1934“). Jmenujme pro zajímavost některé osobnosti, které byly v období od I. do II. světové války zachyceny Vaňkovým objektivem a představily se v muzejní galerii: Emma Destinová (1915), operní pěvec Otakar Mařák (1916), operní pěvkyně Mary Cavanová-Mařáková (1916), herečka a zpěvačka Jarmila Kronbauerová (1914), básník a bohém Bohdan Kaminský (1916), francouzský historik Ernest Denis (s manželkou, 1920), významný malíř, grafik a ilustrátor František Kupka (1919), literát a politik Josef Svatopluk Machar (1921), vnučky známého italského houslového virtuosa N. Paganiniho - Andreina a Guiseppina (1921), spisovatel a dramatik Alois Jirásek (1919), spisovatelka Eliška Krásnohorská (1924), cestovatel, botanik, etnograf Alberto Vojtěch Frič (1918-19), spisovatel Karel Václav Rais (1921), malíř a grafik Max Švabinský (1922), spisovatel a novinář Karel Čapek (1928), malíř a grafik, spisovatel Josef Čapek (1928), spisovatel Josef Holeček (1924), malíř Vojtěch Hynais (1924), hudební skladatel Leoš Janáček (1924), básník a bohém Karel Toman (1926), průmyslník Tomáš Baťa (1928), jugoslávská královská rodina (1930), německý spisovatel Thomas Mann (1932), ruský prozaik a básník Ivan Alexejevič Bunin (1936), historik Josef Pekař (1936), houslista a skladatel Jan Kubelík (1934), dirigent a skladatel Rafael Jeroným Kubelík (1934).

Druhá světová válka a období po roce 1948 znamenaly pro Jindřicha Vaňka útlum a překážky v práci. Určité oživení znamenal až přelom padesátých a šedesátých let. Částečné „tání politických ledů“ mu dodalo trochu potřebné energie a frekvence fotografovaných osobností se zvýšila. Je nutné na tomto místě poznamenat určitou časovou odtrženost od změněné společnosti - autor zůstával oproti ní pozadu a vlastně ani neměl zájem jí sledovat a zaznamenávat na svých snímcích. Avšak i v tomto poválečném období vznikly působivé a cenné portrétní snímky dalších osobností. Pro příklad uveďme portréty historika umění Zdeňka Wirtha (1948), hudebního skladatele Josefa Bohuslava Foerster (1947), pozdějšího pražského arcibiskupa kardinála Josefa Berana (1949), básníka a prozaika Emanuela Lešehrada (1947), prozaika Josefa Štefana Kubína (1964), nositele Nobelovy ceny za chemii Josefa Heyrovského (1960). Některé z osobností byly fotografovány v průběhu času několikrát a vznikl tak zajímavý dokument jejich fyzické proměny během života: například portrét Jaroslava Horejce, sochaře a výtvarníka (1918, 1923, 1961), spisovatele a dramatika Quido Maria Vyskočila (1919, 1929, 1947), herečky Jarmily Kronbauerové (1920, 1963) a jiných.

Pilný autor Jindřich Vaněk se svou tvorbou dotkl i samotného města Písku. Místní obyvatelé oslovil např. svými fotoportréty houslisty Jana Kociana (1917, žák O. Ševčíka) a klavíristy a skladatele Jaroslava Jeremiáše, píseckého rodáka (1889-1919). Snímek J. Jeremiáše (1917) byl ostatně k vidění přímo na začátku výstavy.

Snahu udržet a podporovat Vaňkovo dílo projevoval ve velké míře jeho poslední asistent fotograf Miloš Janoušek. Svou péčí umožnil, aby existence fotografického

ateliéru Jindřicha Vaňka, jenž zemřel 19. listopadu roku 1965, byla doložena i částmi zařízení. Na jeho odkaz navázal i svým „Almanachem význačných osobností“ a ve své další fotografické tvorbě.

Závěrem můžeme konstatovat, že Vaňkova „*Galerie vynikajících osobností*“ měla štěstí a nezmizela z dosahu lidských očí a může přinášet neopakovatelnou radost z poznání citlivým zájemcům unaveným masovostí digitální fotografické techniky, kteří postrádají dobovou tichou a zasněnou kultivovanost dnes již dávno zapomenutých fotografických ateliérů.¹

Vendula Anna Lidová - „Muži očima ženy“ Chodba knihovny PM, 4. - 30.7. 2006

Výstavy fotografií mužských aktů v našich končinách ještě nejsou tak časté. Proto může běžného návštěvníka toto téma zaujmout více než akt ženský (výstavně již příliš „zdomácnělý“) a mnohdy u něho vyvolat rozporuplné reakce. Mužský akt ve fotografii však není na druhou stranu zas tak velkou vzácností. Hvězdným autorem mužského aktu byl například americký fotograf Robert Mapplethorpe (1946-1989), jehož fotografie jsou vysoce ceněny jak umělecky tak i tržně. Nahé mužské tělo jako sěžejní téma umělecké fotografické výpovědi se objevuje více či méně sporadicky i v pracích fotografů žijících u nás. Jmenujme jen několik málo jmen: Jan Saudek, Clifford Seidling, Tono Stano, Miro Švolík, Robert Vano, Rudo Prekop, Ivan Pin-kava, Václav Jirásek. To jsou však muži - autoři (někteří případně i sami sobě modelem). Ženy coby autorky mužského aktu u nás ale nalezneme také: například Irenu Armutidisovou, Jolanu Havelkovou a další.

Odvahu zachytit nahé mužské tělo měla i fotografka s vazbou na město Písek. Kolekce třiceti fotografií, která byla vystavena v muzejních výstavních prostorách, právem vyvolala širší návštěvnícký zájem a tomu odpovídající rozdílné ohlasy.

Vendula Anna Lidová, autorka vystavovaného souboru fotografických mužských aktů, se narodila 14. 2. 1967 v Praze, do roku 1971 žila s rodiči v Písku a ve čtyřech letech s nimi odešla do Německa, kde vyrůstala v blízkosti Mnichova. Německu zůstala dodnes věrná a ač zajiřdí do České republiky poměrně často, žije se svou rodinou ve Freiburgu. Absolvovala významnou Fotografickou akademii v Mnichově a po získání diplomu se věnuje jako nezávislá fotografka oblastem dokumentární, módní a portrétní fotografie. V neposlední řadě je taktéž v centru jejího zájmu akt, zátíši a snímky z přírody.

V muzejních prostorách vystavila soubor černobílých fotografií - mužských aktů - pořízených klasickou, dnes již vzácnější, fotografickou technologií. Není, jak sama

1) Poděkování za možnost realizace výstavy náleží archivu Národního muzea, jmenovitě jeho pracovníkovi panu Mgr. Liboru Jünovi.

uvádí, fanouškem digitální fotografie. K tématu mužského aktu ji přivedl poznatek absence těchto snímků na různých výstavách, kde dominovala ženská těla. Rozhodla se tedy pro prezentaci těla mužského a tedy samozřejmě v primárně estetickém kontextu s prostředím, ve kterém snímky vznikají. Autorka při rozhovoru uvádí, že sehnat modely na fotografování nebyl problém. Muže, kteří ji zaujali, nejdříve oslovila a se záměrem focení aktu dotyčného seznámila až po kratším dialogu. Ve většině případů byla, dle svých slov, úspěšná. Výstavní kolekce vytvořená pro Prácheňské muzeum v Písku byla pečlivě sestavována a také vhodně a účelně adjustována v jednotných rámech. Prezentace fotografií mužského aktu připravená autorkou Vendulou Annou Lidovou byla vkusnou ukázkou stále ještě poněkud opomíjeného a někdy veřejností spíše polarizovaně přijímaného tématu umělecké fotografie.

„Karel Titl a Fotoklub Písek proti rakovině“ Malé výstavní síně PM, 4. - 30. 7. 2006

Písecký fotograf Karel Titl (narozen 8. 3. 1950, zemřel 27. 4. 2006) svou výstavu připravoval již delší čas a spolu s Fotoklubem Písek rozvíjel nápad posunout výstavní koncepci směrem k větší propagaci boje proti rakovině, nemoci dnes bohužel tak aktuální, s níž měl on sám osobní zkušenost, formou zpřístupnění informačního materiálu či promluvou zástupců občanského sdružení Ligy proti rakovině přímo při samotném zahájení výstavy.

Z výstavy „Karel Till a Fotoklub Písek proti rakovině“. Foto V. Komarová

Nemilosrdná smrt zastihla Karla Titla dříve, než se výstava mohla zrealizovat. Ale tento náhlý odchod jednoho z důležitých členů Fotoklubu díky snaze ostatních kolegů neznamenal konec původního záměru. Prezentaci prací členů klubu byla věnována první část, takže se ve výstavní místnosti číslo jedna objevil výběr fotografií části členské základny. Druhá místnost, navazující na první, byla věnována pouze tvorbě Karla Titla. Jeho vystavené charakteristické práce, na nichž byl znát i počítačový experiment, byly doplněny malým katalogem vydaným vlastním nákladem s názvem „Karel Titl - Viděl jsem se prchat zevnitř“. Tato drobná tiskovina obsahovala i velice působivý úvodní osobní text, který korespondoval s reprodukovanými a vystavenými fotografiemi.

Kromě tohoto volně přístupného katalogu byly ve výstavních místnostech volně rozložené tiskové informační materiály Ligy proti rakovině. Lze tedy konstatovat, že výstavnímu záměru a přání fotografa Karla Titla bylo důstojným způsobem vyhověno.

Výstavu navštívilo 2299 návštěvníků.

Karel Pecl

EXPEDICE ZOOLOGŮ DO VENEZUELY

Ve dnech od 31. října do 7. prosince 2006 se uskutečnila již osmá zahraniční expedice Společnosti ZOOGEOS BOHEMIA. Cílem této expedice bylo prozkoumat a zdokumentovat přírodu jihoamerické Venezuely. Expedice se zúčastnilo sedm zoologů a jeden přírodovědecky zaměřený student. Kromě zoologa Prácheňského muzea se jednalo o RNDr. Dušana Trávníčka z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Ing. Petra Lumpeho z Regionálního muzea v Mělníku, Ing. Ivo Rusa z Regionálního muzea v Kolíně, Ing. Zdeňka Vitáčka z Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, Jakuba Vitáčka, studenta Českolipského gymnázia, RNDr. Aleše Tomana z Jihlavské Zoo a MSc. Radka Lučana z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Venezuela byla vybrána proto, že její území je, pokud jde o biotopy, velmi různorodé a navíc má i jedno unikátní prostředí a sice náhorní planiny stolových hor - *tepuis*.

Hlavním cílem expedice bylo co nejobsáhleji zdokumentovat hlavní typy přírodního prostředí, od korálových útesů a mořského pobřeží (Národní park Morrocoy), přes pastvinářské pláně s bažinami a řekami (Los Llanos), jeskyni s jedinečnými živočichy, jakými jsou například jeskynní lelci - gvačáro (Národní park El Guacháro), náhorní planinu a stolovou horu Roraimu (Gran Sabana - Národní park Canaima), sekundární prales v Gran Sabaně, primární pralesy (Národní park Ávila mezi Caracasm a Karibským mořem a Národní park Henri Pittier), Andské pohoří nad Méridou (Sierra Nevada de Mérida) s nejvyšší horou Venezuely (Pico Bolívar - 5 007 m), náhorní pláň s porosty klejovek (rod *Espeletia*) a níže položené svahy s horským

mlžným pralesem. Právě různorodost prostředí zaručuje pestrou skladbu rostlin a živočichů. A ti nás zajímali nejvíc. I účastníci expedice měli různorodé zaměření. Karel Pecl se zajímal především o ptáky a také o život na korálových útesech a mořském pobřeží, Ing. Lumpe se specializoval na systematickou dokumentaci ptačích společenstev jednotlivých lokalit. Dr. Dušan Trávníček se zabýval hmyzem s důrazem na dokumentaci brouků vázaných na vodu. Ing. Rus, také entomolog, se také věnoval nejvíc vodním plochám a mokřinám, protože jeho oborem jsou vážky. Dr. Toman se snažil vypátrat a zdokumentovat savce. Na savce byl zaměřen i MSc. Lučan, ale jen na létající. Radek Lučan z Jihočeské univerzity byl ve Venezuele již potřetí, protože se dlouhodobě věnuje výzkumu venezuelských netopýrů a v rámci tohoto programu spolupracuje s tamními odbornými pracovišti. Student Kuba Vítáček je zaměřením ochranář a tak sbíral zkušenosti a vypomáhal, kde bylo třeba.

S organizací expedice nám byla nápomocna naše ambasáda v Caracasu, zvláště ambasador Dr. Jiří Jiránek, který je vystudovaným geologem. Pomohli nám také naši krajané z místního Krajského spolku.

Po krátkém pobytu v Caracasu, doplnění odborné literatury, návštěvě Botanické zahrady a aklimatizačním průzkumu pralesních porostů nad Caracasem v NP Ávila, jsme

Vodopád na řece Yuruani. Grand Sabana, 7. 11. 2006. Foto K. Pecl

přejeli dálkovým autobusem na východ ke Gvačáří jeskyni. Zde jsme postavili stany naproti jeskyni a vydali se na průzkum podzemních prostor. Průvodce se nám, jako odborníkům, věnoval více než normálním turistům. Dostali jsme se tak hlouběji do labyrintu, než běžní návštěvníci a také jsme se více dozvěděli. Podle průvodců mělo v jeskynním systému hnízdit 25 tisíc lelkovitých ptáků - gvačárů. Jsou zajímaví nejen tím, že hnízdí ve tmě na skalních římsách, ale také potravní specializací. Neloví hmyz jako ostatní lelci, ale živí se semeny palem. Protože pralesy v okolí jeskyně byly již z větší části vykáčeny, musí za potravou létat až do 100 km vzdáleného povodí Orinoka.

Protože lelek gvačáro aktivuje ve tmě (ve dne je v temnotách jeskyně a za potravou létá v noci), dorozumívá a orientuje se pomocí zvuků, podobně jako netopýři. Zvuková kulisa na hnízdišti v jeskyni byla pro nás velkým zážitkem, ale ještě větším byl večerní výlet netopýřů z jeskyně. Chtěli jsme ověřit údaje o počtech hnízdících gvačárů v této jeskyni. Proto jsme se rozhodli vylétající gvačáry sečíst. Vylétávání začalo před 18. hodinou, tedy těsně před západem slunce, a skončilo po 22. hodině. Za sledovanou dobu vylétlo z jeskynního systému 10 tisíc ptáků. Je tedy pravděpodobné, že aktuální počet je o něco nižší, než uvádějí průvodci, ale i tak je to úctyhodné číslo.

Ze severovýchodu Venezuely jsme se vydali přes Orinoko na jihovýchod do Gran Sabany se stolovými horami. Jeden den jsme strávili u řeky Yuruani nedaleko od vesnice San Francisco de Yuruani, která je východiskem pro výpravy na Roraimu. V úterý 7. listopadu jsme dorazili do San Franciscu se záměrem vydat se na Roraimu. Po domluvě s průvodcem jsme byli odvezeni terénním autem 23 km po prašné silnici do indiánské vesnice Paraitepui. Odtud se dá jít už jen po svých. Cesta pod nejvyšší stolovou horu této oblasti - Roraimu (2810) vedla vypalovanou a neobdělávanou krajinou s chřestýši, termitími hnízdy a mravenečnický a trvala 2 dny. Třetí den jsme se během dopoledne vydrápali na vrchol. Svítlo sluníčko a tak se zdálo, že nám počasí přeje. To se ale brzy změnilo. Bylo nezbytné najít urychleně místo pro utáboření. Míst pro stany bylo na planině dost, ale náš indiánský průvodce Felipe z kmene Pemónů, větve Taurepan, nás zavedl na vyvýšenou terasu pod převis. Když jsme začali stavět stany, vítr zesílil a bylo jasné, že římsa je na návětrné, tedy riskantní straně. Navíc se našich 6 stanů na římsu nevešlo. Proto jsme zase stany zbourali a hledali dál. Konečně Felipe našel vhodnou římsu. Ukázalo se, že to bylo velice prozíravé, protože vichřice s lijákem nás už zvečera uvěznila do stanů a v nich jsme setrvali až do příštího dopoledne, kdy sice vítr foukal pořád, ale aspoň už nepršelo. Voda z jezer pod naší římsou rychle odtékala a tak jsme nedočkavě vyrazili na obhlídku rozeklaných skal a porostů náhorní planiny. Na jejím okraji nad mořem guyanských pralesů jsme mohli pozorovat zvláštní úkaz. Vodopády stékající z okraje náhorní plošiny nedopadly na planinu pod 700 m vysokou stěnou, ale byly vichrem zvedány zase nahoru a kapky vody se zastavovaly před našima očima nad hranou Roraimy. Silný vítr byl až do večera a v noci se změnil ve vichřici. Teplota klesla na 10 °C. Poryvy větru nám nadouvaly stany a přes naše zaklínání a modlení nám trhaly vrchní plachty. Uspali jsme vysílení až k ránu. Ráno nás překvapilo bezvětří a sluncem.

Vrcholová plošina stolové hory Roraimy ve výšce 2810 m je složena z výrazně strukturovaných bloků křemence. Grand Sabana, 11. 11. 2006. Foto K. Pecl

Byla sobota a tak, abychom do nedělního poledne dorazili zpátky do Paraitepui, kde nás mělo čekat auto, museli jsme opustit vzácně prosluněnou plošinu Roraimy a dojít do kempu u řeky Kukenán. To se nám podařilo a po přenocování jsme absolvovali zbylý úsek cesty. V Paraitepui jsme byli ve 13.30 a krátce poté nás vyzvedlo auto, které nás odvezlo opět do San Francisca. U našeho indiánského průvodce jsme přenocovali a druhý den jsme se utábořili asi 10 km od vesnice u potoka v sekundárním pralese s cílem prozkoumat i tyto mladé porosty. Po dvou dnech dokumentování tohoto prostředí jsme se nočním autobusem přesunuli do Caracasu.

Zde jsme přebalili výstroj, uložili sběry, vzali vybavení pro potápění a do hor a po jednom dni jsme odjeli jihozápadním směrem do státu Apure do oblasti savan, mokřin a řek, do Los Llanos. Naše první zastávka patřila městečku Apurito na břehu řeky Apure. Zde jsme prozkoumali pobřežní porosty, mokřiny v pastvinách a vyjeli jsme si také lodí po řece. Poprvé jsme zde viděli velké leguány a hejna opic - vřešťanů, které svými hlasitými projevy potvrzovaly správnost svého jména. Při plavbě po řece byla zajímavá hejna ptáků - zobounů černých, odpočívajících na písčných ostrovech. Tito ptáci loví ryby tak, že svým dlouhým zobákem brázdí za letu povrch vody

a nabrané ryby polykají. Na keři na břehu jsme zpozorovali velké, slepicím podobné ptáky - hoaciny chocholaté. Ze zoologického hlediska se jedná o raritu, protože mláďata těchto ptáků mají první a druhý prst na křídlech prodloužený a v mládí opatřený ostrým drápem, podobně jako měl dávno vyhynulý předchůdce dnešních ptáků - *Archeopteryx*. Za pomoci těchto drápků obratně šplhají po větvích jako bizarní ještěři. Je-li mládě hoacina v ohrožení, seskočí z keře do vody, potopí se a snaží se útočnickovi uplavat. Když nebezpečí pomine, vyšplhá zpátky na strom. Dospělým ptákům drápky odpadají a tak ztrácejí schopnost šplhání po větvích. Biochemické srovnávací metody potvrdily, že hoacin není příbuzný kurům, ani drápky na křídlech nejsou pozůstatkem po *Archeopteryxovi*. Vyvinuly se totiž druhotně až mnohem později. Nejbližšími příbuznými hoacinů jsou kukačky.

Z Apurita jsme se přemístili do jiné části pastevecké oblasti v Los Llanos, na jednu farmu u řeky Caicara nedaleko od městečka Mantecal. Majitelé farmy byli Radkovi známí, a tak bylo přivítání radostné. Stany jsme si postavili za plotem ve dvoře. Cílem tohoto našeho pobytu bylo zdokumentovat živočichy podmáčených pastvin a také pobřeží jmenované řeky. Nejatraktivnější zde byli asi největší papouškové rodu *Ara* a také kajmani brýloví. Měla zde být také velká hejna ibisů červených, ale ty zahlédli jen někteří a ještě na dálku. Navíc šlo o ptáky mladé, nenápadně hnědavě zbarvené. Kromě těch papoušků a kajmanů jsme zde viděli samozřejmě mnoho zvířat, hlavně na vodu a mokřiny vázaných ptáků. Početní byli i motýli. Větší množství chycených netopýrů zatraktivnil odchyt dvou upírů a také jednoho jedovatého hada - korálovce.

Z Mantecalu jsme se přes noc přesunuli do oblasti And do městečka Mérida. Cílem bylo vyjet nejvyšší lanovkou na světě do výšky 4 750 metrů n. m., poblíž vrcholu nejvyšší hory Venezuely - Pico Bolívar (5 007 m), a pak sejít k horským plesům do výšky cca 2 200 metrů, tam přenocovat a druhý den sejít pěšky dolů do Méridy. Jenže ten den se nic nedařilo. K pobytu v Andách je třeba povolení správy národního parku a i když jsme přišli brzy ráno k lanovce, abychom měli dost času na přechod v horách, pracovník národního parku nebyl k dosažení. Byla to žena a přišla až v poledne, kdy měla lanovka polední přestávku. Když jsme si zaplatili povolení a zakoupili jednoduchou černobílou kopii mapy, vyšli nám pracovníci lanovky vstříc a vypravili ještě poslední lanovku jen pro nás. Třikrát jsme cestou přestupovali, až jsme se po tři čtvrtě hodiny octli na vrcholovém hřebenu. Teplota z příjemných 25° dole, klesla na 10°C nahore a navíc foukal chladný vítr. Po několika fotkách na vrchu jsme začali hledat cestu. Ale ukázalo se, že to není vůbec jednoduché. Značky totiž představovaly cákance žluté barvy na kamenech a skalních stěnách. Protože na skalách všude kolem bylo takových podobných skvrn od řas a lišejníků plno, nemohli jsme se dlouho chytit. Cesta na zemi znát také nebyla, protože vede po kamenité suti nebo skále. K tomu všemu se ještě přidala mlha a tak nám trvalo více než hodinu, než jsme cestu našli. Pak už jsme přeci jen postupovali k cíli klopytáním po kamenech suti, sesouváním se po zadku po balvanech nebo lezením po římsách a slézáním spár

a komínů. Po více než hodině jsme byli na druhé straně hřebenu pod vrcholem Pico Bolívar a podle měření GPS jsme sestoupili jen o 50 metrů níže než byl hřeben s lanovkou. Zde jsme narazili na plácek se třemi stany místních horolezců. Bylo po 15. hodině a nás čekal ještě minimálně pětihodinový přesun. Vzhledem k tomu, že se zde stmívá v 18.00, byla cesta dál velice riskantní. Dali jsem řeč s horolezci a ti nás od pokračování zrazovali. Nebyli jsem rozhodnutí. V téhle výšce se nedá moc dýchat a brní konečky prstů na končetinách. Bez aklimatizace byl nocleh zde také riskantní. Ale trávit noc někde u stěny, i když o něco níže, bez možnosti postavit stan, by bylo také nepříjemné. Než jsme problém vyřešili, začalo pršet a to rozhodlo. Postavili jsme tedy stany a zalezli do nich v obavách z věcí příštích. V noci se déšť změnil ve sněžení a k ránu napadaný sníh na stanech zmrzl. Voda v potůčcích

Účastníci expedice se vyfotografovali na památku s hostitelskou rodinou farmářů. Odleva - señor Clemente Florides, jeho manželka a dcera María. Zleva nahore: Ing. Ivo Rus, zoolog Regionálního muzea v Kolíně, MSc. Radek Lučan, zoolog z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Ing. Zdeněk Vitáček, ředitel a zoolog Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, Jakub Vitáček, student Gymnázia v České Lípě a RNDr. Aleš Toman, zoolog Zoologické zahrady v Jihlavě. Zleva dole: Ing. Petr Lumpe, zoolog Regionálního muzea v Mělníku, RNDr. Karel Pecl, zoolog Prácheňského muzea v Písku, RNDr. Dušan Trávníček, zoolog Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Los Llanos, 24. 11. 2006. Foto K. Pecl

kolem byla pokryta ledovou tříští. Jak se ukázalo, nikdo nezamhouřil oko. Nutnost neustále myslet na hluboké dýchání a u některých ještě pohybovat prsty, to neumožnila. Ale přežili jsme. Ráno slunce ledy rychle roztálo a my jsme řešili co dál. Ztratili jsme jeden den z programu a tak bylo rozhodnuto zvolit úspornější variantu, to znamená vystoupat znovu k lanovce, sjet o dvě stanice níž, prohlédnout si porosty nad pralesem - páramo s typickými rostlinami klejovkami (rod *Espeletia*), pak projít horským mlžným pralesem dolů a vrátit se na protější svah do města. Porosty párama i mlžného horského lesa byly zajímavé a tak není divu, že jsme zde udělali spoustu snímků. Dva naši členové se rozhodli utábořit u říčky asi ve třetině svahu a v noci a ráno chytat netopýry s nadějí, že se chytne i duch těchto lesů - skalňák andský. My ostatní jsme došli do Méridy za deště v 19.30.

Druhý den jsme v pensionu v Méridě dávali do pořádku výstroj a čekali na naše dva výzkumníky. Ti přišli později než si mysleli, protože lanovka nejezdila a museli také sejít pěšky. My jsme využili další čas k prohlídce města, nákupu dárků svým blízkým a také k zakoupení jízdenek na noční dálkový autobus do městečka Chichiriviche v Národním parku Morrocoy. Chtěli jsme zde pozorovat a vyfotografovat zvířenu mořského pobřeží a potápět se na korálových útesech. Už cestou do města jsme podél silničky pozorovali bažiny s mnoha druhy vodních ptáků a dokonce i s ibisy červenými, které jsme předpokládali už v Los Llanos, ale tam se z neznámých důvodů v tomto období neshromažďovali. Proto jsme se rozhodli nepobývat jen u moře, ale navštívit i tyto mokřady. Nafotili jsme tam sice plameňáky a sýčky králíci, hnízdcí v zemních norách, ale ani tady jsme se na dostřel fotoaparátu k ibisům červeným nedostali. To se nám povedlo až při vyjíždce lodí do mořského zálivu Cuare, který je první vyhlášenou přírodní rezervací ve Venezuele. Podle údajů ochranářů se tu vyskytuje na 315 druhů ptáků a jak se ukázalo, byli mezi nimi i ti hledaní ibisi červení. Nejen, že jsme si je prohlédli pěkně zblízka, ale také jsme si je vyfotografovali.

Do národního parku Morrocoy je začleněno i několik ostrovů v Karibském moři. Abychom se seznámili s faunou korálových útesů a také pobřežních porostů, vydali jsme se na dva dny na jeden z nich - ostrov Sombrero. Zde jsme pozorovali vodní ptáky, především pelikány hnědé a fregatky, na pobřeží potom několik druhů krabů, ještěrek a gekonů.

Další a poslední lokalitou našeho putování byl Národní park Henri Pittier. Ten se rozkládá na severu Venezuely a zahrnuje pobřežní horský hřeben porostlý primárním pralesem. V nižších polohách se jedná o prales opadavý, v nadmořské výšce od 900 metrů roste stále zelený mlžný prales se stromovými kapradinami, filodendrony a orchidejemi. Právě v něm se ve výšce 1 100 metrů nachází biologická stanice Rancho Grande, která hostila naši výpravu. Kromě seznámení se s rostlinstvem původních pralesních porostů jsme zde měli možnost poznat i několik skupin jejich zvířecích obyvatel. Šlo hlavně o ptáky, netopýry a z obojživelníků především o žáby.

Pelikán hnědý na ostrově El Sombrero. Národní park Chichiriviche, 1. 12. 2006. Foto K. Pecl

Každá cesta má svůj začátek, ale i konec a tak i ta naše po pěti týdnech pobytu v divočině skončila den před naším odletem na ambasádě v Caracasu, kde jsme ambasadora a také ostatní pracovníky naší ambasády informovali o průběhu a úspěšnosti expedice.

Díky pestrosti a různorodosti navštívených biotopů se nám podařilo přivést do České republiky nejen množství fotografií a zvukových záznamů, ale i vzorků přírodnin. Výstava představující tuto expedici bude v následujících třech letech putovat po 17 muzeích naší vlasti. Premiérově bude otevřena v prvních květnových dnech 2007 právě v Prácheňském muzeu v Písku, kde bude do konce června.

Při přípravě zahraniční expedice i výstavy o ní je nezbytná spolupráce mnoha orgánů a organizací. Proto si velice vážíme pomoci a spolupráce Ministerstva kultury ČR, Ambasády České republiky ve Venezuele a Krajského spolku v Caracasu

a také našich domovských muzeí - Prácheňského muzea v Písku, Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Regionálního muzea v Mělníku, Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě a kromě toho i Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Zoologické zahrady v Jihlavě.

Pro uskutečnění expedice jsou zase nutné peníze, které nejsme schopni z našich rodinných rozpočtů, ale ani ze sporých výdělků občanského sdružení Zoogeos v plné výši sami uhradit. Proto bych chtěl tímto velice poděkovat níže uvedeným podnikatelům za finanční podporu. V jižních Čechách to byli tito lidé a firmy: Dipl. Ing. Radek Kočí a Milan Švehla, Stavební firma KOČÍ - Písek; Ing. Pavel Roubíček, ředitel R. St. Servis spol s r.o.- obchodně technické služby pro zdravotnictví - Tábor; Ing. Miloslav Mácha, generální ředitel ZVVZ a.s.- Milevsko; Oldřich Tichý, AUTOSTYL 2M - Písek; Josef Zelenka, Kemp - RADAVA; Mgr. Michal Hrazdil, Cestovní kancelář PRÁCHEŇ - Písek; Luboš Vondrus, OPTIK - Písek; Miroslav Kápl, OPRAVNA ELEKTROMOTORŮ - Písek a Eva Fibichová, KNIHKUPECTVÍ, ANTIKVARIÁT „U SLONA“ - Písek. Vybavení poskytli: Jan Cimický, firma PANDA - Písek a Mrg. Miloň Terč, Filmová akademie Miroslava Ondříčka Písek.

Jiří Prášek

EMERITNÍ ŘEDITEL MUZEA VÁCLAV BARTOŠ

K 1. říjnu roku 2006 odešel do penze dlouholetý ředitel Prácheňského muzea v Písku Václav Bartoš. S jeho jménem je spojeno období dosud největšího rozmachu píseckého muzea za celou jeho 120 letou historii.

Václav Bartoš se narodil v Písku 11. ledna 1945. Pradědeček z otcovy strany byl baštýřem na Zbudovských blatech, matčini předkové se živili v Bernarticích jako špičkáři. Rodiče se stali horlivými členy Jednoty česko-bratrské a v jejím duchu byl také malý Václav vychováván. Přání rodičů, získat syna pro poslání evangelického duchovního, se zcela minulo účinkem a Václav se naopak stal přesvědčeným ateistou.

Na píseckém gymnáziu si nejvíce oblíbil dějepis a jeho nejmilejším profesorem nutně byl Jiří Blažek, pozdější kronikář města, který se snažil vyučovat metodou „historie v souvislostech“. Po maturitě v roce 1963 sice složil přijímací zkoušky na Filozofickou fakultu UK, avšak pro negativní posudek, v němž byl oproti svému přesvědčení zaškatulkován do „nábožensky zatížené rodiny“ nebyl přijat. Naštěstí se ho ujal vedoucí katedry archivnictví prof. PhDr. Zdeněk Fiala a zajistil mu stáž v třeboňském archivu, kde se stal jeho vzorem vynikající medievalista PhDr. Karel Tříška. Po roce pak mohl Václav Bartoš počít studovat obor, který ho zajímal. Úroveň výuky ho ale dost zklamala, všude cítil provázanost historie s prorežimními předměty na úkor základní propedeutiky. Zato intelektuální a bohémský život tehdejší Prahy mu učaroval. Přišlo „Pražské jaro“ a nešlo se neangažovat. To však do roka od vstupu „bratrských“ vojsk znamenalo konec studia. Václav Bartoš nastoupil jako pomocný dělník na uranovém průmyslu. Po třech letech získal v konkurzu místo kastelána zámku Dačice. Tento krásný kout naší vlasti si Václav velmi zamiloval, už proto, že zde počal vychovávat své dva syny. Práce ředitele zámku, který převzal ve značně zanedbaném stavu, byla velmi složitá a namáhavá. Ve třech lidech se starali o rozsáhlý mobiliář, knihovnu a desetihektarový anglický park. Návštěvnost byla mizivá a ředitel musel čelit nápadu nadřícených věnovat cenný zámek pionýrům - strážcům hranic. Uchránil ho, zvýšil návštěvnost a dnes patří tento objekt k perlám na trase Telč - Slavonice. Po tomto úspěchu dostal nabídku místa vedoucího referenta řízení všech tehdejších 14 objektů patřících pod Krajské středisko státní památkové péče v Českých Budějovicích. Odcházelo se mu těžce z místa, kterému zasvětil 11 let tvrdé práce - za což byl ostatně oceněn jubilejní medailí města Dačic.

Vrátil se do rodného Písku, ale po téměř tříletém dojíždění do Českých Budějovic zatoužil po klidnějším místě. Prvního ledna 1986 se stal inspektorem státní památkové péče ONV v Písku. V průběhu tohoto roku mu byl nabídnut post ředitele Okresního muzea v Písku místo Petra Šrámka, který odešel řídit Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

Od 1. ledna 1987 tedy stál v čele píseckého nejprve Okresního, později Prácheňského muzea. Nastoupil sice jako ředitel muzea, které vždy patřilo ke špičce srovnatelných zařízení, ale jeho rozsáhlé budovy v té době procházely složitou generální rekonstrukcí. Václav Bartoš, vybaven zkušenostmi z bývalého působiště, vstoupil do rozjetého vlaku a dokázal za vydatné pomoci svých spolupracov-

níků dovést tak náročnou stavební akci do zdárného konce. Dále dokázal zvládnout výstavbu nových moderně pojatých expozic. Podařilo se muzeu výborně stabilizovat jak při změně společensko-ekonomických poměrů, tak při změně zřizovatele. Nejprve při přechodu od okresního národního výboru pod okresní úřad a zejména pak pod Jihočeský kraj. Muzeum zbavil nelogicky začleněných a ekonomicky zatěžujících objektů jako areálu tvrzí a zámku v Kestřanech, Koncertní síně u sv. Trojice a Památníku Mikoláše Alše a Matěje Kopeckého v Miroticích, naopak do majetku muzea získal dům Adolfa Heyduka, jehož rekonstrukci - včetně částí původní zahrady, zajistil. Pod jeho vedením se muzeu podařilo získat „muzejního Oskara“ - bylo totiž Výborem při Radě Evropy vyhlášeno „Evropským muzeem roku 1996“.

Václav Bartoš se skutečně zasloužil za dvě desetiletí svého působení na nejvyšším postu - a dlužno dodat, že opravdu v nelehkých podmínkách - o rozkvět muzea, jeho expozic, sbírkového fondu, pracovních podmínek zaměstnanců i celkového renomé. Jistě by byl vhodným kandidátem - jako v Dačicích - na další medaili. Přejme mu alespoň zdraví a spokojenost v osobním životě i další práci (zůstává totiž v muzeu pracovat na pozici historika novodobých dějin).

Jiří Prášek

K VÝROČÍ ZDEŇKA JÍŠI

V roce 2006 se dožil 75 let dlouholetý pracovník píseckého muzea Mgr. Zdeňk Jíša, který ač pražský rodák (nar. 11. července 1931), působí na Písecku více než půl století. Po studiu na Pedagogické fakultě v Olomouci se stal učitelem a po

absolvování vojenské služby v Písku zůstal věrný městu nad Otavou. V polovině padesátých let krátce působil na Základní škole v Pasekách a v Mateřské škole v Chřešticích, školství ale zaměnil za kulturu a v letech 1955-61 byl inspektorem pro kulturu na píseckém okrese. V následujících letech řídil Dům osvěty v Písku. V té době také dálkově vystudoval Fakultu osvěty a novinářství UK v Praze. V roce 1969 byl za svůj postoj k okupaci vyloučen z KSČ a zproštěn funkce ředitele. 1. února 1969 se stal pracovníkem píseckého muzea. Měl na starosti výstavní a kulturně vzdělávací činnost. Až do svého odchodu do důchodu v roce 1991 zajišťoval v muzeu výstavy, organizoval přednášky, byl autorem několika stálých expozic, z nichž ta současná, zahrnující tři poslední sály historie regionu, je rovněž jeho prací.

Byl historikem soudobých dějin, pečlivě sbíral a dokumentoval současnost. Jeho dokumentace průmyslu a zemědělství na Písecku před rokem 1990, kdy došlo k jejich transformaci, je podrobná a téměř dokonalá. Vybudoval také depozitář novodobých dějin.

Během svého působení v muzeu měl jako výkonný redaktor na starosti výroční zprávy, redakčně zpracoval např. Hřidelovy publikace o historii zemědělské malovoby na Písecku, Šindelářovu Knížku o Písku či Cihlový Začátky průmyslu na Písecku do roku 1914. Je autorem knihy „Letci Písecka na bojištích 2. světové války“, spoluautorem „Historie a současnost podnikání na Písecku“ a „Českoslovenští legionáři - rodáci a občané okresu Písek“. Připravil také publikaci k setkání Portyčáků a napsal řadu článků do okresního a krajského tisku. Je též autorem Pamětní listiny města Písku, která byla vložena do makovice věže děkanského kostela v roce 2001. Cti ji sepsat se mu dostalo jako kronikáři města. Zdeněk Jíša psal městskou kroniku v letech 1986 až 2005 a po několika letech působil také jako předseda letopisecké komise.

Po odchodu do důchodu však Zdeněk Jíša zcela nezpřetrhal svazky s píseckým muzeem, kterému zasvětil více než dvě desítky let svého profesního života. Až do roku 2005 býval externě zaměstnán, každoročně po dobu několika měsíců, v oddělení novodobých dějin a přes sezónu se velmi osvědčil jako kustod pobočky muzea Památník města Protivína.

Nyní, ve své pětasedmdesátce, odešel na skutečný odpočinek a my mu přejeme, aby jej užil v poklidu a dobrém zdraví.

OBSAH

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2006

Vážení přátelé Prácheňského muzea!	3
Centrální evidence sbírek	5
Výstavy Prácheňského muzea	8
Přednášky Prácheňského muzea	9
Návštěvnost Prácheňského muzea	11
Oddělení společenskovedné	12
Archeologické oddělení	16
Knihovna a studovna	21
Oddělení přírodních věd	23
Oddělení muzejní prezentace - výstavní oddělení	27
Sekretariát, spisovna	30
Provozní oddělení	30

ODBORNÉ PŘÍSPĚVKY

Jiří Prášek	
Pomník Františka Palackého v Písku (Ke 120. výročí odhalení)	33
Václav Bartoš	
Uprchlíky tábor na vodním cvičišti v Písku 1945	41
Jiří Šebestian	
Třicet let kroužkovací akce „Acrocephalus“ v národní přírodní rezervaci „Řežabinec, Řežabinecké tůně“	55

SBÍRKY

Jiří Fröhlich	
Malé výběrové biografie dárců archeologické sbírky Prácheňského muzea	68

MUZEJNÍ AKCE

Jiří Fröhlich	
Zpráva o stavebních úpravách a výzkumu v lapidáriu muzea v jižním křídle píseckého hradu	72
Roman Kubička	
František Roman Dragoun	76

Jan Kotalík	
Craig J. Barber - „Ghosts in the Landscape: Viet Nam Revisited“ („Přízraky v krajině: Znovu ve Vietnamu“)	78
Irena Mašíková	
Výběr z výstav Prácheňského muzea	79
Jan Kotalík	
Z fotografických výstav	89
Karel Pecl	
Expedice zoologů do Venezuely	94

PERSONALIA

Jiří Prášek	
Emeritní ředitel muzea Václav Bartoš	103
Jiří Prášek	
K výročí Zdeňka Jíši	104

**PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM V PÍSKU
V ROCE 2006**

Odpovědný redaktor: PhDr. Jiří Prášek

Výkonný redaktor: Mgr. Jan Adámek

Redakční rada: Mgr. Jan Kotalík, Mgr. Jaroslav Jiřík

Fotografie na obálce: Václava Komarová

Sazba, grafická úprava a technická realizace: IRES Písek

Vydalo Prácheňské muzeum v Písku v roce 2007 v nákladu 500 ks

Účelový tisk pro muzea, spolupracovníky a příznivce Prácheňského muzea

ISBN 978-80-86193-23-6